

3/2037 వ్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ ఆగస్టు 2-వ తేది గురువారము
శ్రీ విభవనామ సంవత్సర అధిక శ్రావణమాస బహుళ స్రవణము

No 105
సంచిక ౧౦౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారీచే వేలకువేలు
యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల దూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు నంజీవివంతిది.

పంచభావ చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-క 0-10-0
డబ్బితో 1-క 0-4-0 లు.

వ్రతయింట ముఖ్యముగా నుండగలది.

అమృతాంజనం డిపో:

6, 7 తంబు శెట్టిపిల్లి, మద్రాసు
తీర

109, శ్రీరంగోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి

ది ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్, బందరు

గమనింపదగ్గ ముఖ్య విషయములు

(1) కంపెనీకి మొదటి సంవత్సరములో 5000, రెండవ సంవత్సరములో 29182-0-4 నికరాదాయము (Surplus) ఇది చాల అధికము.

(2) 1927 సంవత్సరములో మరణము వల్ల గాని, మరేవిధమైనట్టి గాని క్లయియ్య శీకపోవుట కుభనూచకము.

(3) ఖర్చులు పీమియము ఆదాయములో మొదటి సంవత్సరం 100-కి 82% రెండవ సంవత్సరము 50% ఇది విశేషముగా చూడదగినది.

"భీమాకంపెనీలు మొదటి సంవత్సరము నికరాదాయము (Surplus) కనుపరచుట అధికము. ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్స్ కంపెనీవారు అట్టిది మొదటి సంవత్సరములోనే చూప గలుగుట ప్రశంసనీయము" (ప్రెస్బురుక్ పత్రిక.)

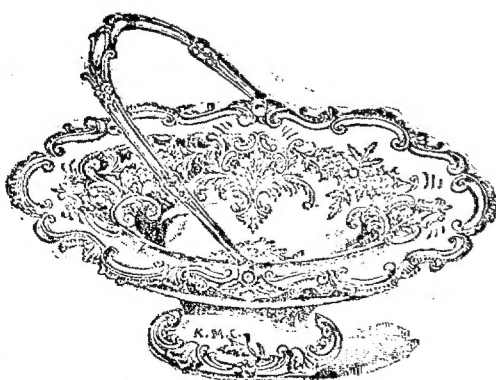
పలుకుబడి గల ఏజంట్లు జీతము మీదను, కమిషన్ మీదను కావలెను.

య. మంగయ్య, కార్యదర్శి.

"తంజిలింపమునంద" స్థాపితము 1890!! తెలిఫోను నెం పోనం 3860, రెసిడెన్సు 3861

ఒక గొప్ప సదుపాయము.

ప్రాతకమలములు, పచ్చలు, కెంపులు, మంచిముత్యములు

మున్నగువాటిని మేము క్రయమునకు
తీసుకొనెదము.

తరువాత మీకు వెండిసామానులు, బంగారు
సీమకమలములు, కెంపులు, పుష్కరాగములచే
అమర్చబడిన నగలు యేవైనా కావలసినను
సిగ్గుముగా నున్నవి. హాజరులో లేనివి ఆర్డరిచ్చిన
తర్ఫరలో తయారుచేసి యిచ్చెదము.

కోటా మునిరత్నంశెట్టి అందు సన్యు,

వజ్రాలు, రత్నాలు, బంగారు, వెండినగల వర్తకులు, 216 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare certificate on 2 annas stamp. Apply to Central Telegraph College, Nai Sarak, Delhi. 37

దక్షిణాఫ్రికా 7042

విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమాలలోని 36వ కుసుమము

గ్రంథకర్త: దిగవల్లి వేంకటశివరావు బి.ఎ., బి.ఎల్.

ఇది దక్షిణాఫ్రికా దేశచరిత్ర, భారతీయుల చరిత్ర, గాంధీమహాత్ముని జీవితచరిత్ర, మనోహరమైనది. 482 పుటలు. 22 ప్రకరణములు. 5 దేశపటములు. 6 బొమ్మలు. 6 అర్థ బొమ్మలు. రెండు భాగములు కలిపిన కాగితంపై ఉండు. భారతీ హిందూపత్రికలు ప్రకరించినవి. వెల ర. 2-6-0. మాత్రమే. (విజ్ఞాన చంద్రిక చందాదారులకు, ప్రీతియ, విద్యార్థులకు మాత్రము వెల ర. 2-0-0). పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. కొద్ది ప్రతులే యున్నవి. వెలయునాకు.

వలయువారు—దిగవల్లి వేంకట శివరావు
బి. ఎ., బి. ఎల్. బెజవాడ అని వ్రాయును.

ప్రశ్న

భగవద్గీతను గురించిన 5 ప్రశ్నలకు జవాబు
వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0 పై ప్రతిపత్రిక
0-4-0 ప్రశ్న వ్రాయుకాలమున తెలియదలెను.
గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

నె గ రో గ ము,

పక్షవాతం, చెముడు

చికిత్సకులు డాక్టరు అగస్త్యేశ్వరరావు

డా.పట్ల (గుంటూరుజిల్లా.)

సాంఘిక సేవామహాసభ

కె. టి. పాలుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమగుట

శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారి

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షత్వపన్యాసము.

ఆంధ్రదేశ సాంఘిక సేవకుల మహాసభ శ్రీ కె. టి.

పాలుగారి అధ్యక్షత క్రింద సామవారము ఉదయము గుం.

టూరు హిందూ హైస్కూలు భవనమున సమావేశమయిన.

ఆంధ్రనాయకులను ప్రముఖుల సేవకుల సభ కరుణించి.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీ

బాయిమ్మగారి క్రిందియుపన్యాసమును గావించి.

శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారి

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షత్వపన్యాసము

సోదర సేవకులారా-ప్రతినిధులారా,

మిమ్ముల నందరిని ఆహ్వానించి సత్కరించుటకు నాకు

అర్హతయు సామర్థ్యమును లేకపోయినను ఆహ్వానసంఘము

వారు దయచేసి నన్నీ పక్షి నియమించుటచేత నే నందుకు పూను

కొన్నాను అన్ని పక్షులలాగాక ఇది సేవకులసభ యగుటచేతను

సేవకులకు వాంఛి లెక్కవగ ఉండవు గనుకను మిమ్మును సత్కరించుట

మిక్కిలి సులభమయినపని. దేశసేవకుల ఆహ్వానించుట

యనగా పుట్టింటివారితో వియ్యముండుట. లాంఛనము లెక్క

వగ జరపలేదను ఆక్షేపణలు రావు.

మిమ్మును సత్కరించుట సులభమయిన పనియైనను అందు

సలసిఫలితము మాత్రము తక్కువగాదు. దేశసేవాధురంధరులను

మహాత్ములను ఆమున మీయందరి సేవయు లభించుట వాటిం

ట్టుకు గొప్ప యదృష్టము. ఈకార్యము పని తక్కువ, జీత మె

క్కువగల కాకరివంటిది. ఇట్టిపని నా కొనంగినందుకు ఆహ్వాన

సంఘమువారి కెంతయు కృతజ్ఞురాలను.

మనదేశచరిత్రలో నీకాలమున జరిగించినవా రెక్కువ

అదృష్టవంతులు. ప్రతి వారును దేశ సేవ

జేసి తమ జన్మ సార్థకపరచుకొనుటకు ఎక్కువవిధము గల కా

లము. పండితులను పానుకలను గొప్పవారును కొన్నివారును

శ్రీలును పురుషులను ద యథాశక్తిగ సేవయొనర్చుటకు

అవకాశము లున్నవి

మనదట్టును, మనదట్టి నొక పర్యాయము వ్యాపింప

జేసి చూచితిమి చరిత్రాధ్యక్షులతో గూడిన మనసేవకై

యెన్నియో ఉద్యమములు జేచియున్నవి 1 ను ప్రసిద్ధుల పూ

ర్వచరిత్ర గల యాచారి నందులు నేను సంవత్సరములనుండి విడి

చుటకు వాసిపల్లె ప్రక్తి పేరుప్రతిష్ఠలు గోల్కొయి యింటను

బయటనుగూడ విదేశీయుల కాలితావులను మహాపాదముగ

స్వీకరించుచు అధిగతిలో బడియుండుట మనకిందరికిని స్పష్ట

ముగ గనబడుచునే యున్నది.

2. గంగానంధు గౌతమీకృష్ణజ్యోతి మహాప్రపంచము

ప్రపంచమును కుప్పతిప్పులగ భాన్యకొనుట పండుచున్నను

అవి యన్నియు పరులపాలై ఆసేతుహిమనుల పర్యంతమును

మన గోల్కొయి ఇతరులకు శివ్యత్వమును వహించుటకు మనకు

గొల్కొయి-అన్ని విధముల జేయుచుండగా పునరుద్ధరించి పూర్వపు

జౌన్నత్యదశకు తీసికొనివచ్చుట మనయందరి ధర్మము గాదా?

ఇన్ని విధముల మన మందరము దేశమునకు సేవ జేయ

వలసి యున్నది. ఇన్ని పనులున్నను మన దేశము

లో 100 కి 99 వంధి విద్యాధికులను విద్యావిహీనులను ఒకే

విధముగ ఏమియు పనిలేనివారివలె సోమరులై ఉండుటకు

మన మాత్రమే కాలమునంతయు గడపుచుండుటజూడ ఇప్పు

డు మనదేశ మెట్టి అపాయపరిస్థితులలో నున్నదో గ్రహించి

నట్లే కనపడదు. తెలిసికొనుటకు ప్రయత్నమునజేయరు. తెలి

సినను తెలిసికొనరు. మన బాతి నుదరించుటకు దృఢమయిన ని

శ్చయముగాని ప్రయత్నముగాని అధ్యము ఆ పక్షగాని తగినం

తగా గన్నడదు. కేవలము స్వార్థపరులమై అంతఃకలహముల లెం

చుకొనుచు ఒకరినొకరను అంగద్రోవుటకై ప్రయత్నించు

చున్నామేగాని పత్త్యబుద్ధితో దృఢమయిన ప్రయత్నములే

చేయుటలేదు. ఉన్నతివిద్యాధికులు తాముగ్రహించిన జ్ఞానము

నకు దగినట్లు వర్తించుటలేదు. చదువులేదు. పదునములేదు అను

నది వారియొద్ద సార్థకమగుచున్నది. అందరివలెనే వారును కు

క్షీంబరులైయున్నార. అయినను వారిలో తక్కినవారందరు

ను వంతులైట్టుకొనవలసిన పని లేదు. అందరికిని

దేశ సేవక వ కా శ మున్నది. లక్షల కొలది

దేశసేవకులు గావలసియున్నారు. ఉన్నతివిద్యాధికులుగాక

పోయినను కొంతమందియననుబద్ధుగడించి యావత్తుల శ్రీలును

పురుషులను పట్టాములలోను పల్లెలలోను వేలకొలది యున్నా

రు. వీరిలో చాలమంది అన్నవిద్యయులకు లోపములేనివారు

న్నారు. వీరిలో చాలమంది వ్యవసాయ పనిపాటలు చేయువారు

గాదు. కొందరు చేయువారున్నను దినమునకు ఒకటిరెండు

గంటలు దేశసేవకార్యములలో నుపయోగించుటకు అవకాశ

ము కలిగియుండుదురు. వీరందరిని సమాహర్చి సంఘీభవంప

జేసి పనికి దారిజూపి చేయించగల నాయకులు మాత్రము గనప

డరు. నాయకులు నిర్విణులై ఏమియు పనిదోచనట్లు చేతులు

ముడుచుకొని కూర్చొనుచున్నారు. పరిస్థితులు మారినప్పుడు

బుద్ధి నుపయోగించి మారినమార్గముల ద్రొక్కియే పనులను నడి

పింపవలసిన మార్గము నాయకుల వై నున్నది.

నాయకులై వ్యవసాయకాండీ ప్రమాణముగనుం

డురని మీరు భావించరాదను. మీలో నుండదుగురేనీ దారి

నీని నడిపింపగల స్వార్థత్యాగిలందరను నాయకులే. నాయకులు

లేరని అనుచుకలను అనుచురై నెవరున్నారని నాయకులను

ఊరకుండుట భావ్యముగాదు. ఆంధ్రులందరను నాయకులేయని

నొక్కి చెప్పుచున్నాము." అని "పబ్లికభారతి" పత్రికాధిప

తులు 1928 జూలై సంచికలో వ్రాసియుండు తెంతయు

భావ్యముగా నున్నది.

ఈ మూలనాత్రమునే మనము మొట్టమొదటినుండియు

వనుసరించియున్నాము. మన మిప్పటికి సాంఘిక సేవయందు

అసాధారణప్రజ్ఞ జూపగలిగియుండుము మనము లోతు

గా విచారించుచో, ఈ సాంఘిక సేవకు మూలబీజము పాశ్చా

త్యదేశములకును మన దేశమునకునుగూడ నొక్కటియే

య యి యున్నది. ప్రతి మానవుని యందును

జీవించియున్నవారల దైవముకొండే యనియు కావున మానవ

సేవావాంఛ ప్రతిమానవునియందు నంతర్గతమయియున్న పవాజ

గుణమే యనియు, నీనూత్రము చాటుచున్నది.

కర్మయోగము ఒక్కజాతికే చెందుటలేదు

కర్మయోగము ఒక్కజాతికే చెందియున్నదను, భావము

ఏనాడు పుట్టినదో యది చాల అకుభదినము. భగవద్గీతాకర్త

యొక్క యుద్దేశ మదిగాదు. కర్మయోగముయొక్క నిజాధర్మ

మున కుచితస్థాన విషయ మురల నొసగుట మన విధి యయి

యున్నది. మానవునియందు నిండు జీవత్వంతో నంతర్గతమయి

యున్న పవాజగుణమునకి స్వాభావికముగా బుట్టిన సాంఘిక

సేవను మనము చూడగోచు మరమికార్యమును ప్రప్రథమము

న నిర్వహింపవలసియున్నది.

కాబట్టి, మన యావత్తు జీవితములో నేత్రుణమందయి

నను నెచ్చోట నయినను మన కుటుంబమునకు మన సంఘమున

నకును మాత్రమేగాక, యావత్తు మానవప్రపంచమునకును చెంది

న యేయొక్కజీవితయోగము నాధారమొందుచుండగా మనము గాం

చిన తక్షణమే అట్టి జీవితయోగ మన నాధ్యతను నిర్వహింప

వలసివడిగా కర్మయోగము విధించుచున్నదను భావము

మన ప్రజలకు జోధ చేయుట మన యొ

క్క ప్రథమకర్తవ్యమయియున్నది ఇట్టి విశాలభావముతో గూ

డిన, యాధర్మనూత్రము మరియొకసారి మనప్రజాసామాన్యము

యొక్క గుండెలలో నాటుకొనిననగాని నిజమగు సాంఘిక సే

వను జూచుభాగ్యము మనకు లభింపజాలదు.

సాంఘిక సేవయొక్క స్వభావము

ఇక రెండవవిషయ మేమనగా నాగరిక ప్రపంచము

గోరుచున్న సాంఘిక సేవ కేవలము అభిరుచిమార్గమునే నిర్వ

హింపబడజాలదని మనప్రజలు గ్రహించినరైను. బ్రతుకుదేశ

ము చాలకాలము క్రిందల నీ యాపాతమును నేర్చుకొనియున్న

ది. ఒకానొకసమయమున ప్రజలునగరమున నీ విషయము

ను ప్రత్యక్షముగాగూడ భాగ్యము నాకు లభించియుండెను.

నిజముగా ప్రభుత్వోద్యోగి యనేకవిధముల భయపడవచ్చును. విచ్చి కనేవకున కనేకవిధముల తోడ్పడవచ్చును. కాని ప్రేమ తోగూడిన ప్రత్యక్ష సేవయే నిజముననే ఇట్లునుటవలెను, ప్రభు త్వోద్యోగి లందరికినిగూడ ప్రేమప్రభావము లేదనుట గాదు. కాని, మానవస్వభావమును బట్టి, యిట్టికార్యము ముఖ్యముగా జీవకాదుల్యబుధితో నేర్పడిన అధికారతర సేవాసంఘముల మూలముననే పూర్తిగా నిర్వహింపబడగలదు.

పునర్నిర్మాణ కార్యము దానియంతట నదియేనిర్విఘ్న ముగా నడుచుచుండుటకు జేరకమాత్రము లేదు. మనశరీరా వయవముల యొక్క అంతర్భాగములు అనుక్షణము మార్పుజేం దుచు నూతనజీవముతో మరల బుట్టుచుండుననియే. మానవుని యావత్తరీరము యేదేండ్లకొకసారి పూర్తిగా పునర్నిర్మింప బడుచుండుననియు, శాస్త్రజ్ఞులు జెప్పుచున్నారు. ఈ విధమున పరిణామమున కేవిధమగునాటం కమయిన గలుగుచో, శరీరావయవాలంతర్భాగము గట్టిపడి, చెముడు, గృడ్డి, జిహ్వశాశనము, తుడుకు ముదాచు, సంభవించును. జీవాణువుయొక్క సంతతి పునర్నిర్మాణమే జీవితము యొక్కరహస్యము. మానవశరీరములో నేమి జడగుచున్నదో నదియే యావత్తు జాతియందునుగూడ జడగుచుండవలెను. జా త్యంతర్భాగమునుండియే పునర్నిర్మాణ కార్యములు జడగుచుం డవలెను. మన జాత్యంతర్భాగములయందలి సార మిడివరకే న కించి ష్టో యి న ద ని నే ను న మ్ము జాలను. ఈ కార్యమువలనగిన మానవశక్తి యెల్లచోటులయందును సాం ఘిక సేవయందు పొంగిపొరిలయందుట నేను గాంచుచున్నాను. బాలబ్రోద్ధమును అనేకరాష్ట్రములలో పూర్తిగా విజయము గావించియున్నది. సహకారోద్యమము నానాటి కెక్కువగా నధికారతరీతలయొక్క స్వాధీనమునకు వచ్చుచున్నది. గ్రామపు నర్నిర్మాణమొక్కడు భారతభూమియందుండుటను ఉత్సాహము తో నడువ నారంభించుచున్నది. అస్పృశ్యతానివారణ మిప్పుడు ప్రజలమనంబులలో నిరణ్ణగానంటుకొనియున్నది. సంఘ సం స్కరణోద్యమము మనశ్రీతయధీనము నకు వచ్చి వారి చే నిప్పుడు క్రమముగా నడుపబడుచున్నది.

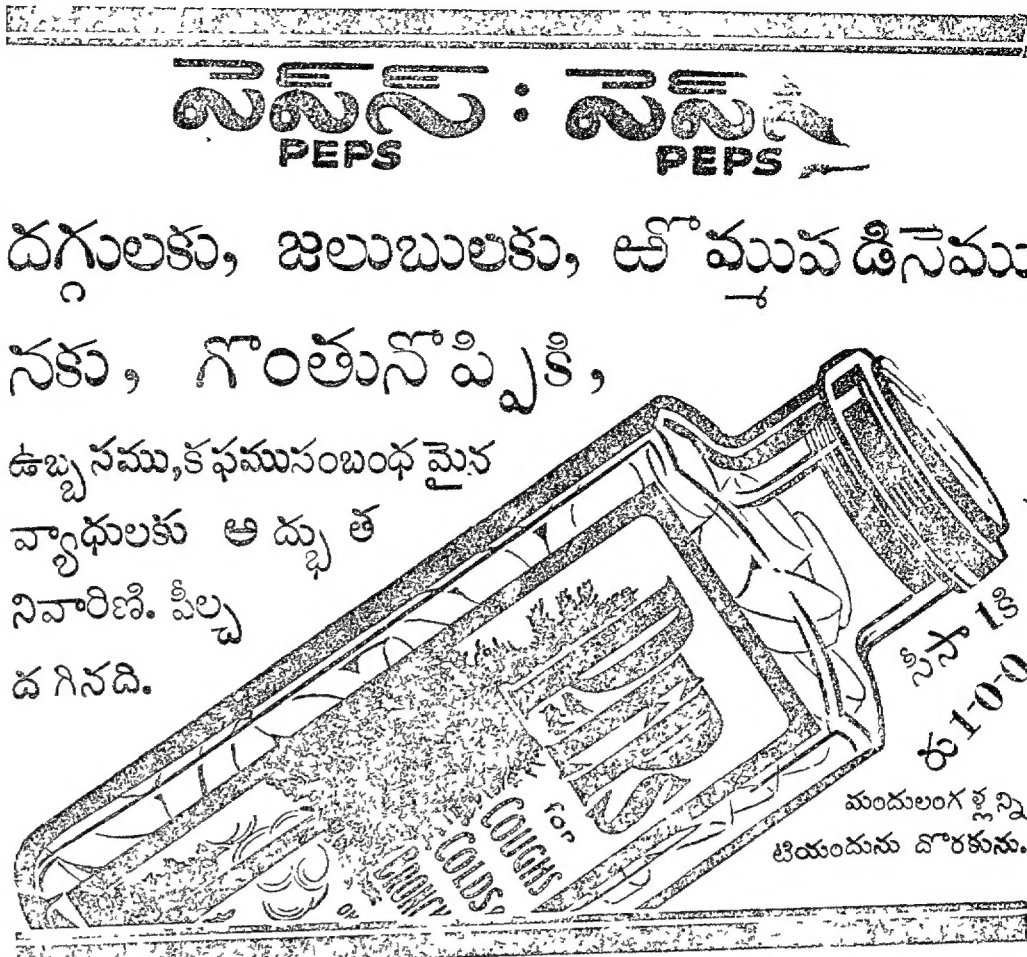
కాబట్టి, మనము నిరాశజేందవలసిన కారణ మేమియు నేను గాంచుటలేదు. సాంఘిక సేవయొక్క యే కాఖిగూడ ప్రభుత్వాధీనమునకు బోవలసిన కారణమెద్దియగునో నేను గాంచుటలేదు.

అంతర్సాంఘిక సమస్య

ఈ సమస్యను సాంఘిక సేవలో ప్రత్యక్ష సంబంధము లేనట్లుగా గాన్చించుచున్నాను, మనయావత్తు జాతియొక్క శ్రే యోభివృద్ధియంతయు నీ సమస్య మీదనే ముఖ్యముగా నాధారపడియున్నది. సాంఘికాంతఃకల హముల మధ్య, నిజమున సాంఘిక సేవ యొనర్పడవలదు. మానవుడే మతమునకు చెందియున్నాడు, యేవర్ణమునకు చెంది యున్నాడు, శరీరబాధ లేర్పరకు నొక్కవిధముగానే యుండునను విషయమును మనము ముగ్ధవగూడదు. కాబట్టి సాంఘిక సేవ కు లు మత, సాంఘిక, వర్ణ, విశే డములను పాటింపక, యేక మానవ సు టుం బ ము న కే జేందియున్నట్లు భావించుచు, సంఘసేవనొనర్పవలెను. శరీరబా ధలు సాంఘికాంతఃకలహములు పరిష్కరింపబడువరకును జేచియుండు జాలవు. కానట్టి మన మేనర్థమునకు చెందియున్న ను బాధనొందుచున్నవారి పిలుపులన్నియు మనమెల్లరికి జెంద్రీయ గు చేర్చునిపిలుపుగా మనమాలించి వారికి సేవయొనర్చుకంటె యీ సాంఘిక సమస్యపరిష్కారమున కెక్కువబలమున నుపాయ ముండజోదు.

తీర్మానములు

1. ఆంధ్రదేశమున కంతకు సేవాసంఘము ఒకటియు, అందుకు కాఖిలుగ ప్రతిమండలమునకు ఒక సేవాసంఘము నెలకొల్పవలెనని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు. ఇట్లు నెలకొల్పబడుటకు అందుకు వలయు చర్యలు యావత్తు తీసుకొను టకును యీదిగువ నుదహరించినవారిని ఉపసంఘముగా నిర్ణ యించడమైనది.
1. గుడిసేవ కుబ్జయ్యగారు (కళావంతుల తరపున)
2. చుండ్రు వెంకటయ్యగారు (ఆది ఆంధ్ర)
3. అయ్యంగి వెంకటరమణయ్యగారు (పుస్తక భాండా గా రోద్యమము తరపున)
4. దర్శి చెంచయ్యగారు (సాగుసంస్కరణము తరపున)
5. నూరి నరసింహశాస్త్రిగారు (తొరకసంఘము తరపున)
6. మాగంటి బాపిసీడుగారు (జనసామాన్యవిద్య ఉద్యమము తరపున)
7. పాలవర్తి నరసింహంగారు (ప్రార్థన సమాజముల తరపున)
8. నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహరావుగారు. (పాకీ ఉద్యమము తరపున)
9. పున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు (స్త్రీ ఉద్యమము)
10. నేమూరి ఠాండీరావుగారు (నిమ్మజాత్యుద్ధరణోద్యమము)
11. నరసింహ దేవర, సత్యనారాయణగారు (గ్రామపునర్నిర్మాణము)

పెప్స్ : పెప్స్
PEPS PEPS

దగ్గులకు, జిలుబులకు, తొమ్మువడినెము నకు, గొంతునొప్పికి, ఉబ్బనము, కఫమునంబంధమైన వ్యాధులకు అద్భుత నివారిణి. పీల్చ దగినది.

నీసా 1కి 6100

మందులంగళ్లన్ని టియందును దొరకును.

12. జేనియర్ స్వామిదాసుగారు. (యవజన కై ప్రప సంఘముల తరపున)
13. దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు (వర్తకల తరపున)
14. పాలకోడెటి గురుమూర్తిగారు (స్థానిక సంస్థల తరపున)
15. పి. వెంకట కుబ్జయ్యగారు (ప్రాంత సేవాసంఘము తరపున)
16. పెమ్మరాజు నారాయణమూర్తిగారు, (గ్రామ ప్రజతరపున)
17. దేశభక్త కొండ వెంకటయ్యగారు, (భద్రత ఉద్యమము)
18. రాయసం వెంకటకృష్ణుడుగారు, (మద్యనిషేధము)
19. నారెట్టి హనుమయ్య (ప్రకృతి వైద్యోద్యమము)
20. మార్యదేవర సంతేపరాయణంగారు, (విచ్చి సేవాసంఘము)
21. గూడూరి రామచంద్రరావుగారు.

ఈ సంఘమునకు యితరులను కోఆప్రు చేసికొనవచ్చును. దీనికి నడింపల్లి వెంకట లక్ష్మీ నరసింహారావుగారు అధ్యక్షులు గను, శ్రీ గూడూరి రామచంద్రరావుగారు కార్యదర్శిగాను ఉండుటకు ఎన్నికొనడమైనది.

2. కళావంతులు స్వసంఘోద్ధరణమునకై చేయు ప్రయత్నములకు తోడ్పడవలెను. అందుకు వలయు శ్రయత్నములు చేయ వలయును.
3. నిమ్మజాతుల అభ్యుదయమును తోడ్పడుటయే గాక స్వయముగగూడ పర్యవేక్షణలను ప్రయత్నింపవలెను.
4. పేదలకు నివాసయోగ్యములగు గృహములును సామాన్యముగా వారి జీవితములు ముకరమును ఆరోగ్యవంతమును అగు టకు ప్రయత్నములు చేయవలెనని నిర్ణయమువారిని స్థానిక సంస్థలను దేశీయులను యీసభవారు కోరుచున్నారు.
5. మనదేశమున అధిక మరణసంఖ్యకు ముఖ్యకారణము ఆపరిశుద్ధము శుద్ధదాహ నీటివసతి లేకపోవుట, వైద్య సహాయము లేకపోవుట అని గమనించుచు అందుకువలయు కృషియంతయు సలుపవలెనని దొరతన మవారిని దేశీయులను యీ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.
6. మనదేశమున అధిక బాల్యమరణములకు మూలము మంచిపాలు లభింపకుండుటయని గుర్తించుచు అవి లభించుటకై సహకార పద్ధతులు తదితర విధములను దేశీయులొని ప్రజలను సంస్థలను పర్యవేక్షణలను కృషి సలుపవలెను.
7. ఇప్పుడు ఆచరణలోనున్న పాకీపద్ధతి అమానుష్యము ఆసురముఆనియు అవి వెంటనే ఆంతరించుటలు చేయవలెనని యీ దేశీయులను, స్థానిక సంస్థలను వివరపూర్వకముగా యీ సభవారు వేడుచున్నారు.
8. పగటి రాత్రిసంతకాలల మూలమునను, తదితరముగను ప్రజాసామాన్యమునకు విద్య నలవడజేయవలెనని తీర్మానించు చున్నారు.
9. దేశములో విగిధసంఘముల మధ్య అస్పృశ్యుడు కాననగు భేదభావములను, ద్వేషభావములను, సిగ్గును, దుఃఖ మును, వెలిబుచ్చుచు వానిని నివారించి పరస్పర వికమిత్యమును నెలకొల్పు టత్యవసరమని తీర్మానించుచున్నారు.

బెజవాడ
(స్వకీయ విలేఖరి)
శ్రీమేజస్త్రి టు

జూలై, 28:—నూతనముగా హానరరీ మేజిస్ట్రేటు పద వికి నియమింపబడిన మిస్సెస్ కేథరిన్ కుబ్జారాయమ్మగారి గౌరవార్థం నిన్న సాయంత్రం భారత మహిళాసంఘమువారిచే సంఘముయొక్క ఆవరణయందు అల్పాహారవిందు ఏర్పాటు చేయబడినది. సభకు శ్రీమతి బానకిచంద్రకాగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సభకు విచ్చేసిన వారిమణులలో ప్రముఖురాండ్రను కొందరిని వివరించుచున్నాను.

శ్రీమతులు, యల్లంరాజు శ్రీ మహాలక్ష్మమ్మ, తుర్ల పాటి రాజేశ్వరమ్మ, అయ్యదేవర దుర్గాంబ, తుర్లపాటి కొల మ్మ, కొండపల్లి రాజ్యలక్ష్మమ్మ, దర్శి అన్న పూర్ణమ్మ, బొడ్డపాటి శీతాబాయిమ్మ, మంచాల సావిత్రిమ్మ, పోలూరి పూర్ణమ్మ, కట్టమంచి లక్ష్మమ్మ, యాపెకపతి, మార్కాపతి, మైసపతి, డిబ్రానపతి, ఆలూరి నాంచారమ్మ, కుట్రపూర్ణా శెట్టిపతి, ఘంటసాల దుర్గాంబగార్లును జనాదర్శిక సామెలు గారి కుమార్తెలను మున్నగువారు గలరు. కొంతకాలము యిష్టాగోష్ఠి జరగినదిమ్మట అల్పాహారముల నారగించిరి.

అటుపైన శ్రీమతి బొడ్డపాటి శీతాబాయిమ్మగారు, కు బ్జారాయమ్మగారికి లభించిన పదవినిగూర్చి సంతసమును వెలి బుచ్చుచు ముచ్చటించిరి. ఇదివరలో తాలూకాబోర్డు, జిల్లా బోర్డు, జిల్లా విద్యాసంఘములందు సభ్యురాలుగానుండి చేసిన పనినిగూర్చి వ్యాఖించెను. ఆంధ్రదేశమున ప్రప్రథమమున కు బ్జారాయమ్మగారిని హానరరీ మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిన ప్ర భుత్వమువారికి ఆమెగారియొక్కయు, ఆంధ్రవారీమణుల యొ క్కయు కృతజ్ఞతను వెల్లడించెను. ఈ నియామకమునందు శ్రద్ధచూపిన సభకలెక్టరు శ్రీ యు త చంద్రకాగారిని అభి నందించిరి.

అధ్యక్షురాలికి వందనము లర్పించుటతో సభ ముగించ బడినది.

ఆంధ్రయానివర్చిటి సెనేట్
శ్రీయుత సి. రాజగోపాలాచార్యులగారి ఆధ్వర్యము పలువురుమిత్రుల ప్రోత్సాహముపైన ఈపురమునందలి న్యాయవాద ప్రముఖులలోనొకరు శ్రీయుత సి. రాజగోపాలా చార్యులు బి.ఏ. బి.ఎల్. హైకోర్టు ఎడ్వొకేటుగాను ప్రస్తుతము శ్రీయుత మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్యపంతులుగారు. వెంకట గిరి రాజాగారి కళాశాలకు ప్రెసిపాలు అగుట చే నెనేట్ నందు ఖాళీ అయినస్థానమునకు అభ్యర్థి గా నుండి పాటి చేయుదురు.

ప్రొఫెసరు కాశ్యేగారు
బెజవాడ, జూలై 31:—ప్రొఫెసరు కాశ్యే గారు ఆగస్టునెల మొదటివారమున బెజవాడకు విచ్చేయుదురనియు, ఇంటు రెండు మూడు రోజులు మరణముచేయుదురనియు తెలియుచున్నది. వారు శ్రీఅయ్యదేవర కాశ్యేరరావుపంతులు గారి అతిథిగనందురు. 'స్త్రీవిప్లవ'సూర్వీయు సంఘసంస్కరణ గూర్చియు యావన్యాసముల నిచ్చెదరు.

అమృతాంశురం దేవో, జ్యోతిర్యం - మనరాశుః.

బార్లీ సత్యాగ్రహ సంరంభము

మహాత్ముడు బార్లీ కేసుట

సరోజినీదేవి రయితలను ప్రశంసించుట

సప్తాగారు ప్రభుత్వవైఖరిని తీవ్రముగ ఖండించుట

అమామృతాబాదు, ఆగస్టు 2—మల్లభామ పటేల్ గారు తండ్రి నివ్వగా రాత్రి మహాత్ముడు బార్లీకి పయనమై వెళ్లెను. శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గాంధీ, మహాదేవ దేవాయి (అంతరంగిక కార్యదర్శి)వారి సహగమించిరి. గాంధీగారిని సాగనంపుటకు స్టేషనుకు వెళ్లిన శ్రీమత్ శిలేఖరి పంధి జరుగుటకు సావకాశము గలదా యని మహాత్ముని నడుగగా వారు యొక్కడిపంధి అని యంత మల్లభామ యని యనెను. ప్రస్తుత స్థితిగతులలో తాను మరల నెప్పుడు రాగలుగునో మహాత్ముడు చెప్పలేకపోయెను.

ఆ బండిలోనే గారట్ బయలుదేరెను.

క్రాంతిగా మూతుజ్జిక కలెక్టరుగా నియమింపబడిన గారట్ గారు ఆ బండిలోనే బార్లీకి వెళ్లిరి. (శ్రీమత్) బార్లీ రయితలు భారతీయులకు గురువులు

మార్గదర్శకులు

సరోజినీదేవి లేఖ

బొంబాయి, ఆగస్టు 1—మూరత్ జిల్లా కాపన సభ్యులు చేసిన పంధి ప్రయత్నములు విఫలము లయినవని సత్యాగ్రహిణి మామలు తలచుచున్నట్లు ఇండియా డేయిలీ మెయిల్ పత్రిక మూరతు. విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. శారీమెగారు మహాత్మునితో సంప్రదించుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారు మాజావాణి కాక వ్రాతపరతులకైతే నేల నివ్వగూడదని గాంధీగారనిరి. అది బార్లీకి నాయకులకే యివ్వవలసినదే. కాపనసభ్యులలో ఇతర బాధ్యతగ కెప్పుడున్నాలో అది యివ్వబడ వచ్చును. రాజీనామా నిచ్చిన తలాటిలు వట్టి విషయమై గాంధీగారు అచలముగా నున్నారు.

సరోజినీదేవి లేఖ

ఆగోగ్యవరమునండి శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు సర్దార్ మల్లభామ పటేల్ గారి కి క్రిందిలేఖను వ్రాసిరి:—

బార్లీ ప్రజలు భారతదేశమున కంతటికిని గురువులను మార్గదర్శకులను నైరి. ఏలనన, వారు బుద్ధుప్రాయములను తాత్కాలికములను నగు విషయములనుగురించి యాలోచించుటలేదు. మానసిక పరీక్షలలోడను, రాజకీయందోషతోడను వారికి నిష్పత్తిములేదు. వారి దైనికజీవితములలోని కష్టములు ములలో వారు మునిగియున్నారు. ఈ విషయమే వారికి యంతరకాలము పోరాటమును కొనసాగించుటకు ప్రచండకై నిచ్చినది. వారొనరించుచున్న సత్యాగ్రహము జాతీయజీవితమును అభివృద్ధిపరచును. భారతదేశములో నన్నిపక్షములు, మతములు సామఘాతిజూపిన యీ వీడరయితల పోరాటములో స్వయముగా పాల్గొన లేకపోతినిగదా యని నాకు చాల దుఃఖము గలుగుచున్నది. మీకును మీ యనుచరులకును నా ప్రశంసన, సాహమూరిని, తెలియబరచుచున్నాను. (అ. వె.)

సర్ పేజ్ బహదూర్ సప్తాగారి

యభిప్రాయము

అలహాబాద్, ఆగస్టు 1:—బార్లీ సత్యాగ్రహసమస్య విషయమై సర్ పేజ్ బహదూర్ సప్తాగారి క్రింది ప్రకటన మును గావించివారు.

సాత్వికనిరోధము కాదు

బార్లీ సమస్య యింకను విషమరూపమును దాల్చుకొనుచున్నది. సాత్వికనిరోధమును గురించి విచారించుట యవసరము. మల్లభామ పటేల్ గారుచేసిన ప్రకటనలను సాత్వికనిరోధము బార్లీ ప్రజల పరమాపధి కాదని నిర్దేశించి. ఈ పోరాటము ప్రభుత్వమువారు ప్రజలను బలబలములు చూచుకొనుటకు ప్రారంభింపబడినదికాదు. ప్రభుత్వమువారు సిక్కును హెచ్చుతేరలుట ప్రజలకు దుర్భరమైనది. సెటిల్ మెంటు ఆఫ్ పర సమస్యగా క్షిచారణజరగలేదనియు, రికార్డుమీద నా భారతదేశ హెచ్చుతేరలు నిర్ణయించిననియు రహితులు చెప్పుచున్నారు. ఈ ఉద్యోగి కొన్ని సంవత్సరములలో హెచ్చుతేరలను బట్టి తననిర్ణయమును చేసెను. సెటిల్ మెంటు కమిషనరు ఈతడు చెప్పిన దానిని నిఖండించి డిక్షాగ్రహమును

లను గ్రూపుగా చేసి కొన్నిటియందు నూటికి 66 చొప్పున హెచ్చించి పగుటను నూటికి 29 శతులు పన్నును హెచ్చించెను. ఈతడు భూమి అన్నకము ధరలనుబట్టి సిక్కులను నిర్ణయించెను. ప్రభుత్వమువారు వీరిద్వితో నేటిభవించక నూటికి 20 శతులు సిక్కును హెచ్చించిరి. ఈ అవకాశవలన గలిగిన కష్టమును నివారించుటకు రయితలు కోరుచున్నారు. నివారించు వారు తనప్పుడు పన్నులను నిరాకరించుటకు వారి కేమార్గము గలదు? ఈ ప్రజల యాందోళనమును చంపుటకు ప్రభుత్వము వారు దౌర్జన్యపథకులకు దిగిరి. ఇది ప్రజలను మరింత రెచ్చగొట్టెను. సానిక సమస్య అఖిలభారతసమస్యయైనది. గవర్నరు గారు ప్రసంగము చేసిరి. ఈ ప్రసంగములను విచారణ జరుగుట యవసరమని తోచనివా డుండదు.

నాయకునిమాట లేల నమ్మరాదు?

బార్లీ సత్యాగ్రహనాయకుడే యిది సాత్వికనిరోధము కాదని యనచుండ, ప్రభుత్వమువారు లేల నమ్మక? బార్లీ ప్రజలు రాజాగారి కాపనముల సత్కమించుచున్నారని తలచి వారి నిరతి త్పలితము నగు అనేక కష్టములనుబట్టుటకు వారుకోరు విచారణను జరిపి న్యాయము చేయగూడదా?

ఇది ప్రతిష్ఠయా?

మనదూరదృష్టవశమున ఈ సందిగ సమయమున వింటర్ టర్ ప్రభువు పెనుభూతములై దోషము కలుగజేసికొని, ప్రజలకు న్యాయముకలుగజేయుటకుబయలు వారిని రెచ్చగొట్టుచున్నాడు. ప్రతిష్ఠ ప్రభుత్వముల కవసరమే, కాని ప్రతిష్ఠయనగా నేమి? దీనివిషయమై చాల భేదాభిప్రాయములు గలవు. ఒక్కొక్క డొక్కొక్క ధమన తలచుచున్నాడు. భారత ప్రభుత్వమునకు దీనివిషయమై వెట్టియభిప్రాయములు గలవు. తక్షణము న్యాయమును విచారణ జరిపించి, ప్రజలకష్టములను నివారించినచో ప్రభుత్వమువారికి దీ ప్రతిష్ఠలు చాల హెచ్చును. ఈవిధముగానే పరిసితులుండుచో ప్రభుత్వప్రతిష్ఠ ధ్వంసమగు ననుటకు పండియములేదు. ఇటీవల పంధి జరుగునట్లే తోచెను. కాని ప్రభుత్వమువారు ఇంతప్రయత్నము చేసి యింకకొంత దూరముపోకుండుట కోచనియము. వస్తులను హెచ్చించుటయే అన్యాయమని ప్రజలనుచుండగా, ఆ హెచ్చుపన్నును తమ వద్ద నిలువజేసినగాని పంధిజరగదని చెప్పుటయేమో నాకు తెలియుటలేదు. ఒక విచారణసంఘము ఏర్పడునెడల సాకల్యముగా విచారించుటకు బయలు కొన్ని లెక్కపారబాలులను మాత్రమే యేల విచారించి విరమించుటలేనో నాకు బోధపడుటలేదు. సెటిల్ మెంటు ఆఫ్ పరచేసినది సెటిల్ మెంటు కమిషనరు ఖండించెను. సెటిల్ మెంటు కమిషనరు చేసినదానిని ప్రభుత్వమువారు తప్పుకొనరైరి. ఇట్టి స్థితిలో నింకొక రెవెన్యూ ఉద్యోగి చేయు సంకుచితవిచారణతో ప్రజలకేమి విశ్వాసముండును? న్యాయాధికారి రెవెన్యూ ఉద్యోగియొనికి సహాయకారిగా నుండకపోలే సంపూర్ణాధికార మిచ్చి సభ్యునిగా నతని నేల నియమించరాదు? ఒక అసభికారి నియమింపబడిన ధట్టవిరుద్ధ మేమి యుండును?

ముగింపు

ఈఉద్యమము సాత్వికనిరోధము కాదు. నిరంతరాధికారవర్ధనమునకు ప్రజలకును వచ్చినపెదపతకాదా. తమకుజరిగిన అన్యాయములను నివారించుటకు కోరుటకు ప్రజలకు సంపూర్ణాధికారము కలదు. ఇది సాత్వికనిరోధ మనుట రాజనీతిని ప్రకటించుటలేదు. కొన్ని సాత్వికమానవులతమైన ప్రతికలి ట్లు చెప్పినచెప్పుగాక. గొప్పరాజనీతిజ్ఞులు చెప్పదగినమాట కాదు. త్వరతో ప్రభుత్వమువారు న్యాయపథమును ద్రోకి ప్రజలకష్టములను నివారించెద రని నేను తలచుచున్నాను.

అజ్ఞులు జమియానిధి

మొత్తమువసూలు 12562 రూపాయలు

28-6-28 ఎంగుయిండియా	12297-6-9
నవల్మిపేరు ఖరాతీలాలుగారు	250-0-0
యితరమొత్తములు	15-0-0
మొట్టమొత్తము.	12562-6-9

(మొ. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా-26-7-28)

సంస్కృతవిద్యయొక్క భావిదశ

డా॥ కున్యాను రాజాగారి యువన్యాసము

1-8-28 తేది సాయంకాలమున వచ్చువస్త్రకాలేజీ మండలిరచన సంస్కృత విద్యార్థిసంఘ యాజమాన్యమునను శ్రీయత వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారి యాధ్యక్షతన జరుపబడిన పథ్యయందు డా॥ సి. కున్యాను రాజాగారు “సంస్కృత విద్యయొక్క భావిదశ” గూర్చి యువన్యాసించు నిట్లనిరి:—

భావికాలముయొక్క నిర్మాణమునందు సంస్కృతము నకు ప్రామాఖ్య మొసగబడునని స్పష్టముగా జెప్పటకు వీలులేదు. కన్యానూరి కి దువ్యంతరాజు భయపడియుండినట్లుగా కాలి దానుకవి “కాకుంజల” నాటకములో వ్రాసెయ్యగాడు. ఆ కాలపుక్షినును లట్టిది. కాని యిప్పటిదినములలో ప్రభుత్వముచే భయముతో జూడబడు భారతీయదొక్కడునులేదు. సంస్కృత విద్య పునరభివృద్ధి గాంచుచో, ప్రస్తుత పరిస్థితులకును భావి కాలపు పరిస్థితులకును యెంతో తారతమ్యముండగలదు. మన విద్యార్థులకు ప్రస్తుత మొసగబడుచున్న విద్య సామ్రాజ్యదర్శముతో గూడియున్నది. భారతీయులు యితరజాతులవలెనే యున్నతస్థానముండున్నారను భావము ప్రబలియుండవలె నన్నచో, తమపూర్వజులతత్వమును తాము మరచ గూడదు. ఇందుకు సంస్కృతవిద్య అత్యవశ్యకము. సంస్కృత వాఙ్మయముయొక్క ముఖ్యలక్షణమేమనగా, కాంతియు, సద్బుద్ధియు, భూమిపై నుసాపిత మొనర్చుటయే దానియొక్క పరమాపధి. ఆధునిక శాస్త్రజ్ఞులు, రాజకీయవేత్తలు, శక్తిసంరక్షణము గూర్చియు, ఎలక్ట్రీషను, బీజకలపసమస్య మున్నగువిషయముల గూర్చి విస్తారముగా మాటలాడుచుండురు. మానవశ్రేయముకొరకు నేర్పుకొనవలసిన మరియొక ముఖ్యవిషయము మరెవరినోనుటకు వారు యత్నించరు. మానవ సమానత్వభావము చక్కగా నేర్పడియున్నట్లు గానించరు. ఒకమానవుడు శక్తిసామర్థ్యము లందుమరియొకనితో సమానముగా నుండుట నోకే విధముగా నుండుచో రెండవమునా డుండవలసిన యవసరములేదు. ఇది ప్రకృతి న్యాయమని శాస్త్రజ్ఞులు లొప్పుకొని యున్నారు. ప్రకృతియందు గల రెండడుగ్రహములుగాని, సంచారమునందును యితరవిషయములందును గూడ నొక్క పోలికగానుండుట శాస్త్రజ్ఞులెవ్వరును గాంచియులేదు. ప్రపంచములో నొకమానవుని జీవితము జయముగాంచుచో నతడు తనస్వాభావికస్థితిలో నున్నాడనియే “కర్మ” యొక్క సిద్ధాంతము. విశ్వముంతటియొక్క జ్ఞానమును సంపాదించియున్న “వాక్” కర్మ న్యాయము ననుసరింపగలరు. ప్రస్తుతకాలపుప్రజలు పరియగమార్గమునండి దప్పినదురుటచేతనే “వర్ణాశ్రమధర్మము” నాదించుట వారి కంతకష్టముగాదోచుచున్నది. తేదవ్యాసునివంటి మహాజ్ఞాని యిప్పుడుండుచో అనేక చిక్కునమస్య లిప్పుడు పరిష్కరింపబడి, ప్రపంచజీవితమంతకంటె నెక్కువసౌఖ్యంలభిముగానుండియుండెడిది.

గ్రీకు, లాటిను, క్రైస్తవి, జర్మను, రషియను, ఆంగ్ల వాఙ్మయములవలెనే సంస్కృత వాఙ్మయము పునరుద్ధరపబడవలసియున్నది. భూమిపై సంస్కృత విద్య మరల వ్యాప్తముగా విందునెడల మానవజాతీయందు శాంతియు చేకూరగలదు.

సంచార చిత్రకళా ప్రదర్శనము

(స్వకీయవిలేఖరి)

విశాఖపట్నం, ఆగస్టు 1:—కాంతినికేతన కళాభవనముయొక్క చిత్రకళాప్రవీణుల సంచారప్రదర్శనము మొట్టమొదటి పర్యాయము విశాఖపట్నములో పురమండలిరచన 81-7-28 తేది సాయంకాలమున గా॥ సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజాగారిచే తెరవబడినది. ఇట్టిప్రదర్శన విచ్చట జరుపబడుట కిదియే ప్రథమపర్యాయము. హాజరయినవారిలో ముఖ్యము విన్ జి. ఎం. పటేలు, శ్రీమతి నుచరిబాయి, శ్రీమతి లలితాంబ, శ్రీయుతులు లక్ష్మీకారాయణ, బి. ఎస్. రాజా, చాటర్జీ, టి. విశ్వేశ్వరం, బి. సి. శారదామూర్తి, జి. వి. రావు, బి. శారదామూర్తి, జి. శ్రీనివాసరావు, బి. మూర్త్యం శాస్త్రి, జి. రామావతారం, డా॥ సి. రామమూర్తి, డా॥ శ్రీమూర్తిగారు.

కళాకాలానిధి సంఘాధ్యక్షులకు శ్రీయత వి. వెంకటసుధి రాజాగారు భారతదేశ చిత్రకళామండలించి డా॥ అమింద్రనాథ టాగూరు, నందలాలు బోసుగార్లును కొనియాడిరి. శ్రీయత నరసింహారాజాగారు ప్రదర్శనమును తెలుచుచు భారతదేశచిత్రకళాప్రాచీన సంస్కృత వాంగ్మయమునండి బుట్టినదని నుడివిరి. ఈకళయొక్క పునరభివృద్ధినికొనియాడిరి.

ప్రదర్శనము యిచ్చట మరిరెండు దినములవరకు జరుగబడి నతరువాత బరంపురమునకు పోవును.

మద్రాసువార్తలు

అ. భా. రైల్వే షెడ్యూల్ రేషను సభ:—ఈ ఎక్. ఎస్. రామస్వామి అయ్యంగారు రైల్వే శాఖయూనియను ప్రతినిధులుగ హాజరగుదురు.

బహిరంగ సభ:—మద్రాసు మండల కాంగ్రెసు కమిటీవారి యజమాన్యమున కేపుసాయంత్తము 6 గంటలకు తిలకుపుట్టుచున్న మద్రాసులో 144 నెక్స్ నుక్రింద గావించబడిన యుద్ధపును ఘడించుట కొక బహిరంగసభ జరపబడును.

మద్రాసు శాసనసభ నామినేటెడ్ సభ్యులు:—సి. డి. య్యా. ఇ. కాటక్, సి. బి. ఇ. వి. సి. ఎస్., సి. ఎ. సౌబులు వి. సి. ఎస్. గారు మద్రాసు శాసనసభకు సభ్యులుగ ననర్హుడనాచే నామినేటు చేయబడిరి. (గజటు)

తమిళనాడు కాంగ్రెసు కమిటీ సభ:—ఈ నెల 3 తేదీన మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు హాజరవచ్చి వందరము న కలకత్తా కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ఆఖరి ఎన్నిక జరుపుటకు జరుగును. అనాడే అసలమండే ఉదయము 9 గంటలకు పర్సెంటేజు కమిటీ సమావేశమగును.

కొనపేట అగ్ని వలన నష్టపడిన ప్రజలు:—వీరికి అధమ 100 లు అయినను గ్రాంటు చేయబడినదని ఒక తీర్మానమును రాబోవు తమిళనాడు పర్సెంటేజు కమిటీ సభలో నుగంపకం దొరస్వామి అయ్యంగారు హాజరపడినారు.

రాకపోకలు:—గౌ. డి. బి. ఎం. కృష్ణక నాయర్ లామెంటుగాడు ఉదకమండలమునండి కేటి ఉదయమునకు మద్రాసు వచ్చిరి. రాకట్ పోలీసు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు చార్లెసుండి కేటి ఉదయమునకు మద్రాసువచ్చిరి.

డి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు కడపకు పి. జి. రామస్వామి కలకత్తాకు గతరాత్రి వీరిరి.

ఫిల్ముల పరీక్షాసంఘము:—ఈ రాజధాని లో నెలవంటి ఫిల్ముల ప్రదర్శించుటలో పరీక్షించి పర్మిట్ చేయటకు మద్రాసు ప్రభుత్వమునా కేరిండి సభ్యులుగల యొక సంఘమును నియమించిరి. సభ్యులు కె. రంగస్వామి అయ్యంగారు, ముస్తాఫా హుస్సేన్ సాహెబ్ బహదూర్, రా. బ. డా॥ సి. వశేరే యరలియూరు, డి. బి. జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగార్లు (గజటు)

మోటారు బండ్లకు పోలీసు కమిషనరుగారి ప్రకటన

మద్రాసు మోటారు బండ్ల నిబంధనలు (1928) యొక్క 17 వ నిబంధన ప్రకారము మద్రాసు పోలీసు కమిషనరుగారు 27-7-28 తేదీన యీ క్రింది విధమున ప్రకటించుచున్నాడు:—మద్రాసు నగరములో నెవ్వుటనుగాని, కోడ్డు లేక పీఠియుగాని, మోటారు బండ్లనుండి వెలువడు చురువాయువులు సాధ్యమగునంత తక్కువజేయుటలో నెలవడునట్లుగా తగినసాధనము లుపయోగింపబడవలెను. చురువాయువులు అధిక శక్తితో బయటికి వెడలనట్లు లేదు పరీకరములను దేనినిగూడ పట్టిక పట్టణలలో నుపయోగింపగూడదు.

హిందూస్థానీ సేవాదళము

కరీరస్వామియను విద్యాయుడలి బగల్ పట్న 1-8-28 తేదీన తెలుగువందదర్జునున పండిత జవహరిలాలు నెహ్రూ గారి క్రింది సంకేతము నంపిరి:—

మీ ప్రారంభోత్సవమునకు హాజరకాజాలనందుకు చాల చింతించుచున్నాను. ఉత్సవమునకు నిర్ణయింపబడిన తినము అన్ని విధముల కడుగుబడినమయియున్నది. భారతదేశ విమోచనమునకు పునాదిజేసిన యా మహాత్మాగణి డిక్షితుని సేవారతీయ తెల్లరీతేత నొక్కపారిగా స్మరింపబడుచున్నాడు. అసహాయోద్యమ ప్రారంభమైననుగూడ నిదియే.

బగల్ పట్న విద్యాయుడలివలెనే దేశమునల్ల యితర ప్రాంతములలోగూడ ననేక విద్యాలయములు సేవాదళముచే తెరువబడునని నేను నమ్ముచున్నాను.

మీ విద్యామండలికి జయము చేసారుగాక.

శ్రీమత జి. హరిసర్వోత్తమరావుగారుగూడ బగల్ పట్న కరీరస్వామియను విద్యామండలియొక్క ప్రారంభోత్సవమునకు చాలా హాజరకాజాలనందుకు విచారముచెలుపుచు నొక సంకేతమునంపిరి.

కార్మిక సంఘము

జి. వి. పి. రైల్వే సమై

బొంబాయి, ఆగస్టు 1:—రైల్వే కంపెనీ ఏ జంటు గారితో రైల్వే నాక్టు రైల్వే ఉద్యోగుల తరపున 6-గురు ప్రతినిధులు సంప్రదించి మాట్లాడుటకు అనుమతి నొసంగబడినదిగా, జి. వి. పి. రైల్వే కార్మిక సంఘ కార్యదర్శి యగు జబ్బాలాగాం కోరిరి.

రైల్వే ఏజెంటుగారు అందులకు అనుమతించిరి. సంప్రదింపు సమావేశము యానెల 8 తేదీ గాని యానెల 7 తేదీ గాని జరుగుటకై నిర్ణయింపబడిన గాని బొంబాయి కార్మిక నాయకులు కొందరు యానెల 2 తేదీన మద్రాసుకు బయలుదేరవలసియున్నారు. కనుక యానెల 2 తేదీనే యీ సమావేశము జరుగుట కంగీ, రించవలయునని ఏజెంటుగారికి జబ్బాలాగాం తిరిగి వ్రాసిరి. ఏజెంటుగారి ప్రత్యుత్తరము సిరీసింపబడుచున్నది. (ఆ. పే.)

బొంబాయి మిల్లుల సమై

బొంబాయి, ఆగస్టు 1:—బొంబాయి మిల్లులలోని కొన్ని మిల్లులు మాత్రమే ముందుగా తెరవబడి పని ప్రారంభించబడును. పెటిట్ గారి తాలూకు 8 మిల్లులను ముందుగా తెరవబడును అని తెలియుచున్నది. కాని, అమిల్లులంద అట్టి నోటీసు లేవియును అందించబడలేదు.

ఈ విధముగా కొన్ని మిల్లులయందు, పని ప్రారంభించుట వల్ల సమైదారులు చీలిపోయెదరనుట అభదమనియు, మిల్లుదారుల తంత్రోపాయములు వ్యర్థములగుననియు కార్మిక నాయకులు చెప్పుచున్నారు.

సమై ఏజెంతు ముగించవలయుననియే నాయకులు ఆతుర పడుచున్నారు. కాని సమైదారులే భీష్మించి యున్నారు. తమకోరిక తీరనివరకును పనిలోనికి రాజాలమనియు తమకును చెదరించి భయపెట్టుచు. తెరవను లేరనియు పనివాండ్లు చెప్పుచున్నారు. (ఆ. పే.)

లిలోవా సమై

కలకత్తా, ఆగస్టు 1:—ఈస్టు యండియన్ రైల్వే కర్మాగారములలోని పనివాండ్లు లిలోవా యందు, శత్రుగ్రహమును పూనుటచేత రైల్వే అధికారుల కర్మాగారములను 7-దినములవరకు మూసివేయడమెట్లుగా ప్రకటనచేసిరి.

తిరిగి ఏడవ వరకులకరము కర్మాగారములలోనికి పనివాండ్లు రానియ్యబడుదురో, 2 లేక 3 రోజులలో తెలియజేయబడునట.

దక్షిణ యండియా రైల్వే సమై

మంధ్రకోణం, ఆగస్టు 1:—మంధ్రకోణం వైపు స్టేషనుల వద్ద రైల్వే పనివాండ్లందరూ మాతమాటాడకుండా తిరిగి పనిలోనికి వచ్చిరి. (ఆ. పే.)

మద్రాసు కార్మిక సంఘసభ

తీర్మానములు

నిన్న సాయంత్రము మద్రాసులో వివిధ కార్మిక సంఘ ప్రతినిధుల సభ జరిగెను. యధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. డి. ఇ. రైల్వే సమైగారిని కొంత చర్చ జరిగినవిషయము యీ క్రింది తీర్మానములు గావించబడినవి. 1. మద్రాసులోని వివిధ కార్మిక సంఘసభలకు దక్షిణ ఇండియా రైల్వే పనివాండ్ల ఇబ్బందులు శ్రావ్య మైనవినియు వానిని నిగూర్చి విచారించుటకు వ్యవస్థాపక కమిటీని ఏర్పరచవలెననియు గోరుచున్నారు.

2. ఈ సంగమందును తక్షణ ఫలములందరూ 144 నెక్స్ నుక్రింద గావించిన యుద్ధపును ఉపసంహరింపవలెను.

3. ఎర్రు గానింపబడినవారిని వెంటనే విడుదల చేయవలెను.

4. ఉద్యోగేతర సభ్యులు ఎక్కువగను, రైల్వే కార్మికుల ప్రతినిధులును గల ఒక సంఘమును దేశమున వివిధ రైల్వేలలోను గల ఆంధ్రానినిగూర్చి విచారించుటకు నియమింపవలెనని భారత సామ్రాజ్య కాపర సభలో నొక తీర్మానము నుపసాదించవలెనని ఉద్యోగేతర సభ్యులను గోరుచున్నారు.

5. అఖిల భారత ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెసువారు క్రింది మొలెలును ఆపుటకు తగుచర్యలను గురించి విచారించుట కొక సంఘము నేర్పాటుచేయవలెను.

గాంధీ మహాత్ముడు బార్దోలికి ప్రయాణ మగుట

నూరతు, బార్దోలి:—నేటికినను ఉదయం గాంధీ మహాత్ముడు భార్యతోను కార్యదర్శి మహాదేవు దేశాయిగారితోను కలసి నూరతు చేరి విడుదల పెటిట్ కోర్టు మరీకొందరు అసహాయవాదులు స్టేషను వద్ద గొప్ప స్వాగత మొసగిరి. మహాత్ముడు స్టేషనునుండి వ్యరాజ్య ఆశ్రమమునకువెలి అవ్వటం రెండు గంటలకాలము విక్రమించి 8 గంటలకు బార్దోలికి ప్రయాణమైరి. వేలకొలది జనులు మహాత్ముని దర్శనము చేయవచ్చిరి. మహాత్ముడు బార్దోలి కెందులకు పోవుచున్నాడో రహస్యముగ నుంచబడినది. కాని తనమతము ఆశ్రమమునుండి బార్దోలికి మాత్రము మార్చుచున్నాడు. నూరతు కలకత్తా గా రెటుగాను ఈబండిలోనే అసామదా బాదునుండి నూరతుకు వచ్చిరి. ఉద్యోగులు వారికి స్వాగత మొసగిరి. (ఆ. పే.)

తిరుచినాపల్లి రైల్వే లేబరు యూనియను

పై యూనియనుయొక్క ప్రావిడనులు కమిటీనుండి ఈ క్రింది తిండివార్త వచ్చినది:—5 వ తేదీన జరగనున్న అఖిల భారత రైల్వే పనివాండ్ల సమావేశమునకు శ్రీయత ఎక్. ఎస్. రామస్వామయ్యంగారు మా ప్రతినిధిగా పంపబడుదురు. శ్రీయత అయ్యంగారు గేడు కోయంబత్తూరున కేగి యచ్చటి నుండి మద్రాసున కేగెదరు. నాగవల్లుం వర్కు మేపు పనివాండ్లందరూ 202 సర్క్యులరు ప్రకారము రాజీనామాల నొసగుచున్నారట. గోల్డెన్ రాక్స్, పోడనూరు, పనివాండ్లగూడ నల్లే జేయుచున్నారు. తిరుచినాపల్లి యంజనీరింగు వర్కు మేపు పనివాండ్లలో నెక్కువమందిగూడ రాజీనామాల నొసగబోవుచున్నారు. ప్రచార కార్యక్రమము బయటకుబోయి యున్నవారికి పై విషయమును తెలుపు లింకివార్త లంపబడి యున్నవి. పేరు 4 వ తేదీలోగా రాజీనామాల నొసగవచ్చును.

మా లేబరు యూనియనులో పెటిట్ కోర్టు కలగజేసి కొనుటకును యేజంటు నిరాకరించెను. శ్రీ త్రయూనియనులో ప్రాత కార్యనిర్వాహకులు లేకుండి ప్రేడు యూనియను చట్టముక్రింద రిజిస్ట్రీకొబడవలెనని యతడు గోరుచున్నాడు. రాజీనామాలవలన ప్రయోజనము లేకున్నది. ప్రభుత్వము మానమదాల్చియున్నది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పనివాండ్లకార్యనిర్వాహక సభను గానియుటలేదు. పి. వి. డి. వాడును పోలీసువారును అరెస్టులమూలమున భయపెట్టుచున్నారు. యూనియనుయొక్క కార్యక్రమమునకు 144 నెక్స్ మూలమున నాటంకపడవది యున్నది. అరెస్టు చేయబడిన నాయకుల లింకును రిమాండులో నున్నాడు. ఇప్పటికి సజ్జిడను అయినను పోలీసు ఛార్జి షీటు యంకను దాఖలు చేయలేదు. శ్రీయత అయ్యంగారు నేను మరల బెయిలుకు దరఖాస్తు చేయుచున్నాను. మేము సమైకు నిలుపుగానించి యున్నప్పటికిని, ప్రభుత్వమునుండిగాని, రైల్వే యధికారుల నుండిగాని, యెట్టి ప్రత్యుత్తరముగూడ నింకను నమ్ముటలేదు. లాకౌటుకూర్చి కోర్టులవిషయమునను, 202 ను రద్దుచేయించు విషయమునను, కూలిపనివాండ్లను సంక్షిప్తపరచు విషయమునను, మేము ప్రజలయొక్క సాయమున తెరువబడుచున్నాము. (ఆ. పే.)

నోటిఫికేషను

గుడివాడ తాలూకాలో క్రింద నున్న అంగలూరు గ్రామమునందు గల బోర్డు నాయుడు ఎలిమెంటరీ బాలికా పాఠశాల యందు హెడ్ మిస్ట్రీ గుహార్లు రూ 80-1-40

80

వర్క్ నెంటు పోస్టు ఖాళీ అయినది. సదరుపోస్టు క్యాలిఫయిడు. నెకండిర్ గ్రేడు బ్రయండు మిస్ట్రీ గుకు యివ్వబడును. సదరు అర్హతగల క్యాండిడేట్లు 20-8-28 లో గుడివాడ తాలూకాలో స్పెషలు అప్లికేషన్ గారికి కృష్ణగర్లు లేండి సబు అసిస్టెంటు యునెస్ట్రీ గుగారి ద్వారా అప్లికేషనులు పంపుతుండి. వాయిదా దాటిన తరువాత రాబడు అప్లికేషన్లు వాలిదా అన్యబదధు. తాలూకాలో అప్లికేషన్ (Sd) M. A. AZEEZ, గుడివాడ, 18-7-28. Special Officer.

వెడలిపోవుచున్న సర్వజనరలు హాచిననుగారికి వైద్యశాఖోద్యోగులు గతరాత్రి మెడికలు కాలేజీయందు విందు గావించిరి. విద్యుచ్ఛక్తిసహాయమున తీయబడిన ఛాయాపటము. (పి. ఎన్. ఎ.)

ఫోర్ట సెంటుజార్జి గెజిటు

స్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖ

డి. కంకపభేకగారు మద్రాసు సెనీరియల్ వ్యాధుల ఆసుపత్రిలో, లెక్చరర్ గా నియమింపబడిరి.

ఈదిగువవారు గంజాంజిల్లా దేవాలయ సంఘసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

రఘునాథదాసు మహాశయ్య, కో.కా. అప్పారావు వాయాడు, పాకల వెంకటశారాధారావు పాల్గులు, అభిమన్యూ పట్నాయక్ మహాశయ్య, పొట్నూరు స్వామిరావు, సుగ్ర వెంకటాయాడు, గోపినాథపాణి గామి, సామిశేని బావాజీ శాయాడు, రా. సా. పిడిమంటల సీతారామస్వామివంతులు, బొటా కృష్ణమహాపాత్రోగారు.

పి. కృష్ణమూర్తిగారు పరి గోదావరిజిల్లా బోర్డునకు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఎస్. సీతారామయ్య, ఎం. నరసింహారావుగారు క్రమ మగా పశ్చిమగోదావరిజిల్లా దేవాలయ సంఘమున కధ్యక్షు, ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

రా. సా. ఎన్. హనుమంతరావు, రా. సా. కె. వెంకట రంగయ్యగారు కృష్ణాజిల్లా దేవాలయసంఘమునకు క్రమముగా అధ్యక్షు, ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఆర్. జయరామస్వామిశాయాడు ఎస్. అప్పలస్వామి గారు తూర్పుగోదావరిజిల్లా దేవాలయసంఘమునకు క్రమముగా అధ్యక్షు, ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

మేరైన

జానుమరిన్. రామఫోర్టగారు మద్రాసు పోర్టుఆఫీసరుగ ప్రావీణుడగుట వచ్చే నెలవరకు నెలఖరవరకు నియమింప బడిరి.

న్యాయశాఖ

రా. బి. హెచ్. శారాయణరావు, జి. నరసింహంగారు మద్రాసునగరమున గౌరవ ప్రిసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటులుగ నియ మింపబడిరి.

ఎం. చిన్నఅచార్య, ఎం. కామరాజుగారు అనకాపల్లిలో ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటులుగ నియమింపబడిరి.

పబ్లికవర్క్స్ శాఖ

కె.పెన్ హెచ్. ఎఫ్. టాగూర్ మైలగాడు ప్రభుత్వ కన్వల్యుంగ్ అర్బిట్రేటరుగా నియమింపబడిరి.

ఎన్. ఎ. శంకర అయ్యరు గారు కర్నూలు జిల్లానుండి ఎక్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగ నియమింపబడిరి.

ఆర్. ఎల్. లాజరస్ గారు మద్రాసునగర ఇన్స్పెక్టరు ఆఫ్ పబ్లిక్ వర్క్స్ గా నియమింపబడిరి.

న్యాయశాఖ

(విద్య)

విన్ ఎల్వి పాపెన్ గారు గంజాంజిల్లా విద్యాసంఘ సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. జి. ఆర్. సింగుగారు వరుసగా రెండుసభలకు హాజరు కానందువలన గుంటూరుజిల్లా విద్యాసంఘ మునుండి సభ్యులుగ తొలగింపబడిరి. ఎ. డి. తిండు మొదలి యాదగారు బళ్లారిజిల్లా సెకండరీ ఎడ్యుకేషను బోర్డుసభ్యులు గ నెన్నుకొనబడిరి.

సోటిసికేషన్లు

జి. సి. చిన్నప్పగారు డైరెక్టరు ఆఫ్-పబ్లిక్ ఇన్స్పెక్టరు గారికి పెర్సనలు ఆఫీస్టాంటుగా నియమింపబడిరి.

బాబాజీ అబ్దుల్ హమీద్ సాహెబు బహదూరుగారు గుంటూరుజిల్లా విద్యాధికారిగ నియమింపబడిరి.

బ్యాండిషియల్

డి. అప్పారావుగారు మద్రాసు హైకోర్టునందు ఆఫీషి యలు రిఫరీగా గత జూన్ 17 తేదీనుండి నియమింపబడిరి.

రాధాకృష్ణ చక్రమూర్తి అయ్యరుగారు డి. అప్పారావు గారు ఇతరద్యూటీ పైని యున్నపుడు ఆఫీషియల్ రిఫరీగా పని చేయువరకు.

కృష్ణస్వామి అయ్యరు మహాస్వామి అయ్యరుగారు ఆఫీ టెటుపైను ఆఫీస్టాంటు రిజిస్ట్రార్ గా నియమింపబడిరి.

వి. సి. శారాయణమోహన్ గారు ఎడ్మినిస్ట్రేటివు శాఖ యందు సబ్ ఆఫీస్టాంటు రిజిస్ట్రార్ గా నియమింపబడిరి.

పి. వెంకటరామయ్యగారు ప్రభుత్వ ఎగ్జిక్యూటర్ కమి ట్యుగా నియమింపబడిరి.

పబ్లికవర్క్స్

జెంగనూరు రామస్వామిఅయ్యరు వెంకటరామఅయ్యరు గారు జయపూరు సబ్ డివిజను చార్జిపుల్సుకొనటకు కోరావుట్టికి బలీచేయబడిరి.

జశాజ్ కె. శాజిరుద్దీన్ సాహెబ్ బహదూర్ గౌలిమి సబ్ డివిజను ఎక్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగా నియమింపబడిరి.

ఎఫ్. జి. డిక్కిన్సన్ గారు గోదావరి తూర్పుదివిజను నుండి ఉత్తరదివిజనుకు ఎక్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగ నియమింప బడిరి.

సి. రంగభాస్కరశాయాడుగారు గవర్న మెంటు రాయ శేట ఆనుపత్రిలో రిజర్వ్ డ్యూటీపైని నియమింపబడిరి. కె. జి. హెచ్. పిల్లంగుగారు ఎచ్చినపైని శాయాడుగారు ఆ ఆను పత్రిలోనే రెసిడెంటు ఆఫీసరుగ నుండురు.

ఎన్. బి. మారిన గారు కోరాపుట్టి మెడికల్ ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

బి. బి. జి. వెంకటనారాయణగారికి సన్మానము:— దివాన్ బహదూర్ జి. వెంకటశారాయణశాయాడుగారిని గౌరవించుటకు కార్పొరేషను ఆద్యోగులు యూనెట్ 4 తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు రిప్పను భవనమున సమావేశమగుదురు. ఖాళీ బహదూర్ సర్, మహమ్మద్ ఉస్మాన్ సాహెబ్ బహదూర్ గారు శాయాడుగారి ఛాయాపటమును బహిరంగపరచెదరు.

డా. హాకిను బి. ఎ., బి. ఎల్.

(ప్రభుత్వ శ్రీశ్యాంధిపురాలు. బర్మా హైకోర్టునందు రిజిస్ట్రార్ గా పనిచేయుచున్న యామెను రంగూను కోర్టుజడ్జిగ నియామించిరి. (పి. ఎన్. ఎ.)

కీ॥ శే॥ టి. ఇ. గ్రీడిగారు

మద్రాసు మెయిలు పత్రిక సహానుసంపాదకులు 31 వ తేదీన ఆకస్మికముగ మరణించిరి (రె. ఫో. సి.)

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే కంపెనీ

ఎరువులకు చార్జి తగ్గించుట

(ప్రభుత్వ ప్రకటన)

1-8-28 తేదీన గావించబడియుండిన ప్రభుత్వ ప్రకటనలో ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే కంపెనీగారు అన్ని విధములకు ఎరువుపదార్థములకును రైలుచార్జి మైలుకు మూడు పక్కంటికి 1/10 పైసకు తగ్గించ నిశ్చయించియుండిరిని ప్రకటింపబడియుండెను. ఇప్పుడు దక్షిణయిండియా రైల్వే కంపెనీగూడ అన్ని విధములకు ఎరువుపదార్థములకును, రసాయన సంబంధముగ యెరువులకునుగూడ, రైలుచార్జి తగ్గింపు నిశ్చయించిరిని ప్రభుత్వమువారికి పదరు రైల్వే కంపెనీలకు తెలియజేయు స్వారు. తగ్గింపురేట్లు అమలులో పెట్టబడుతేది ముమ్మారు కంపెనీచే ప్రకటింపబడును.

న్యాయస్థానవార్తలు

దక్షిణయిండియా రైల్వే సమ్మెదారుల విచారణ

ఎగ్జుకు పోలీసుకోర్టువద్ద 1-8-28 తేదీన మాణిక్యదాసు వగైరాలపై దేబడిన కేసు విచారణనువచ్చెను. వి. ఎన్. శ్యామరావు (అడ్వోకేటు) గారు సదరు కేసు వారముదినముకు వాయిదావేయబడినతెనని మేజిస్ట్రేటుగారికి నిన్ను విందిరి తాము గోరిన వాయిదాకు కారణమేమనగా, సమ్మెయొక్క నితి ప్రస్తుత మణియున్నందున సదరు కేసులకు మాపుకొనఁ తెనని తాము ప్రభుత్వమును, ఎస్. బి.ఆర్. ఏజెంటును, గోరచమనిరి.

అందుపైని మేజిస్ట్రేటుగారు కేసును 14 వ తేదీ వాయిదా వేసిరి.

బార్లీ సందిగ్ధి

శ్రీకృష్ణ

రాజ్యప్రభుత్వములు విఫల మగుటచే, గాంధీ మహాత్ముడు సూరతుద్వారా బార్లీ లీ కి యన మయినటుల తెలియుచున్నది. వల్లభాయి పటేలుగారిని నిర్బంధించిన, మహాత్ముడు నాయకత్వము వహించగలడు. పదునాల్గవ శతాబ్దము గియగనే, ప్రభుత్వమువారు ఆర్థిక నెరుగు ప్రయోగించి, బార్లీ ప్రముఖుల నందరను అరెస్టు చేసెద రని యూహించబడుచున్నది. ఇంతకన్నను హస్త వ్యప్తి చేరుండదు. బార్లీ యుద్ధమును నులిమి వైచుటకు, సన్నాహ మంతయు జాగ్రూతతో గావించబడెనని వికటరుటనుగారు కామన్సునభలో విదివరకు తెప్పియుండిరి. ఇండియా ఆఫీసువారి దే ప్రధానప్రొద్దుల మని చెప్పవచ్చును. ఏతరున నయి నను, అధికారప్రతిష్ఠను నిలువజెట్టవలయు నని, ఇండియా మంత్రిగారు తాళిమలను పంపుచున్న పుడు, క్రిందిప్రభుత్వము లేమిచేయగలవు? బార్లీ యుద్ధమును సాత్వికశాసనోల్లంఘన మని, బాం బయి గవర్నరుగారు పేరిడిరి. ఎచ్చుపన్నుల విష యముననే సత్యాగ్రహము జరుగుచున్నదని, బార్లీ నాయకులు నెత్తిన నోరు పెట్టుకొని చెప్పచున్నను, బాంబాయి గవర్నరుగారును తదితర పాలకులును దీనికి పెద్దపేరుజెట్టి, అణచివేయ నిశ్చయించిరి. ఇందు వలన నష్ట మెవరికో వీరు గుర్తించుటలేదు. రయి తులు తాత్కాలికముగ బాధల ననుభవించవలసి వచ్చినను, బాంబాయి గవర్నరుగారు కాపాడ నెంచిన అధికార ప్రతిష్ఠ ఇంకను తగ్గిపోగలదు. శ్రీమతి సరోజినీ దేవి సూచించినటుల, బార్లీ రయి తులు చూపిన అడ్డుత నిగ్రహము, హిందూదేశ మునకంతకును మార్గదర్శకమై, స్వరాజ్యోదయ సూచకమై యువ్వను.

జనసామాన్యము విద్యాధికులకు మార్గదర్శకు లగుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యులుగ బని చేసిన, మితవాదనాయకు లగు సర్. సప్రూగారి ప్రకటనము నిండుక గమనించుచో, బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు రెంత పొరబడిరో గ్రహించగలరు. శాసనోల్లంఘన మెప్పుడును యుగ లేదనియు, ఎచ్చు పన్నుల నాణ్యతను శాసనోల్లంఘనము గాజాల దనియు, రయితుల స్వల్పపు కోర్కెలను నివారించక లేనిపోని అబ్బహాసములజేయుట గవర్నరుగారికి పాడి గాదనియు, అసలుప్రశ్నను మరుగుపడజేయుటకు వీరిటుల గావించిరనియు, సర్ సప్రూగారు చెప్పటబట్టి, ఎవరు తప్పుదారిద్రోక్కిరో గమనింప వచ్చును. నిరంకుశాధికారులయిచ్చయే శాసన మగునెడల, ప్రతి అసమ్మతియు శాసనోల్లంఘన మగును. సప్రూగారు చెలిపినటుల, రయితులకును

అధికారులకును భిన్నాభిప్రాయ మేర్పడినది. సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారిపోర్టు సెటిల్ మెంటు కమిష నరుగారిచే ఖండింపబడినది. సెటిల్ మెంటు కమిష నరుగారి నిర్ణయమును, ప్రభుత్వమువారు ననుసరింపక వేరొకమార్గము ద్రోక్కిరి. ఇట్టిస్థితిలో సమగ్ర మగువిచారణ నలిపి, పన్నులను నిర్ణయింపవలెనని రయితులు గోరుటయందు విచిత్ర మేమి గలదని సప్రూగా రడుగుచున్నారు. మరియొక రివిన్యూ ఆఫీసరును నియమించినను, న్యాయము జరుగుట దుర్లభము. వీరికి సలహాదారునిగ, న్యాయాధికారిని నియమించినను ప్రయోజన ముండదు. న్యాయాధికారికే పూర్ణాధికారమేల యొనగగూడదని, సప్రూ గారు ప్రశ్నించుచున్నారు. వికటరుటనుగారి ప్రసంగము రయితులను శాంతిపరచుటకుమారుగ, వారిని మరింత రెచ్చగొట్టుచున్నది. ప్రతిష్ఠ యను దేవ తను ముందుపెట్టుచున్నది.

నిష్పక్షపాతమగు విచారణజరిగిననే, ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠ యతిశయించునని సప్రూగారు సలహానిచ్చు చున్నారు. అనధికార విచారణకు మాత్రమే, బార్లీ నాయకులు సమ్మతించెద రను అపవాద మును, వికటరుటనుగారు మోపుట కడు విచిత్రము. అధికారులు అనధికారులు గలసిన విచారణసంఘము నేర్పరుపవలయునని, పటేలుగారు రెన్ని మారులూ గోరియుండిరి. వికటరుటనుగారికి నత్యమును గ్రహించుట కోవిక యున్నటుల దోషదు. బార్లీరయితులు సత్యధర్మముల ననుసరించి తమ యుద్ధమును నడుపుచున్నారు. ఎట్టికష్టముల నయినను ఓరిమితో భరించు చున్నారు. వీరి కోర్కెలు న్యాయమయినవని, మితవాద నాయకులు నయితము అంగీకరించుచున్నారు. దేశ మంతయు బర్లీపై తనదృష్టి నిలిపియున్నది. ఇట్టి స్థితిలో రయితుల కోర్కెలను బలిమితో నణచివైచుటవలన, ప్రభుత్వమువారికి లాభముకన్న నష్ట మధికముగ నేర్పడగలదు. ఒక్క బర్లీ బదులు, పెక్కుబర్లీ లుదయింపవచ్చును. ధర్మబద్ధ మగు బర్లీ యుద్ధము తప్పక జయము గాంచును. ప్రభుత్వమువారు రవలంబింపజోవు నిర్బంధపద్ధతుల వలన, బర్లీ యుద్ధమును బలపడుటయ గాక, భారతీయు లెల్లరకును స్వరాజ్య సంపాదనకు మార్గము జాపగలదు. బాంబాయి ప్రభుత్వము వారు పరోక్షముగ నత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడు చున్నారని చెప్పవచ్చును. గాంధీ మహాత్ముడు మరల దేశనాయకత్వము వహించుటకు, వీరు హేతుభూతు లగుచున్నారు. కన్నరెవ్వటివు పక్షము ఇండియాను పరిపాలించుచున్నవిధము, ఎట్టి సదయ హృదయనకయినను రోతబుట్టింపకమానదు. కాని లిబరలు, లేబరు పక్షములుగూడ కన్నరెవ్వటివు పరిపాలన ముతో సరి బెట్టుకొనుట జూడ, ఇంగ్లండులో నన్ని పక్షములవారును ఇంపీరియల్ మతావలంబులని ధ్రువమగుచున్నది. అందుచే స్వప్రయత్న బలమువలననే, హిందూదేశము తన గమ్యస్థానము జేరుట సుకరము.

ఛేంబర్లెనుగారి అవిశ్వాసము

కెల్లాగుగారు యుద్ధబహిష్కారము విషయ మై ఏర్పరచుచున్న ఒడంబడిక పట్ల ఛేంబర్లెనుగారి కినుమంతయు నమ్మకము లేనటుల, వారియుపన్యా

సము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. ఛేంబర్లెనుగారు సూచించిన మినహాయింపుల గాంచి, పలువురు అసంతృప్తి చూపుచున్నారు. కాని ఛేంబర్లెనుగారు లక్ష్యపెట్టక, అమెరికామాత్రము తిన్నగ ప్రవర్తించుచున్నదా యని, అధిక్షేపించుచున్నారు. ఇంతటితో బోక, కెల్లాగు ఒడంబడిక గూర్చి లేనిపోని యాశ బెట్టుకోవలదని, ఛేంబర్లెనుగారు ముందుగనే మందలించుచున్నారు. ఎక్కువఆశ బెట్టుకొనినయెడల అది నెరవేరనిచో ఆశాభంగ మధికమగునని, వీరి యుద్దేశ్యము. కెల్లాగు ఒడంబడిక ప్రపంచశాంతి తోడ్పడవచ్చును, లేక నిరుపయోగమయిన గావచ్చునని, ఛేంబర్లెనుగారే తెలుపుచున్నపుడు, ఇతరు లెట్టియాశ బెట్టుకొనగలరు? కెల్లాగు ఒడంబడిక మరియొక ఆర్భాటము క్రింద పరిణమింప గలదు. పాశ్చాత్యజాతులహృదయములలో నింకను పరివర్తనము గలిగిన చిహ్నములు గనుపింపకున్నవి. యుద్ధము ముగియగనే, ఆంధ్రాసుగారు యూరపును చూచినపుడు, నూతనాదర్శవ్యాప్తి వారికి పొడగట్టెను. ఇప్పుడదియంతయు మారి నటుల, ఆంధ్రాసుగారు తెలుపుచున్నారు. ప్రతి దేశమును తనసుఖమును పెంచుకొని, ఇతరులకు నష్టము గలిగించుటకు రాత్రింబవలు పనిజేయుచున్నదట. ధనసంపాదనమే వివిధజాతులప్రధాన లక్ష్య మయ్యెనట. ఇతరచింతలన్నియు దూరమయ్యెనట. పగలంతయు ధనసంపాదనతోను రాత్రియంతయు ఆటలుపాటలతోను పాశ్చాత్యప్రజలు ప్రొద్దుబుచ్చుచున్నారు. రాత్రిళ్లు నిద్రగూడ వీరి కక్కరలేదు. ప్రస్తుతపాశ్చాత్యజీవితము తమకు దుర్భరముగదోచుచున్నదని, ఆంధ్రాసుగారు సూచించిరి. పాశ్చాత్యప్రపంచము భౌతికమార్గమునందు తుదివరకు బోయినగాని, మెనుకకు మరలదు. యుద్ధమువలన గలిగిన హృదయపరితాపము తాత్కాలికమై రాగ్యము క్రింద పరిణమించి, సమసిపోయెను. ఇట్టివాతావరణములో పోటీ లంతరించునని గాని, మనఃస్పర్ధలు తొలగునని గాని, యుద్ధములు సమసి శాంతి ప్రబలునని గాని ఆశపడుట కవకాశము గనుపించదు.

ఇండియా : పార్ల మెంటు బాధ్యత

ఇండియా జేమమునకు పార్ల మెంటు సభ బాధ్యత వహించున్నదనియు, ఆబాధ్యత నితరులకు ఒప్పగింతపెట్టజాల దనియు, అందుకనియే పార్ల మెంటరీ కమిషనును నియమించినదనియు, తరుచుగ చెప్పుచుందురు. కాని పార్ల మెంటుసభ తనబాధ్యత నెటుల నిర్వహించుచున్నదో సక్లతోవాలాగారు బాల్టువినుగారికి వ్రాసిన లేఖలో స్పష్టపరచిరి. ప్రతి సంవత్సరమును ఇండియాప్రశ్నగూర్చి చర్చించుట కొకరోజును ప్రత్యేకముగ నేర్పాటుజేసెదరు. పార్ల మెంటు సభలో జరుగు చర్చ వట్టిప్రహసన మయినను, అట్టి ప్రహసనమున కయినను ఈ సంవత్సర మవకాశ మియరయిరి. ప్రభుత్వ ప్రతికూలపక్ష మగు లేబరుపక్షమువారు అవకాశము గోరియుండ వలసినది. వీరు గోరునెడల, అవకాశమియబడునని బాల్టువినుగా రిదివరకు చెప్పి గూడ నుండిరి. కాని కన్నరెవ్వటివులును, లేబరుపక్షమువారును లాలూచీయై, ఇండియాకు సంబంధించిన చర్చకు చోటు లేకుండజేసిరి. హిందూదేశమును అనేకసమస్యలు కలవరపెట్టుచున్నవి. నైమను కమిషను వ్యవహార

మొకటి. బర్మోలి సమస్య మరియొకటి. సమ్మెల వ్యాప్తి వేరొకటి. స్వదేశసంస్థాన సమస్య ఇంకొకటి. ఇట్టిసమస్య లన్నియో, ఇండియా, ఇంగ్లండుల దృష్టి సరికట్టుచుండ, పార్లమెంటు సభ సభలో చర్చజరగవచ్చును, ఇక పార్లమెంటు సభ వలన ఇండియా కిసుమంతయయినను ప్రయోజనముండునా? బ్రిటీషుపార్లమెంటును బహిష్కరించుటయే ఇండియాధర్మ మని, సక్లత్ వాలాగారు ఎచ్చరించిరి. ఇంగ్లండుతో మొరబెట్టుట, అరణ్య రోదన మని, జిన్నాబోలు మితవాదప్రముఖుడు గ్రహించెను. ఇండియాను పార్లమెంటు సభ వరిపాలించుచున్న దనుట, సత్యదూరము. ఇండియా ఆఫీసు వా రేమిజేసిన, నడియే చెల్లుచున్నది. దీనిని కా దనువారు గనుపింపరు. సక్లత్ వాలాగారు వ్రాసిన లేఖవలన కొంతకడలిక గలిగెను. లేఖకు పక్షమువారు మరియొక సందర్భమున ఇండియాను గూర్చి చర్చింప దలపెట్టి రని తెలియుచున్నది.

జెంగాలు శాసనసభ : హిందూ దేశస్వాతంత్ర్యము

హిందూ దేశమునకు అధినివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యము చేకూరవలయునని సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము, జెంగాలు శాసనసభ వారిచే నామోదింపబడెను. మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకనియోజకవర్గము లవసరమని, ఫజలుల్ హక్కుగారు దెచ్చిన సవరణ యోడిపోయెను. సైమనుకమిషనుకు తోడ్పడుటకు, సెలెక్టుకమిటీని నియమింపవలయు నను తీర్మానమువిషయమున అత్యుత్సాహము జూపిన అనధికార యూరపియను సభ్యులును, అధికారసభ్యులును రహీంగారి తీర్మానముపట్ల తాటస్థ్యము వహించుట, ఎంతచోద్యమో యూహింపవచ్చును. వీరికిష్టమున్నచో, రహీంగారి తీర్మానమున కనుకూలముగ వోటుజేయవచ్చును. లేనియెడల ప్రతికూలముగ వోటుజేయవచ్చును. అంతియగాని, తటస్థముగ నుండవలసిన యవసర మేమి గలిగెనో తెలియదు. జెంగాలు ప్రభుత్వము వారు తమ యభిప్రాయమును సైమనుకమిషనుకు పంపియున్నమాత్రాన, శాసనసభలోగూడ నేల తెలుపగూడదో తెలియదు. వోట్లను లెక్కపెట్టి సంతమాత్రాన, ఈసమస్య పరిష్కారము గాదని, యూరపియనుల నాయకుడగు వర్డువర్డుగారు పలికిరి. ఇతరవిషయములలో మాత్రము వోట్లను లెక్కపెట్టిన చాలును గాబోలు. ప్రభుత్వమువారేమి చెప్పినను, హిందూదేశము స్వపరిపాలనమును గాఢముగ వాంఛించుచున్నది. సహకారవాదులకును బహిష్కార వాదులకును, లక్ష్య మొక్కటియే. దీనిని నిరాకరించుచో, హిందూదేశము సంతృప్తి జెందుట దుర్లభము.

తెరలో కలకలము

కన్సర్వేటివు మంత్రిలలో భిన్నాభిప్రాయము తేర్పడినవి. వాణిజ్యరక్షణ, స్వేచ్ఛావాణిజ్యసిద్ధాంతముల గూర్చి, కన్సర్వేటివు లిబరలు పక్షముల మధ్య వీలవినాదములు వెనుక చెలరేగుచుండెడివి. ఇప్పటిదాని యంతగ బైకిరాకున్నను, బొత్తిగ నమసి పోలేదు. చర్చిలోగారు పూర్వము లిబరలు పక్షము వారు. వీరు కన్సర్వేటివు పక్షమున జేరి మంత్రిలయిరి. వీరి నింకను ప్రాతవాసనలు విడువలేదు.

చర్చిలో గాఢీనల నిరుద్యోగముగూర్చి ముచ్చటించుచు స్వేచ్ఛావాణిజ్యమహిమను కొని యాడిరి. సర్ జాన్సను హిక్కుగా రిందుకు గిని, వాణిజ్యరక్షణావశ్యకతను చాటిరి. మంత్రి లీ తీరున భిన్నాభిప్రాయములను బహిరంగముగ వెల్లిబుచ్చుటవలన, మంత్రివర్గపు ఐకమత్యమునకు తీరని భంగము వాటిల్లినది. ఇరుపక్షముల వారును, ఒకరినొకరు సాధించుకొనసాగిరి. అయినను ప్రస్తుతము వీరు తమ భేదముల నెలులో సరిపెట్టుకొనగలిగిరి ఇట్టి తాత్కాలికపరిష్కారము ఎంతకాలము నిలుచునో చూడవలయును.

సంయుక్తరాష్ట్రములు : క్రొత్తగవర్నరు

సంయుక్తరాష్ట్రముల క్రొత్తగవర్నరు సర్ మాల్యాం హెయిలీగారి నియామకమును పయొసీరుపత్రిక యయినను ఆమోదింపదయ్యెను. సంయుక్తరాష్ట్రములు రాజకీయప్రబోధము నిటీవల గనుపటచున్నవి. దీని సణగదొక్కి, నిరంకుశాధికారమున కెట్టియంతరాయము గలుగకుండజేయుటకును, జాతీయభావము వ్యాపింపకుండ నిరోధించుటకును, హెయిలీగారు నియమితులయిరని, పయొసీరుపత్రిక భావించుచున్నది. హెయిలీగారి పని నెరవేర్చుటకు యావచ్చక్తిని వినియోగించెదరను నమ్మకము పయొసీరుపత్రికకు గలదు. హెయిలీగారిని నియమించుటలో ప్రత్యేకోద్దేశ్యము లేదని, లీడరుపత్రిక భావించుచున్నది. ప్రజాప్రబోధము, శాసనసభా స్వాతంత్ర్యమును తొలగించి, దేశభక్తిని హద్దులలోకి దెచ్చి, జమిందారులను సరియగుదారులలోకిదెచ్చి, సైమనుకమిషనుతో సహకారమును నమకూర్చు నిమిత్తము, హెయిలీగారిని దెచ్చిపెట్టి రని, లీడరుపత్రిక చాటుచున్నది. కాని, హెయిలీగారి నిరంకుశ పరిపాలనము, సంయుక్తరాష్ట్రప్రజలలో ఎచ్చుప్రబోధము గలిగించి, స్వరాజ్యమును చేరువకు దెచ్చుచో, ఆశ్చర్య ముండదు.

బొంబాయి రాష్ట్రము : వితంతువులు

బొంబాయి రాజధానిలో వితంతువులకు పెంపుడు జేసికొనుటకు స్వతంత్రాధికారము కలదు. దీనిని తగ్గించి, మద్రాసు మున్నగు రాష్ట్రములలో వితంతువులకు గల సంకుచితాధికారమును బొంబాయిలో గూడ ప్రవేశపెట్టవలయునని, బ్రాహ్మణేతరపక్ష నాయకు లగు యాదవుగారు సవరణచట్టమును ప్రవేశపెట్టుట, కడు చోద్యముగ నున్నది. వితంతువుల కష్టము లిదివరకే మిక్కుటముగ నున్నవి. వాని నింకను పెంచదలచిన, యాదవుగారి వైఖరి నింద్యము. పాపము, యాదవుగారి విరుద్ధచర్యను, శాసనసభ్యులలో నొకరును బలపరుకపోవుటచే, వీరు తమసవరణచట్టము నుపసంహరించికొనవలసి వచ్చెను. యాదవుగారికి సంస్కరణాభిమాన మెంతగలదోమాత్రము, వెల్లడియయ్యెను.

బర్మా : పటేలుగారు

భారతశాసనసభాధ్యక్షు లగు విల్ థాయి పటేలుగారికి, బర్మా యపూర్వస్వాగత మిచ్చెను. బర్మావిషయమై పటేలుగారు చెప్పినవాక్యములు చాల ముఖ్యమయినవి. బర్మాలో హిందూమహా

మ్మోయప్రశ్న లేదు. అస్పృశ్యత నాదేశమున పాటించుటలేదు. విద్యావ్యాప్తి బాగుగనున్నది. హిందూదేశము స్వరాజ్యము బడయుట కేవి ప్రతిబంధకములని చెప్పచున్నారో, అట్టివి బర్మాను బాధించుటలేదు. అయినను బర్మా కేల స్వపరిపాలనమియలేదని, పటేలుగారు ప్రశ్నించిరి. ఎట్టి అర్హతను గడించినను, స్వపరిపాలనము నొనగకుండుట కేవియో పాకులు గనుపించుచునే యుండును.

బరోడా శాసనసభ

బరోడా శాసనసభవారు తమకు నిజశాసనసభ గావలయుననియు, ఎన్నికలు సరాసరి జరుగవలయుననియు, అధ్యక్షు నెన్నికొనువాక్కు శాసనసభకు చేకూరవలయు ననియు, శాసనసభ కేవల సలహాసంఘముగ నుండుటవలన ప్రయోజనము లేదనియు, తీర్మానించిరి. స్వదేశసంస్థానాధీశులు తమ ప్రజలకు తగినహక్కుల నిచ్చి వారిశృతజ్ఞతను సంపాదించుటకు మారుగ ఎక్కుడకో రాయబారముల నంది, విదేశీయుల అనుగ్రహమును సంపాదించబ్రయత్నించుట, వ్యర్థకార్యము.

ఇటలీ : నిరుద్యోగము

ఇటలీలో నిరుద్యోగముచు మాన్పుటకు, మునులోసీగారు దృఢప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. ఇటలీప్రజల నితరదేశముల కంపుటకు మారుగ, భాళీభూములను ప్రజలకిచ్చి సాగుబడిజేయించుటకు, మునులోసీగారు నిశ్చయించిరి. ఈభూములు ఇటలీ ప్రజలతిండికి సరిపోవు నని, అంచనావేయబడినది. ఇట్టిప్రయత్నమును హిందూదేశములోగూడ నలుపుచో, నిరుద్యోగసమస్య పరిష్కారము గాంచగలదు.

ప్రధానమంత్రిగారి పర్యటనము

కడపపట్ట నన్యానము

జూలై 31 న లేద యుదయమున ప్రధానమంత్రిగారు చెన్నపట్టణం తెన తనివీరిమిత్రము చెన్నుడనకేగిరి. కడపశాలాకా బోర్డువారును, చెన్నురు యూనియను బోర్డువారును మంత్రిగారికి చెన్నుడనపట్ట స్వాగతవత్తముల నొసగిరి. మంత్రిగారు ఉదయం 10-30 గంటలకు అప్పటి గవర్నరు మెంటు ఆస్పత్రిని దర్శించిరి. 11 గంటలకు మునిసిపలు థియేటరులో ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల సంఘమునుండి స్వాగతవత్తము నందుకొనిరి. మధ్యాహ్నము 1-2 గంటల మధ్యకాలములో జిల్లా సెషిడెంటు గారి బంగాళాపట్ట కొందరికి సందర్శనముల నొసగిరి. 3 గంటలకు అప్పటి గవర్నరు మెంటు మాధ్యమిక బాలికా పాఠశాలను దర్శించిరి. 4 గంటలకు కలెక్టరుగారి బోర్డుశిలో జరిగిన జిల్లా ఎడ్యుకేషనలు కాన్ఫరెన్సుకు హాజరయిరి. మిమ్ముల మహమ్మదీయ కేలుపేయర్ల సంఘాధ్యక్షులగు నియాజీవాస్సేనుఖాను సాహెబు బహమాదుగారి గృహముపై నొసగిరి. అల్పహార విందు జరిగించి యొక పన్నాసప్తమిగూడ నందుకొనిరి. అప్పటినుండి డా॥ గంగాధరశివ, సరసింహయ్యగార్లు మొదలగు హోలు వద్ద కేగి అచ్చట దుస్తు ముండలముల నిమ్మజాతుల సంఘముయొక్కయు, ప్రామిక పాఠశాలా వాఘాయలయొక్కయు సత్కారవత్తముల నందుకొనిరి. సాయం కాలము 5-30 గంటలకు శ్రీ రామస్వామి వమాజముపట్ట కేగి అచ్చటను నొక స్వాగతవత్తము నందుకొనిరి.

ప్రధానమంత్రిగారు కేటిరాత్రి బొంబాయి మొయిలు మీడిగా కర్నూలున కేదరు.

భిక్షుకళరకాలయమును దర్శించుట

కేటి మధ్యాహ్నమున కడపపట్ట జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని బంగాళాపట్ట భిక్షుకళరకాలయ స్థాపకమున అధ్యక్షులును ఆగు వి. కె. మునిగారు ప్రధానమంత్రిగారి కొక పన్నాసప్తమి నొసగిరి. మంత్రిగారు శ్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, శాము కళరకాలయమునకు ముఖ్యపోషకులుగా నుండుటకును, భూరివిరాళము నొసగుటకును అంగీకరించిరి. ఇతరభిక్షములగూడ కళరకాలయమునకు సాయమొనర్చ వాదానమొసగిరి.

బెంగాలు శాసనసభ

శాసనసభ

శాసనసభ : కెట్టి ప్రభుత్వము కావలెను?

కావలెను?

అధివేత రాజ్యములైన ప్రభుత్వము కావలెనని పర్ అట్టర్ రహిమానుగా రుపపాదించిన తీర్మానము అధిక సంఖ్యకులచే ఆమోదించబడెను.

కలకత్తా, ఆగస్టు 1:—నంగరాష్ట్ర శాసనసభలో పర్ అట్టర్ రహిమాను భారతదేశ ప్రభుత్వవిధాన మెట్లుండె నల యానో నిర్ణయ చేయునోక తీర్మానము నుపపాదించిరి.

భారతదేశము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో చేరిన యొక ప్రభుత్వ రాజ్యమై అంధుసార్వభౌమని యాధిక్యమును పరిగణించుచుండెనని ననియెను.

యా దేశములోని పౌరుల హక్కులు శాసన ప్రావ్యక్తముగా నిర్ణయించె యుటచే నెల నెల యొక్క ద్వంద్వ పరిపాలన యంతరించవలయుననియు యామొదలగు వర్తమానము కోరుదు తీర్మానముకట్టి కరిపబడెను.

ఈ తీర్మానమునకు ఫజల్ హక్ గారు సవరణ యొక్క ప్రియమపాదించిరి. వారు నూచించినసవరణ యేమనగా శాసన పరిషత్తులకు ఎన్నికలు ఆయావిధిభిన్నములను బట్టియు జాతు లనుబట్టియు పట్టయెన్నికలను సభ్యత్వస్థానములను నియమించ వలయునని కోరిరి.

కాని యాసవరణ ఓడిపోయెను. సవరణకు అనుకూలరు 10 మందియను, ప్రతికూలరు 50 మందియను అగుటచే ఓడి పోయెను.

సవరణ పిగిపోయిన పిమ్మట పర్ అట్టర్ రహిమానుగారి అపలు తీర్మానము సర్దింపబడెను.

పర్ అట్టర్ రహిమాను తిట్లు చెప్పిరి:—భారతీయులు వ్యవహరింపవలసిన అర్హులగుదురా కాదా యనవిషయము పర్షింప గలిగె దినియు చెల్లి పోయినది.

భారతీయులకు క్రమశిక్ష వ్యవహరింపవలసిన హక్కులను ప్రసాదించవలయు నని యొద్దేకించియే మాంటుఫర్డు రాజకీయ సంస్కరణములు ప్రపాదించబడెను. ఈసంస్కరణముల పరికల్పమును రిస్టుచేయబూనబు అన్వితము. సరికల్పించబడిన సదుద్దేశమున నానము చెదగొట్టకయే ఖైరోభివృద్ధిని నిర్ణయించవల యును.

ఈ తీర్మానమునుగూర్చి యూరోపియను సభ్యులెవరును మాట్లాడలేదు. వోట్లుకూడ యివ్వలేదు.

యూరోపియను శాసనసభ్యులు తూర్పుభావము నుపాదుత వ్యక్తులగుగారిట్లు కారణముచెప్పిరి:—ఈస్వతంత్ర పాలనావ్యవస్థ నిర్ణయము శాసనసభ్యులలోని సభ్యులు చేతులెత్తి సంకమాత్రమునను ఎత్తినచేతులను, దింపినచేతులను లెక్కపెట్టుటవల్లను నిరారణ యయ్యెడిదికాదు. ఆదియను గాక హిందూదేశమున పలువంటిపరిపాలనా విధానముకావల యునో నై మను కవిమనయెడుట నివేదించవలసియేయున్నది కనుక యిప్పుడుముందుగా యీ తీర్మానమును చేయుటవల్ల బచ్చెడిక్రమోజన మేమియునులేదు.

పర్షువర్తగారు చెప్పిన వై యావశ్యాపవాక్యములకు నేకాగ్రుగారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

యూరోపియను సభ్యు లెప్పుడును అధికారపక్షసభ్యుల హక్కులనుగానే వోట్ల నిర్వహించుట ఆచారభక్తుమై యున్నది గనుక యూరోపియను సభ్యులు ఇప్పుడు తూర్పుభావము నుపాదుత అనవసరమైయున్నది. అధికారపక్షమునకే యూరోపియను సభ్యులు ఓటు నిచ్చియుంటున్ననై నైమను కవిమను సహాయసంఘము నొకటి ఏర్పాటుచేయవలయునను తీర్మానము మూ శాసనసభలో నెగ్గియుండజాలదు. ఆదియనుగాక, పర్షు గారిని అనుకూలరు ప్రతికూలరుయొక్క చేతులు లెక్కించిన హక్కును సభ్యులపాలనావ్యవస్థాపనిర్ణయము జరుగజాల దని పర్షువర్తగారు చెప్పియున్నాడు. కాని, తమ స్వదేశము ఇంగ్లాండులో ఇటువంటి గణపదధి పనికివచ్చును గాని హిందూ దేశములో వ్యర్థము కాబోలు కొంగ్రెసుపక్షమువారు పంపూర్ణ వ్యతిరేకతనునే వరమాపధిగా కోరుతున్నాడు. అట్లయ్యాను ర్యపక్ష పనుశీలత్వముకొరకై యీ తీర్మానమును కాంగ్రెసు పక్షసభ్యులకూడ ఆమోదించి యీ తీర్మానములో వాంఛింప గల పరిపాలనా విధానము పర్యవసరముగా మాత్రమే హిందువులకున్నాడు.

పర్ అట్టర్ రహిమాను తిట్లుపన్నించిరి:—మనకు 'గర్వ'కాదు మైన పరిపాలనవిధానమే ముందు కావలసియున్నది. అట్టి 'గర్వ'కారకాద్యులను లభింపనియెడల ఆయామతముల గిరి ప్రత్యేకప్రతినిధ్యములు శాసనసభలో ఉన్నంతమాత్ర మే కాదు లేదు.

ప్రధాన మంత్రిగారి సంచారము

కడప జిల్లా బోర్డు సభ్యులు 29 వ తేదీన ప్రధానమంత్రి గౌ॥ డా॥ సుబ్బారాయనుగారికి సన్మాన్ పత్ర మొసంగిరి. మంత్రిగారు, జిల్లాకలక్టరు, బోర్డు అధ్యక్షులు సభ్యులు ఇందుగలరు. (పి. ఎ. ఎ.)

కడప మునిసిపాలిటీవారు గౌ॥ ప్రధానమంత్రిగారికి 30 వ తేదీన సన్మాన్పత్ర మొసంగిరి. మంత్రిగారు, మునిసిపలు అధ్యక్షుడు, కలక్టరు, జిల్లా సూపర్వైసరు పురపాలకసభ్యులు ఇందు గలరు. (పి. ఎ. ఎ.)

యూరోపియను సభ్యులు యావినయములో ఏమియు సభానుధ్యమందు మాట్లాడక మిన్న కుండుటకు కారణ మేమనగా, వారు యీ పథలో పరికెడిమాటు లన్నియు తమ మనస్సులలోని గుట్టును బయలుపేయును. నైమను కవిమను వారితో సంప్రతించి పరిపాలనావిధానమును మాతనరాజ్యాంగ వ్యవహరింపనియమునచేయుటకయి వారు యొక్తిపరులగు స్త్రీడరు లను నియమించియున్నారు. శాసనసభలో కూడ వారి పక్షము వాదించుటకయి తగినంతమంది స్త్రీడరు లుండగను. ఈ సందర్భ ములో యూరోపియను సభ్యులు తమకు సంబంధములేదని వ్యవహరించుటవల్ల నే వారీదేశమును పరిపాలించుట కనగ్గు లని వ్యక్తపరుచుచున్నది. మాతన రాజ్యాంగ విధాన నిర్ణయముకొరకై కావలసిన సంకతి సంపదర్భములను యూరోపియనుసభ్యు లిదివరకే నైమనుసంఘమువారికి నివేదించియుండిన నో యీసభయందు దిప్పు దాసంగతులను ముచ్చటించుటకు వారేల వెనుదీయవలెను. పర్ అట్టర్ రహిమాను తీర్మానమునకు వోట్లు తీసికొనబడెను?

తీర్మానమునకు ప్రతిపాలముగా నెవరును వోటు నియ్య లేదు. యూరోపియను సభ్యులు వగైరా తలపడ్డముగా మాత్ర ముండిరి.

తీర్మానము అధిక సంఖ్యకులచే ఆమోదించబడుటవల్ల నెగ్గెను.

ద. ఇం. రైల్వే కార్మికసంఘము

ఏజెంటుగారి ప్రకటన

మద్రాసు, ఆగస్టు 2:—దక్షిణఇండియా రైల్వే కార్మిక సంఘమును కంపెనీయధికారులు ఇతివరకామోదించినను ఇప్పుడు ఆమోదించలేదు. ఈసభ్యును ఈకార్మికసంఘమువారి ప్రవర్తనమే యిందులకుకారణము. తిరిగి, యీసంఘము మాతన ముగ ఏర్పడి తిరిగి అధికారుల యామోదమును బడయువరకును యీసంఘమునా లేమి కాగితములను పంపుకొనినను జవాబులు వ్యవధి. ఇందువలననే నీసంఘమునకు వ్యతిరేకముగ నున్నట్లు అనుకొనగూడదు. 1927 సంవత్సరపు డిజిడ్యూనియను పరి ఘము ననుపరించి ఏసంఘము ఏర్పడినను నేనామోదించువాడ నే. ఈవిషయములగురించి లేబరు యూనియనువారు వాటో సంప్రదించిన బాగుండును. ఈసంఘపు నిజమను ప్రతినిధుల రాయబారమును నేను గౌరవించి వారితో సంప్రదించెదను. రాబోవు నెలవెంబరునెల ప్రారంభమునం డిట్టిరాయ బారములను పంపవచ్చును. కార్మికుల నిజమను ఇబ్బందులకు కనుగొనుటకును వారికిని మాకును దగ్గరసంబంధ మేర్పరచుటకును ఇట్టిరాయబారములతో నేను సంప్రదించెదను అని దక్షిణఇండియా రైల్వే ఏజెంటుగారు ప్రకటించు చున్నారు.

(శ్రీ పై)

(అ. పై)

కేసును రద్దుపరుచుకొనుట

ఇక యీశ్రీసు వాయదావేయవలసిన అవసరమేమియును లేదుగాని నేటిటల నేరమునొప్పుకొందునని వ్యాయవాది యును మేజస్ట్రేటును గూడ తలచియుండకపోవుటచే నాకు నిర్ఘాతపోయిరి. మేజస్ట్రేటు తీర్పుచెప్పుటకు మాత్రము వాయదావే నెను. నీ మమ్మట నే నీ వి. చ. య. ము. ల. న. ని. టి. ని. పూట్నాలోగనను విత్తలమును రాజపు

సమస్తములను నిర్ధారణయైనది.
(మో. క. గాంధీ-నిఘంటుండియా 26-7-28)

ఆంధ్ర సత్రికాకార్యాలయము,
నెం. 6, 7 తంబు శెట్టిపేడి, బార్లిటవుడ్, మద్రాసు.

అమృతాంజనం దీప్తో, బొంబాయి - మదరాసు

బొంబాయి శాసనసభ

మైమను ఉపసంఘ తీర్మానముపై చర్చ

అల్పసంఖ్యాసంఘ ప్రతినిధులు తప్ప తక్కినవారందరూ ప్రతికూలముగ నుండుట

భా. శా. ఆగష్టు 1:—నేడు శాసనసభ సభ్యులతోడను ప్రేక్షకులతోడను నిండిపోయెను. ఆదిక సభ్యులగు సర్ మానీ లాల్ మెహతాగారు మైమను కమిషనుకు సహాయము చేయ 7 గడు ప్రభుత్వముల శాసనసభాసభ్యులను నియమించుటనని తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు క్లుప్తముగ చెలిపిరి. వారు మాన్యుట తోడనే పహాలానిగాడు, శారీముగాడు, హుస్సేను బాయి లాల్ గారు మున్నగువారు ప్రతిపాదన క్రమవికర్షనుని నూ చించిరి. కాని అధ్యక్షుడు వేరు విధముగ నిర్ణయించెను. ప్రభుత్వసభ్యులీ చర్చయందు పాల్గొనుట శాస్త్ర యముకాదని శారీముగారచిరి. కాని అధ్యక్షుడు పాల్గొన వచ్చుననెను. పిమ్మట చర్చ కొనసాగెను.

ఆర్. జి. ప్రధానగారు (రిస్పాన్సిబిల్) ప్రతిపూలముగ మాట్లాడుచు, కమిషను నియామకము అక్రమముగ నుండుచే భారతీయులు సహాయము నిరాకరించెదరనియు, కమిషను సభ్యులు అక్రమములైన ఆధునికతను మునుస్థులనిరి.

రా. సా. వంటెలుగారు (బ్రాహ్మజేతరుడు) ప్రతిపాదన బలపరచుచు భారతీయులు అసహాయోద్యమ భావలో మాట్లాడుచున్నారని అది అక్రమము. బ్రిటిషు పార్లమెంటునందు కమిషనునందు విశ్వాసముంచినచో మనకు అభివృద్ధి చేయగలదనిరి.

జి. జి. ఏలూజానిగారు తీర్మానము నెదుర్చుచు భారతీయులకు కమిషనునందు నియమించుటకు యెట్టి భారమును కడవనియు, యిప్పుడు నియమించవలసిన కమిటీ నిరుపయోగ దయనది, ఎదుర్కొనుట తప్ప యింకేమియు చేయబడదనిరి. మహమ్మదీయతము శాయకు డగు ఖానసూహూరు బాబుగారు ఖాజీ తీయలతో కలహములుండుటచేతనే వారిని కమిషనునందు నియమించలేదు. హిందూసభవారి వైఖరిని జ్ఞియు మహమ్మదీయులు సమాకారము జేయవలసివచ్చెను. అధిక సంఖ్యా వర్గములవాడు అల్పసంఖ్యవారి విశ్వాసమును పొందజాలకంతకాలము మహమ్మదీయులు బ్రాహ్మజేతరుల కమిషను సమాకారము విడువరనిరి. బట్టుగారు మాట్లాడుచుండగ పలువురు సభ్యులు అడ్డు ప్రశ్నలజేరిరి.

జి. జి. వర్తమానగారు పార్టీలతరపున మాట్లాడుచు ప్రభుత్వమువారే లెను చర్యలన సహాయ నిరాకరణమును ప్రోత్సహించుచున్నారనియు భారతీయులు ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనవలసిగాని ప్రాధేయపడరాదనియు, పార్టీసంఘము తాడు కమిషన్ను పూర్తిగ బహిష్కరింతురనియు జెప్పిరి. సర్ మానీలూల మెహతాగారు యీ తీర్మానము తాము ప్రతిపాదించక యింకేమిచేసిన ప్రతిపాదించగోరవలసినదనిరి.

హుస్సేనుబాయి లాల్ గారు బట్టాగారి అభిప్రాయమును ఖండించుచు, 82 కోట్ల భారతీయులతో అందరి విశ్వాసమునకు పాత్రులైనవారు ఏడుగురు లేకుండరనుట అసంధర్భమనిరి. భారతీయులొకనినొకరు నమ్మకాలకపోయినచో యిప్పుడే ఈ తపస్సును నియమించుటే దుర్లభమగును. మహమ్మదీయులు బహిష్కార మవలంబించినచో యేమియు నష్టనోరని జెప్పిరి. జి. ఆర్. పెటిటుగారు మాట్లాడిరి.

ప్రభుత్వమువారే సహాయనిరాకరణము కోరుట శివభాసనగారు ప్రతిపూలముగ మాట్లాడుచు

ఆధిక సభ్యులు తన తీర్మానమునకు ఒక విధముగ తానే ప్రతిపూల భావము నూచించెననిరి. అనేక విషయములందు సహాయనిరాకరణమొనర్చి ప్రభుత్వమువారే ప్రజలకు జెలిపియుండిరి. ఉదాహరణ బాబ్లో ప్రజలు తమయిబ్బందుల తొలగించుకొన అన్ని విధముల ప్రక్రమముగ ప్రయత్నింపజూచిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు యియ్యకొనకండిరి. పిమ్మట వారు సహాయనిరాకరణ మవలంబించి ప్రభుత్వపరపాలన ప్రంభింపజేసిరి. అంత ప్రభుత్వమువారు విచారణకంగీకరించిరి. కావున ప్రభుత్వమువారే మనము సహాయనిరాకరణము జేయవలెనని కోరుచుండ మనమేల కమిషను బహిష్కరింపరాదనిరి.

అంతట సభవాత ఫలహేతుములకు లేచిరి. గవర్నరుగారు జి గంటలకు సభసమిష్టి తపస్సానననండి చర్చను వినుచుండిరి. సహాయనిరాకరణము జి.సి. స్వామి శారాయగారు ఉత్తరగ్రామిం చుచు కమిషను భారతీయుల ప్రాణమునకు వికల్పముగ నున్నందున భారతీయులు తోడ్పడరానిది. ఈ తీర్మానము భారతీయుల స్వయంనిర్ణయ హక్కును రద్దుజేయుచున్నందున అంగీకరింపరాదనిరి.

జి. జి. మిర మహమ్మదు బలాచీగారు ఇండియాలో రాజకీయాభివృద్ధినిగూర్చి క్లుప్తముగ చెల్పుచు ఇంగ్లీషువారు అనేకసారులు బొంబాయిలో జెప్పి బూకరించిరి. భారతీయులు

బ్రిటిషు సంబంధమును తెంచుకొనెదర. భారతీయుల కొంత మాత్రము యిష్టములేదని మనము చాటుచుండ ఇంగ్లీషువారు మనపై యింకను ఆధికారము చెలాయించుట సిగ్గుకుచేటు. నైమను కమిషనువల్ల ఇండియాకు యెట్టి ప్రయోజనములేదు. ఆత్మగౌరవముగల భారతీయులందరు కమిషను బహిష్కరించిరి. మహమ్మదీయ శాయకులగు జి.శా. సర్ ఆలిషము గారు కమిషను బహిష్కరించి నపుడు సింధు జమీందారులు మాత్రము వేరుగ ప్రవర్తించబాల రనిరి.

కె. ఎఫ్. నారాయణగారు

వారి మను గారు మాట్లాడుటకు లేచునపుడు హర్షధ్వనులు చెలరేగెను.

భారతదేశముయొక్క ఐకమత్యమునకు ఆడిషిత మనదగు లోకమాన్యుని వారికి నమనుభారతీయులు శ్రద్ధతో జరుపుచున్న శేడే సర్ మానీలూలగారు మనలను బానిసత్వము నంగీకరింప గోరుట బహుసంతాపకరము. ఈ తీర్మానము దేశములో నేలపొరంగపడయించిన ప్రతిపాదించి మెహతాగారు ఆపాదించజేయ గలరాకే నైమనుకమిషనుగూర్చి భారతీయుల నిజముగ అభిప్రాయమును చెల్పుటకు యిదిగాదు పరియగునట్లము. వేరొకచోట నైన తీర్మానముతో బాటు ప్రతిపాదించువారుగూడ త్రోసివేయబడుదురు. తట్టవగలు మోసము ఈ సభలోనే జరుగగలదుగాని వేరొకచో వేరొకజేరదు. బ్రిటిషుపార్లమెంటువారి అధికారమును భారతీయులు సందేహించుచున్నారనుట నిశ్చయము. ఇండియాకు స్వరాజ్యమొసంగుట ఇంగ్లాండునకు ప్రాణపంకటముగ నుండును గాన యెన్నడు అంగీకరింపదు. ఇంగ్లాండు లాభముకొరకే ఇండియాను పాలించుచున్నామని సర్ జాన్ స్టాట్ సాలిస్పరీ ప్రభువు సర్ జాన్స్సు హిమ్మగారు స్పష్టముగ చెప్పుచున్నారు. ఇతర దేశములలో ఇంగ్లాండుయొక్క గౌరవమును కాపాడుకొనటకై యీకమిషను నియమించబడెనని ఇండియా మేలుకొరకు గాదు. విదేశీయపరిపాలన భారతీయులను పోరుషహీనుల చేసెను, క్రిష్టియనుల నొనరించెను. అందుచేతనే యిప్పటికిని కొందరు నైమను కమిషనువారికి తోడ్పడువారు కలర. అట్టివారు పయమును ఛాపిరి మమ్ము స్వాతంత్ర్యమునంది తప్పింపుడు అని వేడుకొందుర.

జి. శా. గారి సమర్థినియోజకవర్గముల విధానమును హిందూ సభవారు ఆపాదించుచుండుటచే మహమ్మదీయులసమాకారమునకు గడంగిరని నూరుమహమ్మదీయగారనిరి. సర్ వసంతరావు, దవోల్తూరు, జోలు సోలంకిగార్లు తీర్మానమును బలపఠిరి. సభ ముగియునకి చర్చ పూర్తి కాలేదు. శ్రీ ప్రెసు

బొంబాయి ప్రభుత్వపచారములు

చింతామణిగారు ప్రభుత్వవైఖరిని తీవ్రముగా ఖండించుట

అలహాబాదు, ఆగష్టు 2:—ప్రతికల శాసనసభ ప్రకటనలో సి. వై. చింతామణిగారి టిట్లు వ్రాయుచున్నార.

బాబ్లో సమర్థవిషయమై బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు అనేక పొరబాటులను గావించినారు. దీనిఫలితముగా యీ సమయమున యావద్భారతదేశము బాబ్లో వైపు చూపులు నిగిడ్చి, యేమగునో యని అదుర్దా చూపుచున్నది. ఈవిషయ పరిస్థితులు ప్రభుత్వమువారు తెచ్చిపెట్టినవే కావున వాటిని నివారించుటకుగూడ వారే పూనుకొనవలెను. సమస్యస్వరూపమును ముగిసవలయును, శాసనసభ్యులను నిందించుటయు, ప్రజలకును తమకును వచ్చిన భేదములను గోరంతలు కొండంతలు చేయుటయు రాజనీతి కానేరదు విచారణచేయుండుటకు ప్రభుత్వమువారి పూర్వకొనినారు. అనవసరముగ వరకులతో కాలయాపనముచేయక తక్షణమే ఒక విచారణసంఘము నియమించెదరుగాక! ప్రభుత్వమువారి చేతగాని తనమువలన అనేక క్లిష్ట పరిస్థితులర్పడినవి. ముఖ్యమాత్రమును గమనించిన యింత కులభేదము సమస్య యింకొకటి యుండబోదు. ఈసమస్యవిషయమై బొంబాయి గవర్నరు, వింటర్ టన్ ప్రభువులు చెప్పినవే నిజమైనచో నింతకంటె మెచ్చు ప్రమాదము బాబ్లో లో జరిగి యుండవలసినదే. కానివారి వ్యాఖ్యానము సరికాదు. బుక్రూడ్స్ తయార్చి గారి వాక్యముల ననుసరించి ప్రజలు సర్వమునకును ధర్మమునకును కట్టుబడి యుండిరి. మనోహర్ గాయములయందు నియమమును జూపి, రాజకీయోద్యమము తెల్లంబవలెనో, శాయకు తెల్లు నడచుకొన వలయునో వారు నిరూపించిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి తెల్లు నడుచుకొనిరి! వారు శాయకులతోడను వివేకముతోడను, సానుభూతితోడను సంబంధించిరాకే లేక సమకుదిత కఠిన, ప్రతివ్యకౌరకు పాటుబడు, బాధ్యతలేని ప్రభుత్వము వలె మెలంగిరాకే బాబ్లో సర్వోగ్రహోద్యమములో మొన్న మొన్న జరిగిన విషయముల విలస నిది బాగుగా వ్యక్తమైనది. ప్రభుత్వమువారి ప్రవర్తన ప్రజలకు సంతోషిగాని, ప్రభుత్వము

వారికి ప్రతిష్ఠగాని కలిగించలేదు ఇప్పటికైనను వికాలభౌగిమము తోడను సానుభూతితోడను ప్రభుత్వమువారు మెలంగిలేని సమస్యపరిష్కారమును లేనిచో ప్రజలకును ప్రభుత్వములకును అనేక కష్టములను చిక్కులను తెచ్చిపెట్టును బాబ్లోకి మాత్రమేగాక దేశమున కంతటికి గొప్ప అపత్తును తెచ్చిపెట్టును. ఇట్టి ప్రమాదముదేశమునకు కలుగకుండుగాక యీ ప్రతివాదును దైవమును ప్రార్థించవలెను. (అ. ప్రె.)

వార్ధాలో శ్రీలక్ష్మీనారాయణ స్వామి దేవాలయము

అస్పృశ్యులనుగూడ రానిచ్చుట

వార్ధాలో నేటు జమనాలూలు బజాజుగారి పితామహుడు శ్రీ లక్ష్మీనారాయణస్వామివారికి చాల అందమైన దేవాలయమును కట్టించి అనేక అలంకారములను గూడ చేయించెను ఆదేవాలయమునకు చాలామందిపచ్చి భగవంతుని నేవించుచుండురు. అతి బజాజు కుటుంబమువారి స్వంత దేవాలయమే యైనను ప్రజలందఱును వచ్చి భగవంతుని నేవించుటకు యెట్టి అభ్యంతరమును లేదు. అస్పృశ్యులను గూడ యీదేవాలయములోనికి రానియ్యవలెనని జమనాలూలుగారు చాలాతరుక్తుము చేయుచుండిరి. అవట నూతులతో అస్పృశ్యులు గూడ నిరభ్యంతరముగా నీర్లు తోడుకొనుటకు జమనాలూలుగారికి వరకే యిచ్చించి కృతార్థులైరి. ఇతర పవర్ణులకుగల సౌకర్యము లన్నియును అవర్ణులకుగూడ నిపుడవట లభించుచున్నది. ఈ దేవాలయములోనికి గూడ వారిని రానిచ్చువిషయమునుగూర్చి జమనాలూలుగారికిని ధర్మకర్తలకును కొంతకాలమునుండి రాయభారములు జరుగుచున్నవి. చివరకు వారు 17-7-28 వ తేదీని సభచేసి అస్పృశ్యులను ఆదేవాలయములోనికి రానియ్యవచ్చునని తీర్మానించిరి.

“అస్పృశ్యతను తొలగింపవలెనని కాంగ్రెసు మహాసభ వారు తట్టుదలతో నాదేశము నొసగియున్నార. దేశమునందు శ్రీరామప్రతినిధిసభలో కాంగ్రెసు మహాసభకు సమానమైనది మలేదీయునులేదు. అస్పృశ్యులను అన్ని దేవాలయములలోనికి రానియ్యవలెనని భారత హిందూమహాసభవారుగూడ నిర్ధారణ చేసియున్నారు. మన దేశమునందలి ముఖ్యసాయ కులందఱును గూడ అస్పృశ్యతను ఐకకంఠ్యముగా నిరసించి యున్నారు. దీనినిగూర్చి మేము (ధర్మకర్తాసంఘము) యిది వరకు చాలసారులు సాకల్యముగా చర్చించియు యున్నాము గాన పైనివలించిన కారణములన్నటినిబట్టి వార్ధాలో నున్న శ్రీ లక్ష్మీనారాయణస్వామివారి దేవాలయములోనికి అస్పృశ్యులను గూడ రానియ్యవలెనని నేడు మేము తీర్మానించి రిమిగాన యీ తీర్మానమును అనుకూలముగ రీతిని నెరవేర్చుటకు మేము వ్యవసాపకధర్మకర్త (మేనేజింగు ట్రస్టీ) యగు ట్టేటు జమనాలూలు బజాజుగారి కధికార వియ్యుడమైనది” అని ఆ తీర్మానమునందున్నది. దానిననుసరించి, 19-7-28 వ తేదీనుండి ఆదేవాలయములోనికి అస్పృశ్యులుగూడ రానియ్యబడుదురు. అను నోటికలను అమ్మకేయించి వారిని విస్తారముగా పంచిపెట్టిరి. వారు దీనిని గూర్చి మరెట్టి ప్రచారమును చేయక పోయిన ను గూడ 19 వ తేదీని సవర్ణులందఱు శ్రీలును పురుషులుగూడ 1200 మంది దేవాలయమునకువచ్చి న్యాయని నేవించిరి. ఎట్టిగలభాయును జగదలేదు. వార్ధాలో పూర్వార్ధవారకరాణబలు చాలమంది యుండినను యిందులకు వారెవ్వరును యెట్టి ఆక్షేపమును తెలపకుండుటయును ఆవా దేనరు నెట్టిగలభాయును చేయకుండుటయును ముఖ్యముగా గమనింపదగిన విషయములు. ఇదివరకెన్నడును అదేవాలయములోనికి అస్పృశ్యులను రానియ్యలేదు. అట్టిచో నొక్కసారిగా నిట్టి గొప్పయేర్పాటు నిరభ్యంతరముగా జరుగుట అస్పృశ్యతను నిర్మూలించవలెనను తట్టుదల ప్రజలతో చాల అధికముగా నున్నదనుటకు ప్రబలినిదర్శనమై యున్నది. ఇటుల సావనించి యితరులకు మార్గదర్శకత నందరులకు బజాజుగారిని యితరధర్మకర్తలనుగూడ నే నభినందించుచున్నాను. భారతదేశమునందంతటనుగూడ అస్పృశ్యుల నిటుల దేవాలయములలోని బాహులుగా రానిచ్చెదరని నమ్ముచున్నాను. (మో.క. గాంధీ, ఎంగుయండియా 26-7-28)

కే ద రి న్

గ్రంథకర్త:—శరణు రామస్వామి చౌదరి
రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనుబాదము లోకప్రసిద్ధము ఒక విరమాత చరిత్రము. అందరూను చూసవలసిన గుంథా లోలో వ్రాయబడినది. ఈన్నవ లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి అమూల్యమున పీఠిక గలదు. ధర్మ 0-4-0.
మేనేజరు, “ఆంధ్రప్రతిక”
7, తంబుకెట్టి పీఠి మదరాసు.

ఆంధ్రదేశ రయిత మహాసభ

శ్రీ బిక్రమి వెంకటరత్న చౌదరిగారి ధ్యక్షత క్రింద

స మా వే శ మ గు ట

మహాసభ తీర్మానములు

గుంటూరు, ఆగస్టు 1.—ఆంధ్రదేశ రైతు మహాసభ కేటెడయము గుంటూరులో చివరి కావన సభాసభ్యులును, ముద్రపడినవాడలగు శ్రీ బిక్రమి వెంకటరత్న చౌదరిగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై మాఖ్యులగు తీర్మానముల ననేకముల గావించిరి. గుంటూరు జిల్లాలోని అధ్యక్షులును, చివరి కావన సభాసభ్యులు నగు శ్రీ బాగల్లమాడి కుప్పసామి చౌదరిగారు ఆహ్వాన సంఘము తరపున ప్రతినిధుల శాసనాసనములను ప్రతినిధులతోను, ప్రేక్షకులతోను సందీక్షించును. సమయము కమియను బహిష్కారము, కారకాగరి బిల్లు, కృష్ణానదీ దామి జిల్లాల రీ-సెటిల్ మెంటు సమన్వయమును కొంతవరకు జరిగినవివర తీర్మానము లామోదింపబడెను.

విషయనిర్ధారణ సభాసభ శ్రీ నడింపల్లి వెంకటరత్న న్యూనియన్ రావుగారు సమయ కమియను బహిష్కార తీర్మానము నుపసాదించిరి.

శ్రీ బాగల్లమాడి కుప్పసామి చౌదరిగారు ఉపపాదకుల నీ తీర్మానము నుపసాదించుకొనవలసినదిగ గోరుదు, ఈవిషయమై దేశమునందు వివిధ రాజకీయ పక్షములు, రాజకీయ శాఖలును భిన్నాభిప్రాయముల వెల్లడించి యున్నారనియు, అట్టి భేదాభిప్రాయముల కడ మిచ్చిడి సమస్య నీ రైతుల సభయందు ప్రవేశపెట్టుటకు సమంజసము గాదనియు, ఒకవేళ నీ తీర్మాన మింకా సభాసభలో ప్రవేశపెట్టుట వల్లక మనీ తలచిన పక్షమున తాము ప్రాతినిధ్యము వహించబోమనియు పోకిరి.

ఒకరిద్దరు సభ్యులకు పక్షముల ప్రవంగించిన వివర తీర్మానము వంటివి పెట్టబడి అత్యధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను. సభ్యుల వార్షిక ధ్యక్షులతో భవన మంతయును మాట్లాడి గెను, మహాసభయందు తీర్మానము వర్ణింపబడె యే ఆమోదింపబడెను.

ఈ క్రింది తీర్మానములు మహాసభయందు ఆమోదింపబడెను

సానుభూతి

శ్రీ శ్రీశైవులైన మహారాజ శ్రీ ఆంధ్రరత్న గోపాల కృష్ణయ్యగారు, కోనలమాడి గోపాలకృష్ణయ్యగారు, చల్లపల్లి రాజా, యార్లగడ్డ అంకినేని ప్రసాద్ బహద్రులు, గోపబంధు దాసు, వగలూరి గాంధీ, శ్రీమతి మాగంటి అన్నపూర్ణాదేవి, గార్ల అకాలమరణములకు యీ సభవారు దుఃఖించుచు తమసానుభూతిని వారి కుటుంబములకు వెల్లడించుచున్నాడు.

సమయ కమియను బహిష్కారము

(అ) భారతదేశ ప్రజలయొక్క సమస్యగాని, ప్రపంచముగాని లేకుండ మన స్వతంత్ర్యము నిర్ణయించుటకు నియమించబడిన సమయ కమియను వారి కెట్టి సహాయమును చేయుట అత్యుచితమునకు, దేశక్షేమమునకు భంగకరమని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచు, కమియనువారు తిరిగి యీ దేశమునకు వచ్చినపుడు బహిష్కారమును తీవ్రముగా కొనసాగించవలె నని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.

శ్రీ నడింపల్లి వెంకటరత్న న్యూనియన్ రావుగారు

(ఆ) ప్రజలక్షేమమున గ్రామపంచాయితీలు, యూనియనులు, లోకలు బోర్డులు, మ్యూనిసిపాలిటీలు, శాసనసభలు తదితర సంస్థలు ప్రజలచే సమైక్యముగా ప్రతినిధుల యావనముని యీ సభవారును పూర్తిగా కొనసాగించ వలసినది యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.

ఈ నడింపల్లి వెంకటరత్న సరసింహారావుగారు,

రీ సెటిల్మెంటు సమస్య

కూర్మగోదావరి, కృష్ణానదీ దామి కృష్ణాజిల్లాల భూమి కరీఫీతులనుగురించి సెటిల్ మెంటు ఉద్యోగి ప్రభుత్వమువారికి సమర్పించిన రిపోర్టు లోపభూయిష్టమైనదనియు, అసమగ్రమైనదనియు, రైతుల వాస్తవ ఆర్థిక పరిస్థితులను విచారించకయే తయారు చేయబడినదనియు, యీ సభవారు రిఫ్రాక్షియంపనుచున్నాడు.

సెటిల్మెంటు పురస్కరించుకొని అదనపు భూమివత్తు విధించుట ఆక్రమణము, అన్యాయము అని యీ సభవారు నొక్కి విశ్వాసింపచున్నాడు.

భూమిరవాణా బ్యాంకులు

రైతులయొక్క సేవకై రైతుల చాలకృషియుగమునకున గ్రామరైతుల వాస్తవ పరిస్థితులు పరిశీలించి ప్రకటించుటకు, రైతుల పాఠములములు పూర్తిగా సత్తివేయుటకు భూమిరవాణా బ్యాంకులు తీర్మానించే తగువిధానము తీర్మానించేవలసినదిగ రిపోర్టును ప్రభుత్వమువారిని నుదరాను సెంట్రలు అర్బన్ బ్యాంకువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నాడు.

నరసింహదేవర సత్యశాసనాధికారులు,

శాసనసభలో మాతృభాష

మదరాసు శాసనసభయందలి ఆంధ్రసభ్యులందరు మాతృభాష యగు ఆంధ్రములోనే మాట్లాడుచుండవలె నని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.

గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణగారు,

బార్ డొలీ రైతులకు సానుభూతి

బొంబాయి రాజధానిలో బార్ డొలీ తాలూకాయందు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్న యొక్క పక్షములు విధించుట ఆక్రమణము, వారు సాగించుచున్న ప్రకటనలోనకై వారిని అభివేదించుచు వారు పడుచున్న బాధలకు తమ సానుభూతిని వెల్లడుచు వారికి సకలవిధముల తోడ్పడె ఆంధ్రదేశ రైతులను ఈ సభవారు కోరుచున్నాడు.

కరణ రామస్వామి చౌదరిగారు,

వ్యవసాయకళాశాల

ఆంధ్రదేశమునందు ఆంధ్రకళాపరివర్తనవారిని త్వరలో ఆధునికపద్ధతులమీద రైతులకు ఉపయోగకరముగనుండు వ్యవసాయ కళాశాల స్థాపించుటకు ఈ సభవారు కోరుచున్నాడు.

మాగంటి బాపిసామగారు

రైతు సంఘనిర్మాణము

దేశమునకు పునాదియైన రైతుల కష్టవిధములను నివారించుకొనుట ఆంధ్రదేశ పక్షమున నొక రైతుసంఘమును నిర్మించుట అవసరమనియు, దానికి కాఖ్యుగ, ప్రతిజిల్లాయందు, ఒక జిల్లాసంఘమును స్థాపించుటకు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.

కానురు వెంకటాచలకతయ్య,

పశువుల ఆసుపత్రులు

ఆంధ్రదేశమున ప్రతి తాలూకాలోను ఒక వెటరినరీ (పశు) ఆసుపత్రిని నెలకొల్పవలెనని యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాడు.

మాగంటి తిమ్మరాజుగారు,

పశువుల ఫారములు

పశుగణముయొక్క అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించుటకు ప్రభుత్వమువారు చింతల దీనిలో మారుమూల ఏర్పాటు చేసిన (Cattle farm) పశువుల ఫారముల రైతుల సేవకును పెట్టటకును, ఇట్టి ఫారములను యింకాకటిగా మాగాణి భూములలోని దుడల అభివృద్ధికి తగినది ఏర్పాటు చేయవలసినదిగ ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు, ఇందు పెంచబడు ఆదోతులను గ్రామములో యువయోగించుటకు, రైతు సంఘములకు, సహకార సంఘములకు ఉచితముగవచ్చి, వ్యాప్తిచేయవలసినదిగ యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి నూచించుచున్నాడు.

శ్రీ నరసింహదేవర సత్యశాసనాధికారులు

ఆంధ్ర జిల్లాలలోని కృష్ణా, గోదావరి, పెన్న, కృంగ భద్ర మన్నగు మహానదుల నీటిని వట్టర్లు, రిజర్వేషన్లు, మొదలగు మార్గములచే నీటికట్టి యిప్పటికన్న హెచ్చుభూమిని సాగుచేయుటకు ఇప్పటి సంకుచితమున నీటి పడుపాయమును, సంస్కరించుటయు అవసరమని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.

కానురు వెంకటాచలకతయ్య

దేశీయ భీమాకంపెనీలు

ఇప్పటి వరకు ప్రకారము రైతులగుడా తమ జీవితములకు తాపసికములకు తగినట్లు భీమాచేయించుకొనుట రైతు జనక్షేమమున, దేశభ్యుదయమునకు అవశ్యమనియు సకలైక్ష్ మొదలైన దేశీయ కంపెనీలలో భీమాచేయకుండా దేశీయలందరు స్వదేశ భీమాకంపెనీలలోనే భీమాచేయవలసిన యీ సభవారు రైతు సోదరులకు హెచ్చరించుచున్నాడు.

ఈ జిల్ల సేద్యభూమి నాయకుగారు

అగ్ర-యన్, బి. రంగశాయకుగారు

శారదా బిల్లున కామోదము
భారతీకాసనసభలో హరవిలాసకారదాగారిచే ప్రవేశపెట్టబడిన శాసనసభాసభ్యులకు సేవకు రాయాదింప చున్నాడు

మెట్టూరు ప్రాజెక్టుపై లక్షలవ్యయము
రాజధానియందలినుండి వసూలు చేయబడే జనరల రివిన్యూ నుండి ఆంధ్రదేశములో నున్న ప్రధాన ప్రాజెక్టులకొరకు ధనమును వెచ్చించక, తమిళ దేశములో మెట్టూరు ప్రాజెక్టు నిమిత్తము కోట్లకొలది రూపాయలు వెచ్చించుట ఆక్రమణముని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచు ఆంధ్రకాసనసభ్యులు ఆంధ్ర ప్రాంతములకు తగిన పడుపాయమును జరుగునట్లు ఆంగ్ల శన చేయవలసినదని తీర్మానించుచున్నాడు

శిల్పవిద్యాలయములు
శిల్పవిద్య మన్నగు పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించువారును, చేయువారును, మాఖ్యముగా రైతులగుటచే ప్రతిజిల్లా కొక శిల్ప విద్యాలయమును నెలకొల్పి, శిల్పవిద్యను ప్రోత్సహించవలెనని యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాడు

గుంటూరు తెనాలి ఇరిగేషన్ స్కీము
గుంటూరు తెనాలి ఇరిగేషన్ స్కీమును ప్రభుత్వము కాంక్షను చేయవలె నని యీ సభవారు కోరుచున్నాడు

ధర్మగ్రంథాలయములు
ధర్మగ్రంథాలయములను ప్రతి గ్రామమున స్థాపించి రైతు సోదరులకు శాశ్వతమైన తోడ్పడవలె నని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నాడు

కండ్లరుదది ప్రాజెక్టు
గుంటూరు వండలములో కండ్లరుద తాలూకాయందు వినుకొండ తాలూకాలోని సుమారు 10,000ల యకరముల బంజరభూమిని, సస్యశ్యావలముచేయగల కండ్లరుదది ప్రాజెక్టు కట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు త్వరలో విచారణచేయించి తగినపడుటల తీర్మానించేయగలదులకు యీ సభవారు కోరుచున్నాడు.

స్థాయిసంఘము
ఆంధ్రదేశ రయితల సభయందలి తీర్మానములను ఆచరణలో పెట్టుట కీక్రింది స్థాయిసంఘము తీర్మానించెదమని తీర్మానించెదమని

అధ్యక్షులు—బిక్రమి వెంకటరత్నగారు
కార్యదర్శులు—మాగంటి బాపిసామగారు, యన్. బి. రంగశాయకుగారు, నరసింహదేవర సత్యశాసనాధికారులు.

అధ్యక్షులు మహాసభను ముగించుచు సభా కార్యక్రమమును నిర్వర్తించుటలో తమకు తోడ్పడినవారి కైర్వార్య శ్రేష్ట జ్ఞతను వెల్లడుచు, సభయందు గావించబడిన తీర్మానములు కార్యరూపమునదాల్చిన డైలరును ప్రయత్నించవలెనని హెచ్చరించిరి.

కరణ రామస్వామి చౌదరిగారు అధ్యక్షులు, ఆంధ్ర సభ్యులను సభయందుండి, నడింపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి ప్రతినిధులందరకు వందనము లర్పించిరి. పిదప సభ ముగింపబడి.

మెట్టూరు డాముగూర్చి తీర్మానము
గుంటూరు, ఆగస్టు 1.—ఆంధ్రదేశములో డాము మునుండి తలపెట్టిన అనేక మాఖ్యములను ప్రోత్సహించుచు మాడిపుయిండ ప్రభుత్వమువారు జనరలరాబడినందున దేశములో మెట్టూరు ప్రాజెక్టునకు కోట్లకొలది వ్యయము పెట్టుట అన్యాయము ఆంధ్రకాసనసభ్యులు ఈ విషయమున శ్రద్ధవహించి తగుపడుపాయము జేయవలెనని తీర్మానము గూడ రయితలసభలో శామోదించబడినది (ఫీ. టి. సి.)

కమలాక్షి

(విచిత్రకథ)

గ్రంథకర్త—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కాలేజి ప్రధానాచార్యులు మ-రా-ప్రె, రాయసం వెంకటశివుడుగారు యం. ఏ, యల్. టి.

సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయంద ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము,

7, తంబు శిల్పిపేటి, మదరాసు.

ఆంధ్రదేశరయిత మహాసభ

1-8-28 న గుంటూరున నమావేశము

విక్రమి వెంకటరత్నం చౌదరి యమ్.యల్ సి గారి

అధ్యక్షకోపన్యాసము

సోదరభావా!

న స్త్రీ పదవ ఆధ్యక్షునిగా నాహ్వానించి సోదర రయితలు కష్టపడిరి. ఇందుకుగానె తెలిసికొనుట కవకాశము సంగిన ఆహ్వానసంఘమువారి సంతయు కృతజ్ఞుడను నాకన్న సమర్థులన్నను నా కొసంగబడిన గౌరవము నాదికాదనియు, రైతు శ్రేయము దేశశ్రేయమున నమ్మువారి యభిప్రాయములనే ఆపించుచున్నాననియు, నే నెంచి యీ కార్యమున కియ్య కొంటిని

ఆంధ్రదేశముయొక్క రైతు కష్టములు, నఖములు, ఆశయములు సర్వప్రాంతములకును పామాన్యముని చెప్పవచ్చును. దేశముయొక్క భౌభాగ్యమునకు రైతు వన్నె ముకవంటివాడను ఆరికనూత్రము ఆందడును అంగీకరించినదే "జీవితవార్యము నకు ప్రాప్తయే వున్నాది" యను (Stomach is the base of life) వేదాంతభావము నేను శ్రాత్రుగా తెలుపునడికాదు మానవజాతి మొదలు భుక్తిచూచుకొనిన తరవాతకాదు మృతి మార్గముల నశ్వేషించుటకు పనికిని యేకాగ్రతచిత్తంతో అలవడును కడుపునిడినతరువాత కరాపాపము, విజ్ఞానసంపాదనము వేదాంతగొప్పికి అవకాశముండును

వ్యవసాయ పరిశ్రమ

అట్టితరి ప్రతిజాతికిని వలసిన అహారపదార్థమును పండించవలసినవాడు రైతు ఆతని కృషియే దేశమునకు గుభిక్షమును కూర్చుగలదు మనదేశములో రైతుయొక్క దుస్థితిలక్షణానిన యెడల దుర్భగముగా కనబడును. ఈ మన మింతమంది సమాజేశ్వరినందులకు మన రైతుసోదరల దుస్థితినిగూర్చి కొంత విమర్శించుకొనివలసియున్నది మన దేశములో నూటికి 75 మంది వ్యవసాయముపై నాధారపడియున్నార అధికసంఖ్యాకులు ఛూమినిసమ్ముకొని జీవించుచున్నార మీయొక్క భావ్యభివృద్ధిపైనే దేశముయొక్క విశ్వర్యము ఆధారపడియున్నది. మనకు విభివశమున ప్రాప్తించిన పాశ్చాత్య ప్రభుత్వవిధానమును, దానితోడనేవచ్చిన నాగరికతయును, మన ధనమును, ధీకత్తిని, ఆరోగ్యమును విజ్ఞానమునుకూడ గ్రహించి ఊహించుచున్నది

ఈ నాగరిక సాధనములకు బకవుచే క్రంగుచున్నవాడు రైతుగరరండి ప్రమాలుచేయబడె పన్ను విధేశభృతయొక్క ప్రతిభాభివృద్ధియుల పట్టణములలోని రిషములకు, ఆఫీసులకు, వాణిజ్యకు, నిర్మిద్దీపములకు, ట్రాంబువ్వుకు, తారు పూయబడె రోడ్లకు ఖర్చుచున్నది రైతుగరర వనూలకు ధనములాని సాభాగము కాదుగదా నాగరిక వంతెనను గ్రామములా కాని భూమి అభివృద్ధిమి ప్రము కాని ఖర్చుగలలేదు ఈ సంవర్షమున నిజీల ప్రయోగపబడిన వ్యవసాయపు కమిషను రిపోర్టును పరికింతము

వ్యవసాయపు కమిషను రిపోర్టు

దేశమంతయు వలసనుచున్నను పూర్వపు వైప్రాయిగా రగు రెడింగుప్రభువు తనపువ్యక్తికాలము ముగియుపయమున కి కమిషనును రియమించిరి ఇదివరలో పరిశ్రామిక [Industrial Commission] కమిషను పరిశీలన ప్రజలడబ్బును ఖర్చు పరిచుట కే కాని దీనివలన యుపయోగములేదని ప్రజాప్రతినిధులు తెలిపినపై యీకమిషను కొంతసక్రిష్టి యెలుకను జటిలది రిపోర్టు వెయ్యిపేజీల గ్రంథమెకాని అందుచేయబడిన మానవల విపరీతములనునది కావు ఇదివరలో ప్రజాప్రతినిధులు కాపనపథిలోను బయటను కాపలసినదని కోరికను కోరికలే కొన్ని సిఫారసు సూచనగా వేయబడియున్నది ఈసిఫారసుల కింత అర్హులము ప్రకంధసంపంచార ముపసరము ఇంతకు నీసిఫారసులన్నియు సంతకవరకు అమలులోనికివచ్చుకో చూడవలసియున్నది

ఒకపరిగతి మాత్రము గమనింపదగియున్నది మనప్రభుత్వసంవారి స్వదేశీ యాదగు లివ్ లిత్ గోప్రభు అధ్యక్షుడైన కమిషను కూడ పరిసానువిషయములలో గవర్న మెంటువారు తూర్పుగోదాము హిందూయున్నారని స్పష్టముగా తెలిపెను "జీవితము నానందముకముగ వొనర్చుటకు గ్రామములను బాగుచేయులెనన్న ఒకటి అనుకూలప సితులను కల్పించుటకు బాధ్యు గవర్న మెంటు వారియందే కలవని నోక్రమక్రమములకు చూడెడిసంజ్ఞ మో లేదు గవర్న మెంటువారు కొంత అదనకు ధనం నివిమంపై వెచ్చించినను దానియొక్క అగత్యమును పూర్తిగా గ్రహించి పట్టు కనబడును" విజేశప్రభుత్వమున కెంత పద దేశ మాగ చచ్చును దెలియుల తేమును అభివృద్ధి పరమా గా నిదిగో పనిచేయుచున్నదనుటకు విశ్వసించుటకు పిలువెదలకు కది సరియొక తార్కాణముకదా!

భూమిబలము-ఎరువులు

క్రమముగా దేశములోని భూమియొక్క బలము క్షీణించిపోవుచున్నదని మన కందరకును తెలిసినవిషయమే. హిందూదేశములోని లాభానుచాలు బలమును పూర్తిగోపించియు నూరసంవత్సరములుకావచ్చును ఇంకను వందలకొలది సంవత్సరముల పంటలే యా సూచులందు పండించినవో వాటిబలము ప్రస్తుతముకంటే క్షీణింపను. రోధావృష్టిపరిశ్రమకాలలోని పరిశ్రమలు, యేవిధమైన యెరువులు వేయకండా 40 సంవత్సరములు వరుసనోక భూమిలో గోధుమలపండించిన తరువాత నాభూమియొక్క సారము పూర్తిగాకన్గిపోయెను అటుపిమ్మట నాభూమి అశ్రేణిలయించునది యిందేయూగవర్న మెంటు వ్యవసాయసలహాద్యోగి క్లావ్సుగారు తమసాక్ష్యముతో తెలిపియున్నాడు. కావున వలసయెరువుల నుపయోగించి భూమినుండి మనము పంటరూపముగా గ్రహించు బలమును తిరిగి భూమికి చేర్చినగాని మనవ్యవసాయము కనబాములొడి పెండ్లుకలవలె పెడుగుబొడుగులేక యుండును. ఏయేప్రాంతముల కే యెరువులవయోగించునో అచ్చటి వ్యవసాయశాఖవారు చేయవలయును. మూడియు స్వామభవమునబట్టియు తెలిసికొని భూమిని బలవంతముగా చేయుచున్నచో ముక్కలదనటకు సంభవములేదు.

మధ్యరాష్ట్రములో తెలికవిండి యెరువులను చెరుకు పంటలో, యకతనునకు 244 మొదలు రు 381 లవరకు అదనపు నికరలాభము చేకూరవల బొంబాయిరాజధానిలో మిరప పంటకు అముదపుండి నుపయోగించి యెరువులను రు 40 లు అదనపు లాభమును పొందినట్లు వీహారు రాష్ట్రములో బంగారాదుంపల పంటలో అముదపుండి, అమినియా సల్ఫేటుకలిపి యెరువుగానుపయోగించుటచే యకరమునకు రు 108 లు మొదలు రు 130 వరకు అదనపు నికరలాభము చేకూరెను ఇట్లే మన ఆంధ్ర జిల్లాలలో పడె పంటలకును మిజిల్లాలోపండు వరి, కత్తి, మిరప, వల్లి, పొగాకు మున్నగు పంటలకు వలసిన ఎరువులను యుపయోగించవలసిన విధానమును ప్రచారముచేయవలసిన పాధ్యత గవర్న మెంటువారియందుకలదు కాని కాపనపథిలోని సభ్యుల మురలను వినువారు లేరు.

ప్రచారము

వ్యవసాయశాఖ మంత్రుల అధీనములో ముంపబడినది, ధనములేని ఖజానాలకు పీఠిపతులు ఏకీకృతంత్రమాతక్రమ వీరుచేయ కలిగినదిలేదు గవర్న మెంటువారు రాజధానిలో జరుగు యాత్రాకార్యములు త్రికలములమున కరత్రములములమున రైతులకు తెలియజేయువలెను మోటారులపై ప్రదర్శనకాలము నిర్మించి గ్రామగ్రామములకు రిప్రీ సమర్థులగు యువశాస్త్రపతులచే ప్రచారము జరుగవలెను జిల్లాశాకమోటారున నుండవలెను కూర్చు బంగారా రైల్వేకంపెనీవారు చేసినట్లు (exhibition train) ప్రదర్శన రైలుకూడా నోకదానిని రాజధాని యంతయును రిప్రీసవో కాగుండును రైతుశ్రేయమునో కోరినచో గవర్న మెంటువారు ప్రతిజిల్లాకును వలసిన సిబ్బందిని నియోగించి శ్రీప్రమాగాపనిచేయవలెను మంచిని త్రవములను తయారుచేయుట, శ్రాత్రయెరువుల నుపయోగించుట, నాగర్మమున్నగు వ్యవసాయపు పనిముట్లనుపయోగించుట ప్రజలకు ప్రత్యక్షముగా చూపి వారిదృష్టిని ఆకర్షించవలెను రైతులు పూర్వార్ధవారపరాయణులను మెట్టకేదాంతములో గవర్న మెంటువారు తృప్తిపడి లాభములేదు ప్రతికాలాకాలోను అచ్చటిపంటలకు భూములకు అనుకూలముగ నుండును ట్లూక డిమాన్స్ట్రేషనుసాధనము గవర్న మెంటువారు యేర్పరచవలయును

రాజపోకల మార్గములు

వ్యవసాయకరికిను లభిస్తుందిచేసినంతమాత్రమున రయితకు నకులాభములేదు పండినవంటను మార్కెట్టునకు చేర్చుటకు పరియగూర్చుము లేక రయితలుకడుచున్న పాధ లభివికరములు, ఇందులకు గుభిక్షులు భరించుట కష్టముచున్నది గవర్న మెంటువారి ప్రధానోద్యోగియే అంగీకరించుచున్నాడు ఇండియా గవర్న మెంటువారు సెంట్రల్ రోడ్డు కమిటీ నోకదానిని నియమించి కాని దానిఫలిత వింగులేలేదు రాజకీయప్రాముఖ్యత కలిగిన రైలుకోడను, కంకరకోడనుమాత్రమే గవర్న మెంటువారు తవలపరచెదరు. ఈ భారతసాంప్రదాయమును కాపాడుకొనుటకై భారతదేశముయొక్క పశ్చిమోత్తరభాగములో 20 కోట్ల రూపాయలు వెచ్చించి రైలుమార్గములను వేలకొలది అడుగుల యొత్తున నిర్మించిరి కాని దేశములోని ప్రజలబాధలను బావులకాలోచించువర రైతుల కేయేమార్కెట్టులలో తనుసరకునిడుదలయగునో మంచిధరవచ్చునో తెలుపవలసియున్నది కమిషనువారు దీనినివి త్రమొక పెద్దయోద్యోగిని నియమింపవలసినదని చూచించిరి కాని దానివలన యుపయోగములేదు ప్రతిరాష్ట్రప్రభుత్వమును, జిల్లాను పరిధానసానముగా చేసికొని యీవిషయమై ప్రచారముచేయవలసియున్నది రోడ్డు సంతెనల యేర్పరచుటకు తాలూకా జిల్లాబోర్డుల క్రియత్నముచేయుచున్నది కాని ధనాభావముచే జరగవలసింతవలె జరుగుటలేదు ఈవిషయమై గవర్న మెంటువారు తక్కువధరమును వెచ్చింపవలసియున్నది.

తరువంతరి

వ్యవసాయములకు తరువంతరిభాగాంగము. ఇది దేశములో

మనుష్యులతోబాటు ఆయుకారోగ్యకృత్యలయందు క్రమముగా పీడనకనొందుచున్నది ఒంగోలు ప్రదర్శనమునకు వచ్చెడి వరులతో నే డంతరినిగాకానరాదు. ఆ ప్రదర్శనములకముగ నుంచినంగనమంతయు విదేశీయుల కెనుమనీచేయబడినది. ఈడు చింతలదీవిలో గవర్న మెంటువారిక పనుపోషణకాలను నిర్మించిరి దానివలన రైతుల కంతగా నుపయోగము పొందుచున్నట్లు కానరాదు. వరు వల్లివృద్ధికా వలెనన్నచో వై ద్యసహాయము కూడ వెనవెంట నుండవలెను ఒక్కొక్క ప్రాంతము కేదెన అంటు బాడ్సుమువచ్చినయెడల వేలకొలదిపనువులను పనిపోవుట మనము చూచుచున్నాము వరువై ద్యకాలలు ప్రతికాలాకాలోను విరివిగానుండవలెను.

పశువులకు వలసిన గడ్డి లభించుటలేదు వ్యవసాయసమయమున నుపయోగించి తరువాత వాటిని మువ్వములకుతోలుట యలవాటుకలదు ఇంతకంటే నీవిషయమున యెక్కువశ్రద్ధచూపవలసియున్నది. వాటిమేతకు పనికివచ్చు కొన్నిపెదలలను పెంపవలసియున్నది సాగుచేయబడుభూమిలో కొంతభాగము పశుపోషణకై ప్రత్యేకింపబడవలెను అవి తిరుగుటకు వికాలస్థల ముండవలెను అడవులనుభివృద్ధిచేసి మేత కలంకచేయవలెను పశువులందు లక్ష్యముండినగాని వ్యవసాయవరీక్రమ వృద్ధిలోని కి రాదు ఇందులకై జమీందారులను గొప్ప భూస్వాములను ముందంజవేయవలసియున్నది గట్టుములమీదను, మోటారులమీదను తుక్కులమీదను లక్షలకొలది వెచ్చించు మన జమీందారు భూస్వాములు పశువులపోషణ ప్రత్యేకలక్ష్యముగా పనిచేసినచో దేశమునకు నిజముగ మేలుచేకూడవలెను సందేహము లేదు.

సహకారము

వ్యవసాయపరిశ్రమ భివృద్ధికి విత్తనములు సేవించుట మొదలు పండినవంట మార్కెట్టులో సమ్మతిపనును ముఖ్యమార్గము సహకారోద్యమము. పెట్టుబడికి ధనమును చాకవడ్డీతో సర్దుబాటుచేయట మొదలు వ్యవసాయపరిశ్రమకు సహకార మన్ని విధముల నుపయోగపడును సహకారోద్యమము ప్రపంచములో ననేక చిత్రవిచిత్రములను పరిణామమున కారణమై యున్నది అన్యోన్య సహాయములో కొంత సంకచితస్వాధ్యక్షుడు మారముగాక తత్పరు మన దేశములో ప్రస్తుతము పరపతిభాగము మాత్రము అభివృద్ధిగాంచినది. మనరాజధానిలో నేడు 18, 57 సంఘములు కలవు అందు 820,522 భుక్యులకలరు అందులో 497,940 మంది వ్యవసాయవారులు కేవలము వ్యవసాయకర పరిసంఘములు 1100 కలవు వీరు కడపిన సంవత్సరములో తీసికొనిన ఆత్మలు 5 కోట్ల రూపాయలకు మించియున్నది. వ్యవసాయవారుని పీల్చి పిప్పిచేసి వాని క్షత్యవ్యయను పొందిన గ్రామసామాజికయొక్క హస్తములనుండి విముక్తిచేయుట కి పరపతిసంఘము తేర్చదినది 5 కోట్ల రూపాయలకైన సామాజికచేదినండి రైతు తప్పించుకొననన్నమాట ఇంకనీ సహకారోద్యమము పల్లెల్లెలకు వ్యాపించవలసి యున్నది ప్రద్యమంతయు గవర్న మెంటువారి దానముపైనగాక ప్రజల విశ్వాసముమీదను తపోపకారచింతపెన నాధారపడి స్వయం శక్తిసంతమై యున్నదనుటకు సంతోషముచున్నది కాని వడ్డీరేటు ప్రస్తుతముకన్న తగ్గిన నాడుగాని దీని యుపయోగము నిర్దిష్టత చెందలేదు మన కరెన్సీ రిజర్వులు కొట్టకొలది రూపాయల బంగార మింగ్గాండులో మన గవర్న మెంటు వారు దాచిరి. దానిలో నుండి పెద్ద యంగ్లీ షు వరకులకు నూటికి మూడురూపాయలకంటే తక్కువ వడ్డీకి కూడ ఆత్మలనిచ్చెదరు ఆధనమును తీసికొనివచ్చి అంగ్లేయవరకులు మనదేశములో రైల్వేలలోను గవలలోను పెట్టుబడిపెట్టి వ్యాపారముచేసి నూటికి 9 లేక 9 వరకు లాభమును తీయుచున్నార ఇయంతయు మనఆకర్షణయొక్క ఫలితము. ఆధనము మన కోఆపరేటివు బ్యాంకులలో దీనిజిల్లుగా గవర్న మెంటువారు దుంచినచో సహకారోద్యమము బాగుగా నభివృద్ధిగాంచును ఋణమునిచ్చుటమాత్రములవాటు చేసినంతమాత్రమువ యుపయోగములేదు రైతు నానాటికి ఋణగ్రుడుకడుచున్నాడు. ఒకబస్తా పండించుచు వానికి రెండు బస్తాలు పండించు కే క్రిగలిగినగాని, యీ ఋణమును తీర్చుకూర్చు వింతత్వరలోకానరాదు మొత్తముమీద నోకజిల్లాలోని సంఘములసంఖ్య పర్యవసంఖ్యలో నోకవత్సరములో సంతలేదా కనబడక బోయినను సెంట్రలుబ్యాంకింగుండి తీసికొను అప్పు పెరుగుచున్నది అనగా రైతులెక్కువ ఋణములు చేయుచున్నారనుటకు తార్కాణము.

ఈపరపతి పద్ధతియేగాక సహకారోద్యమనేకవిధముల నుపయోగింపవచ్చును. వ్యవసాయపుపనిముట్లు కొనుట, అడ్డుకు తీసికొనుట, జలాధారములను త్రవ్వలు, కాలలుత్రవ్వలు, విత్తనములు కొనుట, యెరువులకొనుట, పండినవంట కలిపిఅమ్ముట, పశువులకు మేతదీయులనుపెండుట, పశువుల నభివృద్ధిచేయుట మున్నగు పనులన్నియు, సహకారోద్యమముద్వారా చేయవచ్చును కాని డిపార్టుమెంటువారి సేవనుచేయుటకు కత్తిలేదు. పుత్సహములేదు. కేవలము కాగిరములపై వ్యవసారింపచూడ్కోగియుల కిదిసాగించుట కష్టమే, గ్రామమును బాగుచే

యందు కీర్తనలును సువయోగిందును ఆరోగ్యము, నిద్ర, చెరువులు మున్నగువి సహకారసంఘములద్వారా పనిచేయవచ్చును

గ్రామజీవనము

హిందూదేశములో 750,000 గ్రామములు కలవు నూటికి 75 గ్రామములలో జీవనము చేయుచున్నా కాని నీ గ్రామముల మున్నగువానిలో నెన్నటి కీర్తనము ముక్తికొందగిలదు. ఇవింపకమానదు విద్యావిషయములో విందిచి నూటయేబదియొక్క బ్రిటిష్ రాజ్యము సాగితరవాత నూట 80 గ్రామములలో ప్రాయము చదువను చేర్చినవారగుట ప్రస్తుతానికి మామూలుగా మనజాతి గ్రామములలో గ్రామములను విద్యవలన వెంటమాత్రము ప్రయోగము కలుగలేదు పరిమిత యుపాధ్యాయులు బహుశ్యులైనకాదు యుపాధ్యాయులు గ్రామములలో ప్రభుత్వము, తిగన ప్రభుత్వముల వలన తమకుందియేదో లేక అంతాని జ్ఞానముల(adult education) దువల్లు పురాణములు, వుత, సమయ, పుస్తక భాండారములు, మాదిక్కులతోను ప్రదర్శనములు కలగవలెను ఈపంద్యములో అందరు సేకరించుకొని నేదాద్యులు వ్యవసాయవిషయమున కులభివృద్ధిపరచు చేయబడుచుందిని నూచించుచున్నాను

ఆరోగ్యము

గ్రామముల ఆరోగ్యము బాధిత కానలేదు గవర్నమెంటువారు ప్రజల ఆరోగ్యవిషయములకు ఖచ్చిత కరచర్యలను చేయుచున్న వ్యయము చేయుట లేదు మైక్రోకోలి పోయి ను పైద్యకాల దొరకదు 1910 వ సంవత్సరములో ఒక యిక్ష్మయెంబ జ్వరమువలన 70 లక్షల జనము మరణించిరి కడచిన యెకోపోయెంబములో ప్రపంచములోని అన్ని దేశముల మహామార్-యంత్రములలో భూమిపైనున్న ఏకైకము గాల్గిన పోరాడినను 60 లక్షలు చావలేదు గవర్నమెంటువారి తేఖెలప్రకారము కలరావలన గాల్గినట్లు యేకైకము చనిపోయిరి దరహామిద అప్పుత్తువువారలిననాకు సంబంధించి 450 కోట్లరూపాయలు పన్నుముచైనా లేకనేనుబడెడ ఇంతకంటె నిశాగరిక ప్రభుత్వమే విరుద్ధ యేమిచేయగలము దేశము నీక్షిణదేశములకు ప్రభుత్వము రాజ్యముచేయుట కి యిరువదవ శతాబ్దములో మాక్కులేని వేగగ చేప్పనక్కరలేదు ఈగ్రామము పారద్రోలుట ఆరోగ్యప్రయోమ పరిశీలులు ప్రతిగ్రామములోను కల్పింపబడలెను ప్రాగులను నీటిపదుపాయలు పరిగానుడివలెను మరుగునమును పరియ్యవి యేర్పబడవలెను ప్రతి గ్రామము సాధ్యమైనంతర కేవిషయములో వ్యయంపరచుచున్నా సాధరమటకు ప్రయత్నించవలెను

గ్రామ పంచాయతీలు

గ్రామ కరణాలను పునాదులగు గ్రామపంచాయతీ కార్యములను సెకవేర్చి పుర్యము శత్రురాజులువచ్చి యుద్ధముచేసి కేశము స్వాధీనము చేసికొనినను భారత సభ్యులను సంరక్షించిన గ్రామపంచాయతీని భగ్నము చేయలేక కాని ఆంగ్లేష మన బ్రిటిషువారికేదక్కినది ఈసంగతి వ్యవసాయకవిషయకాదు గుర్తించిరి ఈపంచాయతీలభ్యుంస మగుటతోడనే గ్రామజీవనము కల్పింపై కక్షలకును కయ్యములకు నాకరమయ్యెను పుర్యపురికాస్త్రాజనరలుగారి కాలములోని గ్రామపంచాయతీల పునరధిపత్యమందె శాయన స్థానే మీజల్లాలో నదిక రదు ర్యవమును జూపిన రూధర పర్వ గారు నియమింపబడిరి ప్రజలతో సామభూతికలిగిన దేశియునకె యాపనికవ్వముగాడిం, రాగధాలో నిరంకశతమ అపకీర్తికల ఆంగ్లేయుల నియమించుటలో నీయధ్యయమున గవర్నమెంటువారికిల అభిమానము పయము తెలియకలదు పంచాయతీల జల్లులెక్కులకు స్వాధీగముచేయుట వనితమలో నున్న పంచాయతీల వృద్ధి కాలకు పరమము భగవంతునికేలకె నను అరముగ్రహించుటలను కాని కలియగవిధాతలభి వముల సెవను భేంపకలలు

నీటిపన్ను - భూమిపన్ను - రీసెటిల్మెంటు

రైతులను రాజకీయములను అనుజన సంబంధము కలదు అందు అని వ్యధిసపుజాతికి రాజకీయ స్వతంత్రములేనిది లభిక అభ్యాత్తికి దాస్యవిమోచనము కలుగ నేందు మనకవ్వములకు కారణ మెదయో దానినివారింపవలెననియెడల మనమెల్లడూ రాజకీయ ఎవయములందు యెక్కువ శ్రద్ధచూపవలెనా ధర్మనికేశం, ధర్మచ్యుతికలిగినవృద్ధు సమస్తవిజ్ఞానభివయ గు భగవద్విశ్వాస్త్రిప్రవృత్తిగవానుడు కురుక్షేత్ర లంగరంగమున నిర్జనునకుపదేయించిన సంగతి గుర్తించిచిరా రాజకీయము మతమునకు దూరముకాదని తెలియ కలదు జననముమొదలు ఆంత్యమువరకు మనకు కల ప్రతిమసా భాగమునను సంగత్యండున సాక్షాత్తు వ్యమి వాను కృంభాములమాదిగి లెగల్కానుమించుటచే వాట భేదించుటకు రాజకీయ భిన్నమును పూనవలెను.

రైతులకు సంబంధించిన నీటిపారులవిషయములో ప్రజాప్రతినిధుల అనుమతినిపొందిన చట్టబద్ధము కాననమేకములేదు అధికారల యెక్కువే కాననము భూమిమునాలు చేయు విషయములోమాడ నింతే, దీనికొకరతిలేదు హిందూదేశములో నుంచుకు పైవ్యముమాడ ప్రజాప్రతినిధుల అనుమతానై చట్టములేకయే సంవత్సరమునకు నూడు 60 కోట్ల రూపాయల ఖర్చులపై పోషింపబడుచున్నది. జీవనాధారముగుంబుకు కావలసిననీరు, పంటపై వసూలుచేయబడవచ్చు, యాదేశమును బానిసత్వములోనుంచే పైవ్యముమాడ ప్రజలయభిప్రాయములతో నిమిత్తములేకండ వాని అనుమతిలేకండ తమకున్న విమలాది ఆయుధబునాధనముననే నిర్వహింపబడుచున్న నీటిపాదలచట్ట మిదొకకొకరాయము మదరాసు కాననభలో పెట్టబడి ప్రజాప్రతినిధులచే నిరాకరింపబడెను

తరువాత రెండవవ్యయము గవర్నమెంటువారిచే ప్రతిపాదించబడిన బిల్లులో ప్రజానుకూలమున సవరణలు కాననభిచే శామోదింపబడినవి ఇవి గవర్నమెంటువారికి గిట్టలేదు తిరిగి కొన్ని భాగములు విచారించేయవలసినదని చట్టమును కాననభకు పంపిరి అది మరల కొంతకాలమువరకు ఆవిరూంచబడెను నేటివరకు దానివిషయమే లేలేదు గవర్నమెంటువారు మరల యెక్కుడు దీనిని క్షేత్రీకొనికెత్తుకో తెలియదు

భూమిపన్ను

భూమిపన్నువిషయమే రివిన్యూయిల్లు ప్రకేతపెట్టలపని నదని ప్రతిపంత్వమున మేము కాననభలో ఆందోళనజని పుచున్నాము. మద్రాసురాజధానిలో వసూలుచేయబడే రైతి 100 రూపాయలపన్నులలోను 45 లు భూమిపన్నుగా గవర్నమెంటుకుపోవుచున్నది అదియునుగాక సగటున మనరాజధాని మిగిలిన రాజధానిలలోకంటె యెక్కువభూమిపన్ను వసూలుచేయబడుచున్నది ఇంత ధనమును తీసికొనుచు ప్రజాప్రతినిధులకు సమాధానముచేప్పవలసిన బాధ్యతలేదని రివిన్యూమెంటుకు మద్రాసుకు దొరగారు తమధర్మమున్నాగములను సాయించిరి. రిజర్వేషన్లు సగములోని తమకు ప్రజలకు తరవాదుగా నుండవలసిన బాధ్యతలేదని తమవేనుకపాను మెజారిటీకలిగిన పార్టీలేదని వారివేనుక ప్రజల ఆమోదములేదను సంగతి ధర్మమాత్రముగా మార్పుకలబడి మద్రాసుకుగారికే కలదు వీరికి పూర్వము వీరిసానములోయున్న సక మహమ్మదహానీ బుల్లసాహెబుగారు శాత్రము కొంచెము బాధ్యతగుర్తించి నొక లాడుడివిన్యూయిల్లును కాననభముందరనుంచి కాని యిది చట్టమును భాగ్యముపట్టలేదు

రీసెటిల్మెంటు

ప్రజామోదముకాని బోక్సముకాని లేని నియంత్ర పద్ధతులలో కన్నులు వసూలుచేయుటయేకాక రీసెటిల్మెంటు మూలకమున పన్నులు వృద్ధిచేయదులు చాలయెక్కువ కృష్ణా తూర్పు పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో సర్వేపూర్తియైనది సెటిల్మెంటిరిపోర్టు రివిన్యూవోర్టువారిచే సంగీరింపబడి గవర్నమెంటువారికి బలపడినది హోల్లూనర్దుదొరగా రీసెటిల్మెంటు వ్రాసిరి నూటికి 18 1/4 వంతున అరవపు పన్నును కేయవలసినదని చెప్పిరి అందులకు కల హేతువులు మాత్రము నిరాధారములు వారు గ్రామములోని కి పోయి గ్రామములను పిలపించి వారు అప్పు ఆదాయమును సవిమర్శగా పరిక్షించియుండలేదు వారి తేవేవారుగర్వ కొన్ని గాలిఅంతెను ప్రాసచేసి వారి శివారముల కనువగు రిపోర్టును తయారుచేసికొనిరి రైతుల అప్పు, పేదరికము, వ్యవసాయపు ఖర్చులు వారు గుర్తించలేదు పట్టాములలోను, యేమోటరుబున్నులో కనబడే స్వల్పసంఖ్యాకులను బట్టి గ్రామముయొక్క విశ్వర్యమును నిర్ణయించుట హోస్టాస్పదము యిదివరలో తూర్పుగోదావరిజిల్లాలో నున్న బ్రాకెన్దొరగా రీసెటిల్మెంటు చాలదను అభిప్రాయమును నూచించిరి పట్టాదారులెంతిమంది దీనివలన బాధపడుదురో ఆయన కెరుకలేదు ఈ దేశమును పాలించుటకు వచ్చితిమికి దాయను బావము తప్ప ప్రజలకెట్టి హక్కులకులవో గుర్తించుట వారి పనికానట్లు తోమను గోదావరి కృష్ణాజిల్లా లి అన్యాయము సరికట్టుటకు ప్రయత్నము చేయులనియున్నది గంటూరు జిల్లాకుమాడ నది త్వరితా రానెయున్నది మోరకుడ తగు ఆందోళన జరుపవలెను, విచారణాధికారి మిగ్రామములకు ఎప్పు చేసినవనిని ప్రయోగింపుడు, అప్పుడీ నటన బాగుగా వెల్లడియగును ఒక్క రివిన్యూయొద్దొగిపై నీ రిపోర్టుల సాధారముచేయుట అన్యాయము ప్రజలనీగతి అసంతృప్తిపరముల గవర్నమెంటువారికి శ్రేయస్కరముకాదు

బాక్సోలీ నత్యాగ్రహము

బాక్సోలీలో నేడు జరుగుచున్న నత్యాగ్రహము దేశము శాదావరించియున్న తీవ్రసంక్షోభముయొక్క స్వరూపము బాక్సోలీరైతులు మేకలవెట్టివారు కష్టపడువారు పేదలు అట్టివారై బొంబయి గవర్నమెంటువారి గృష్టిపసరించినది రివిన్యూ వుద్ద్యోగపల రిపోర్టులపై నూటికి 22 వంతున పన్ను వృద్ధిచేయబడెను ఎన్నివిధముల సభికారముల కన్నకన్నబాగింప ప్రయత్నిం, ను అభివృద్ధి కన్నులు తెరిపింపలేదు ప్రయత్నం జలభాంబు వట్టుగారి యావమాన్యమున పన్నుల

నిరాకరణ ప్రారంభింపబడినది. ఒక తాలూకాలోని గ్రామము లన్నియు అదనపుపన్నుల నివ్వలేదు, గ్రామముల భూములు తగువులు జరుపుచేయబడెను కాని ఆములు వేలములలో కొనునాక దొరకలేదు నూటికి 80 వంతు పైగా గ్రామమునసములు రాజీనామానిచ్చిరి గ్రామముల సహాయము లేకపోవుట తోడనే సురనొక్కుటతోడనే విమృద్ధిప మారిపోయినట్లు బ్రిటిషుగవర్నమెంటువారి రాజ్యము అధికారిము బాక్సోలీ తాలూకాలో నేడు కానరావు కల్పగునకై నను నీరు నివ్వదొరకుటలేదు మోటారునడువదు నేడు గవర్నమెంటువారు రాజీనిమిత్తము వల్లభభాయి వట్టుగారికి కలుగంపిరి పరేగుగారు వెడలిరి కాని రాజీయంతర్వరలో జరుగునూచనలు గానరావు అధికారులు ప్రతివ్యకారకు పెనగుడుచున్నార క్రిందబడినను మోడివారమునకాదుచున్నార యావద్భారత దేశమి మహాయజ్ఞముపై ముక్తిలేనా ప్రములతో భక్తివిక్షణములను బరపుచున్నార, మహాత్మాగాంధీ అధిష్టాన దేశతయై ఆర్యచన ఋక్కులను చదువుచున్నాడు చల్లభభాయి వరలు ఉపద్రవ్యగా మహాయజ్ఞమును సాగించుచున్నాడు బాక్సోలీ మేకలు, తిల్లలు, ఓల్లలు, మాడుపలులు, యజ్ఞపతులై ఆనూతి యగుచున్నార. భారతధర్మము జయించుగాక! అధర్మము నశించుగాక! మన మెల్లరము యీ సదుద్యమమునకు తగు సానుభూతిని చూపవలసియున్నది.

సైమను కమిషను

సైమనుకమిషను సంగతి మీకు తెలియనిదికాదు వక యొక్క యోగ్యతా యోగ్యతలను పరిక్షించి పార్లమెంటుకు రిపోర్టుచేయుటకు సైమను సప్రకవను యేకుగురు దొరలసంఘమును పార్లమెంటు నియమించినది వీరితో మనకెవ్వరికిని ప్రమేయము లేదని కాంగ్రెసు ప్రయోచించినది నలవారగుభారతీయుల యోగ్యతలను పరిక్షించే తెల్లదొరల ఉదాసీనతను అధికారాంధతను త్యజింపగల ఆత్మగౌరవము దేశములో నింకను కలదని కడచిన ఫిబ్రవరిలో నిచ్చుటకొక కమిషనే తెంచినపుడు మీ జిల్లా తెలిపినందులకు మిమ్ముల సభింపించు చున్నాను. ఆంధ్రదేశములో వేరెన్నిక గాంచిన గుంటూరుజిల్లా తనకీ త్తిని నిలుపుకొనినది ఈ కమిషనువారికి సామ్రాజ్య కాననభ్యులు సహాయము చేయుటలేదు మద్రాసు కాననభవారుమాడ సహాయము చేయకూడదని రిపోర్టుంచుకొనినారు కాని మద్రాసు గవర్నరుగా రెవైన దానిని తిరుగతియుటకు ప్రయత్నము

ప్రారంభించినారు ఆయన కన్విన్యూవనతో గవర్నరైనవృత్తికి, ధర్మమునో అధర్మమునో వారి సామ్రాజ్యప్రతిష్ఠ నీడెములో నిలువజూచుట ప్రతి ఆంగ్లేయునిధర్మముని బెంగాలు గవర్నరుతో బా టీయనకూడ యెంచినట్లు కనబడుచున్నది.

జస్టిసుపార్టీ-సింహపుత్రోలు

ఇందు జస్టిసుపార్టీ వారాదుచున్న నాలకము గమనింతు మీరు క్రిందటి యెన్నికలలో నోడిపోయి ఆకాథంగలగుట తోడనే గవర్నమెంటు శాశుకుప్రాంతములకు పోలేపోయిరి ఆ వైరాగ్యముతో కాంగ్రెసులో చేరటకు తీర్మానించి, గవర్నరుచే అవిశ్వాస తీర్మానమును పోసుకునేరి ఇది రాజకీయ యెత్తని యెల్లరు గ్రహించిరి ఏయందచేరి విశ్వాసపంతులుగా నున్న మమ్ములను చెంగనాడుకొనినయెడల కాంగ్రెసులో చేరి పోరుము గవర్నరుగారిని బెదరించిరి, దేశములో స్వరాజ్యవాదులు సహాయములేక, జస్టిసుపక్షము సహాయములేక ఒక పద్ధతినే స్వత్రప్రప్రాప్తిపై పెట్టు గవర్న రాధారపడగలము. ఇంతో ప్రధానమంత్రి ప్రేరేపన అవిశ్వాసతీర్మానము నిలువక పోవుటయు, సైమను కమిషను బహిష్కరింపనాడులుగా మంత్రిబద్ధుల రాజీనామా నీయవలసినవచ్చుటయు, తటస్థించెను. శ్రాత్రలామెంబరు వెంకటరామశాస్త్రిగారుమాడ నవ్యుడేరాజీనీయవలసినవచ్చెను దానితో జస్టిసుపార్టీవారి వాదిన అకాల త చిగుర్నవారంభించెను పూర్వపు పలుకులన్నియు పోయినవి అదివరకు కప్పకొనన సింహపుత్రోలాడిపోయి నిజస్వరూపము బయల్పడినది లామెంబరువారిపార్టీకి పుచ్చుకొనిరి ఇచ్చడున్న మంత్రివర్గమునకు వారికి సహాయముకలదు ఇంక సైమనుకమిషనులో సహాయముచేయవలెనని పానగల్లు రాజా రామస్వామి మొదలిగార్లు తెచ్చుచున్నార దేశమంతయు బహిష్కరించి న కమిషనును తాముగూడ బహిష్కరించవలెనని మొదటకాన సపథలో పోయినట్టి నేను తల్లక్రిందులగుట జస్టిసుపార్టీ రాజనీతికి చెందినదికాని యెరికిని చెల్లదు దేశమునకు కష్టదశ ప్రాప్తించినపుడెల్ల యీ పార్టీ గవర్నమెంటుతోలినపై ప్రజలకు వ్యతిరేకమగుచున్న వకసంగతి మరువకుండుగాక సంపది త స్వార్థముతోగాక విశ్వాసదేశహితైక జాతీయభావ విజృంభాములో మనయుక్తి కలగవచ్చు గ్రహించవలెక

సయమును కమిషను ప్రారంభముకంటె నెక్కువశ్రేయతో మనము బహిష్కరింపవలసియున్నది. రానున్న సంఘర్షణము నకు సంసిధులై కమిషనులో సహకారియనకు గలంగినవారు స్వల్పలాభములకు పెనగుల దువారుకాని దేశప్రతినిధులకు రని దుజావుచేయవలసియున్నది.

భుద్దురు

మహాత్మాగాంధీ ధర్మము యని విదేశీయులచే ద్వంసముగావింపబడిన బిల్లులపరిశ్రమ తిరిగి యుద్ధిరింపవచ్చున్నది నేదలకావరముదొరకుటకు కొంతకారణమైనది. నేటిపిల్లులు కది

పెట్టబడనపుడు మనదేశము వివిధగా జట్ల నిరణయముల కెరు
మతిచే నెదిరి యున్నపు యే మొకకాలమున దీని ప్రయోజనము
మనదేశమున కేదాదరణదీని దినములకలపు విజృంభణ మన
భావోదకామస్థితిని కల్పించుచున్నది. అంగీకరణమున
దేశములో ప్రముఖంగా నిరణయమును కాలములో గొప్పగా
దాని మిల్లులు పనిపారాధర్మమును మనకు బట్టి తెలియజేయుచు
దీరి. అప్పుడిందుకును యెరుగవలయును బట్టి 100కి 85
లు గుంకమును విడిచి యిచ్చబట్టి నెరుగవలయును కాండచేసి.
విడిచిబట్టి నుడయోగించినవారిని కేటించుము కాపనమునాడ
చేసి, దాని నల్లంపుంచినవారిని కేటించినట్లునాడు వువాహరణ
యన్నవి. మనలనుదరించుట కేటించిన మన ప్రయత్నము చూచి
యెను మన మిహితము నేర్పకొనినచో విదేశీవస్తువు
లిదేశములో బహిష్కరించబడుట కంతోకాలము బట్టి.
గంభీరమైన కరువుకొట్టి రూపాయలు బట్టలమి తమ విదేశీ
కము. కాలునికట్టి వస్తువును మనదేశమునకు పరిశ్రమ
గాక మనకు ఇచ్చుట నూలుపడకే ముసలము కాటముచేయు
వస్త్రంగి, దానియొక్క నామము, కేటగాదు యంతనంది మరల
కలకలము ముఖముతో నితరంగి త్రాగు - 2. ఖర్చు
దర్శి యిచ్చుటకు దానినా ముచిచ్చో అగ్రహార
నుండి ప్రవేశించినవారు వియులు లగుచున్నారో తెలియగలగు.
ఇచ్చటి కేంద్రాన్ని కలలోను 25 లక్షల రూపాయలు విల
జగలఖర్చు సాలిసా రియోగుచున్నది. ఇది కాశ్యతగా నిలి
చిక్రమవృద్ధి సాగుననుటకు పంపిణీములేదు. అధికారిల సహ
సానుభూతిలేక నే యితని జరిగినప్పుడు క్రమంగా ప్రజల
హస్తముల కధికారిము విచ్చినప్పుడు తిగిన కట్టలను పని
చేయవచ్చును. మధ్యరాష్ట్రముల మంత్రులు రివియమై ప్ర
యత్నము చేయుచున్నట్లు తెలియచున్నది. వారు జయము
పొందినచో అభినందనీయులు మిజిల్లలో పురాతనము నుండి
యున్న యాయుధమును బాగుగా సాగించి నభివృద్ధిలోనికి
తెచ్చుకొని నమ్మచున్నాను. మిహితమును కప్పుడపు పని ఆంధ్ర
దేశములో జగ్గము మెల్లలోతప్ప కెక్కడను కానరాదు. ఈదీ
శమునాది యను తలంపుకలిగిన ప్రతి భారతీయుడును ఖర్చు
ధరించి తోడిదేశముని దరిద్రము కొంతవరకు బావులు ధర్మ
మెయ్యును. దానినివిద్యాధితులు గ్రహించి ఈమాత్రపు త్యా
గము నంగీకరించినగాని మనముక్తిలేదు. వ్యవసాయ కమిష
నునా రివియమునుగూర్చి ఆలోచించవలయును సహజము.

రైతులను తీరికకాలములో ఉపయోగపడే గృహపరి
శ్రమలలో నిది ప్రధానమని ప్రోత్సహించవచ్చును. ప్రతిగృహము
నకు ముందుబాటునకు వెలసిననూలు తయారగుచో నెంతలాభమో
అనుభవము కలవారికి తెలియకలదు. కాని వ్యవసాయ కమి
షనువారికిది గోచరము కాలేదు. రైతుల దీనినిచేసిన దాని
లొబ్బిముగ గ్రహించురని నమ్మచున్నాను.

అస్పృశ్యతానివారణ

అస్పృశ్యతయనాది మనహిందూసంఘమునకు గొప్పక
ళంకముగా నున్నది. 6 కోట్లమంది పంచు సోదరులు తమవుల
కింపై హిసనుగొనితొడననచో నావాద్యుల మిగిలిన ప్రజలు
మనకు చెందియున్నది. అందు రైతుగ్రామ పంచమునకును గల
సంబంధము త్రింపబడెను. కావు తండ్రిగత పనిచేయవలయు
కొ యోగక్షేమముపై తనఅభివృద్ధి ఆధారపడియున్నదని
గ్రహించవలెను. అస్పృశ్యతను తొలగించి, వారిజీవనముల ను
ప్రజ్వలములుగా చేయవలసినదని కోరుచున్నాను. వారి తృప్తి
యే మనఅభివృద్ధి.

బ్రిటిషుపన్ను బహిష్కరణము

పైమకమినను బహిష్కరణమతోబాటు బ్రిటిషుపన్ను
వుల నన్నిటిని బహిష్కరింపవలసినదని కాంగ్రెస సాదేశించినది
విదేశీపన్నువులన్నియు బహిష్కరింపవలసినది. కాని అత్యవసర
ముగ వస్తువులన్నిచో నవి బ్రిటిషుపన్నులు లభయోగింపరాడ
దు. ఇది రాజకీయాయాధము. అర్థిక ప్రతికూలము.
మనదేశములో మనకు పెన్నట్లు మద్రాసు పన్ను ఛార్జి
వారు తయారుచేయుచున్నార. రకము బాగుగనన్నది. దాని
నుపయోగించవలెను. పబ్లిక, ముసెల, తోలుపానాలు,
గాజు సామానులు మున్నగు పెన్నెయో నివృట తయారగు
న్నవి. వాటి జాబితాయాన్ని ముచ్చునస్తువులను పంపిణీతరం
స్థానము మద్రాసులో నుంచబడినవి. ప్రతిదీనిలో నిట్టి స్వదేశీ
వస్తువులుములు నెలకొల్పబడి పంపిణీయవలయున్నది. చెరకు
పంట పండించుకొను పంచదార విదేశీములనుండి తెప్పించు
కొవలసిన దురదస్థమైనదాము. క్రిందటి పంచదారములో నిండి
యంతాభయమై పంపదార 20 వేల టన్నులు రాత్రి 4 లం పై
నుంచి దిగుమతియైనది. 722 వేల టన్నుల పంచదారలందు దేశీ
మునా సంపద పంచదారమునకు మనకు తయారు చేసుకొనలే
కున్నాము. కావున సాగ్యమైనంతవరకు విదేశీపంచదారను బహి
ష్కరించుట మేలు.

లోకలుబోధుల సవరణబిల్లు

లోకలుబోధులపదవుల మార్పుదేశములో ప్రధానమం
త్రిగానొక చిత్తుబిల్లును తయారుచేసిరి. అది అరిష్టచాయకముగ
నన్నదని రాజధానిలో నున్న జిల్లాకాలాకాబోధుల నెత్తికే
యటవలసిన సానిక స్వపరిపాలనము పూర్తిగ నడుగంటును.
అంతా జిల్లాబోధుల కలిపివేయుటతోడనే సానిక మనునాట
అంతరించును. అధికారములేని ప్రెసిడెంటుతో, ఎగిక్యటివు
అఫీసరును వేయుటతోడనే స్వపరిపాలననుంతరించును. ఒక
మూల రాయలకమిషను ప్రజల అధికారములను పొచ్చు
చేయద మన ఆర్థికములలో నుండవచ్చు యూడగొట్టుట కీ
బిల్లుపకరించును కాని ప్రస్తుతము అపి ఒక ఉపసాధునావారి
కది విమర్శించి తమ పంపెదరని ప్రకటించబడినది. భావి పరి
ణామ మొందునో చూడవలసియున్నది.

సోదగులార! మీ రింతనేపు సావధానముగా విన్నందు
లకు వంద్యలు రైతుసోదగులెల్లరు రాజకీయవిషయములలో
నెక్కవ ప్రోత్సహి తమ ప్రతినిధులు కాపనపథలలో నేర్పిచే
యమిచ్చాలో తెలిసికొనవలెను. జాతీయవాదమును బలపరచి
స్వరాజ్యముకై అందరను పాలుపడవలసియున్నది నన మి
చ్చునట్లు మన యిచ్చుముచ్చినట్లు ఖర్చుపరచుకొనినవాడు
గాని దేశ వభివృద్ధిగాంచనేరదు. దానికై కాంగ్రెసునుహాసభ
చిలకాలమునుండి చేయుచున్న కార్యమునకు లోడ్వలసియు
న్నది. స్వార్థమే పరమాధునగా నుంచుకొను పంతులితోద్వము
ములలో విగుల్కానక సర్వవిధముల కాంగ్రెసును బలపరచి
స్వరాజ్యసాధనచేయుదని కోరుచు విరమించుచున్నాను.

వాతావరణస్థితి

1928 సం॥ ఆగస్టునెల 2-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ము తెలంగాణలో అత్యధికము	ము తెలంగాణలో అత్యల్పము	ము తెలంగాణలో సగటు	ము తెలంగాణలో సగటు	ము తెలంగాణలో సగటు
	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో

నల్గొండ	88	80	...	104	- 2.9
మహబూబ్ నగర్	87	81	...	97	+ 0.1
కాకినాడ	84	79	...	88	- 2.7
మచిలీపట్నము	95	77	0.2	55	- 5.8
కర్నూలు	91	75	...	108	+ 2.8
బళ్లారి	98	74	...	5.1	+ 1.8
అనంతపురం
కడప	97	77	0.8	47	- 2.4
నెల్లూరు	97	82	...	42	+ 0.
మద్రాసు	99	78	0.1	8.7	- 2.5
కడపూరు	100	79	...	89	- 1.1
నెలము	92	75	...	68	- 0.8
కోయంబుత్తూరు	83	70	0.4	1.7	- 1.5
తిరుచనాపల్లి	97	79	...	84	+ 0.4
నాగపట్నము	95	80	...	5.7	+ 2.4
మధుర	91	79	...	4.2	+ 0.7
పాంబం	88	80	...	2.0	+ 1.8
తిరునల్వేలి	0	- 0.9
తిరువేంగళము	98	78	...	16.8	- 4.2
కొచ్చిన్	92	72	1.4	85.8	- 17.1
కాలికట్టు	85	74	8.4	49.1	- 16.6
మంగళూరు	84	75	1.8	64.6	- 10.9
తెలంగూరు	81	67	0.2	9.9	+ 2.5
మేరకార	66	62	4.9	54.1	- 15.2
కొడైకనాల్	67	58	0.2	5.5	- 8.9
కూనూర్	69	60	0.8	2.9	...

సర్కారులు:—మచిలీపట్నములో 0. 2" వర్షించెను. మబ్బు
విస్తారముగ నున్నది.

డక్కు:—కడపలో 0. 8" వర్షించెను. మబ్బు దట్ట
ముగ నున్నది.

కర్నూటకము:—మద్రాసులో 0 1" వర్షించెను. మబ్బు
దట్టముగనున్నది. మద్రాసులో 4, కడపలో 5 డిగ్రీలు
పగటివడిమి ఎక్కువ. నెల్లూరులో రాత్రివడిమి 8 డిగ్రీలు
ఎక్కువ.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్,
పర్యాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

చెన్నై పరి బజారు దరలు

1928 సం॥ ఆగస్టు 2-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

చింత్యమునాట		
మనుమ తెనాలి	,, 42 కలచి	12 12 0 18 0 0
నెల్లూరు	,, డిల్	,, 18 8 0 14 0 0
ధిల్లి	,, డిల్	,, 16 8 0 17 8 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1.8	,, 11 0 0 12 0 0
శుభ్రము	,,	,, 18 0 0 22 0 0

2. ధాన్యముపన్నులు

కందూలు బస్తా-1.8 ర 205	,,	15 0 0 16 0 0
నెగలు	,, డిల్	,, 12 14 0 18 8 0
నెగలు	,, డిల్	,, 14 0 0 16 8 0
విగుములు	,, డిల్	,, 14 0 0 17 0 0
జలవలు	,, ర 195	,, 11 0 0 71 8 0

3. నూనెపన్నులు

శుభ్రమునాట కా 1-8	,,	145 0 0 150 0 0
నెయ్యి మ 1-8	,,	14 0 0 21 0 0
విమకా కేర నెగపన్ను కా 1-8	,,	50 0 0 52 0 0
చీరతోకొట్టిన	,,	48 0 0 46 0 0

కేరనెగనూనెగానుగ కా 1-8 ర 120-0 విమకా నూనె 115
అమడము కా 1-8 108 0 0 110 0 0

4. చిల్లరపన్నులు

చాయడనుపు కా 1-8	112 0 0	115 0 0
మాంచుపు	75 0 0	80 0 0
విరవకాయలు(గుంటూరు) కా 1-8	77 0 0	84 0 0
దనిములు	,, కా 1-8	91 0 0 105 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు వీలిపండు మునుగు 1-8	ర 40,45	
కాళహస్తపాయకట్టు	,,	50,55
బెల్లము కా 1-8	ర 28 0 0	49 0 0
అస్కాచక్ర బస్తా 1-8	,, 26 14 0	27 20
చింతిపండు కా 1-8	,, 28 0 0	60 0 0

5. ఇనుము

రటారకం కా 1-8	,, 81 0 0	88 0 0
చదరం	,, 29 0 0	81 0 0
రథుడు	,, 26 0 0	81 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని నెయం యాడి	ర	8 2 0
నెం 6 ,, కట్టారి	,,	5 8 0
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 0 0
నెం 20 1/2 రెట్టెట్టెలు	,,	7 10 0
నెం 40 బామ్మరు 10 కా	,,	11 18 0
నెం 44 సాందో	,,	6 0 0
నెం 40 రాడి	,,	10 12 0
నెం 4 బెన్ని మసీడు	,,	4 12 0

7. దూది

కోండాచక్ర బాకవ 1-8	ర 897 8 0
--------------------	-----------

8. లోహములు

పండి 100 కులం 1-8	ర 68 8 0	64 0 0
బంగారు కులము 1-8	,, 21 0 0	21 2 0
చుగళము 1-8		18 8 0
ఇక్కి కా 1-8	,, 225 0 0	230 0 0
కాగి కా 1-8	,, 268 0 0	278 0 0

రంగులు

అరి కులు స్వల్పముగాను అలిగరంజా సింహం		
పీపా 1-డిగ్రీలు 200 కి	ర 53 0 0	
,, నీలిరవ 1 కలి		1 10 6
,, 14 కరులు		1 10 0
,, 28 కరులు		1 9 0
,, 56 కరులు		1 8 6
,, 1 అందరు		1 8 0
కిక్కులు పాన్సాలో తిట్ అవనా (బర్ని, రెడ్డు)	8 4 0	
కాంగో 8 కి		1 0 6
రంగు 4 కి		1 2 0

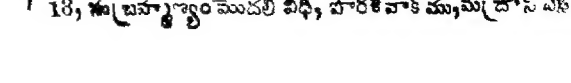
శివభూషణమొడలిగారిని నియమించుట.

అకు ఎక్కువపని చేయుటకుగాను య 10 లు హెచ్చు ఎలవెన్ను
జొషగవలెను.

అసిస్టాంట్ సర్జనలకు ప్రత్యేకముగ రూ. 10 లు అలవెన్సు
యిచ్చుట కూడ అనవసరమనియు బలికిరి.

అనుచు వేదాది.

అంతటితో సభ ముగిసెను.

విదేశవార్తలు

పరిశ్రమల సంరక్షణము

సర్ జోయిన్స్ హిక్కుగారి యువన్యాసము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్రీ)

లండన్, ఆగస్టు 2:— ఇంగ్లండ్ లోని పరిశ్రమల సంరక్షణము గురించి సర్ జోయిన్స్ హిక్కుగారి యువన్యాసము ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురించినది. ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురించినది. ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురించినది.

బాల్వినుగారి ప్రిక ప్రతిన

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్రీ)

లండన్, ఆగస్టు 2:— మంగ్రము సమాజము తన పరిశ్రమల సంరక్షణమును పరిమార్చుకొని, పరిశ్రమల సంరక్షణమును పరిమార్చుకొని, పరిశ్రమల సంరక్షణమును పరిమార్చుకొని.

భారతదేశ వ్యవహారములు

చర్చ నేడు ప్రారంభమగును

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్రీ)

లండన్, ఆగస్టు 2:— భారతదేశ వ్యవహారములను చర్చ ప్రారంభమగును. భారతదేశ వ్యవహారములను చర్చ ప్రారంభమగును.

బట్లరు కమిటీ విచారణ

భారత సంస్థానప్రజల సభలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్రీ)

లండన్, ఆగస్టు 2:— బట్లరు కమిటీ విచారణ సందర్భమున లండన్ రాజధానియందు భారత సంస్థాన ప్రజలు తీర్మానించుటచే ఇచ్చిన సందర్భమున ఆగస్టు 18 తేదీన బట్లరు కమిటీ విచారణలో సంతకాధీశ్వరులు, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమున కన్న సంబంధములను చర్చించెదరట. ప్రజలకు సంస్థానాధీశ్వరుల సంబంధమును గూర్చి ఆలోచించరట. ప్రజలు, నలయినో తమ కష్టములను, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు బయ్యెకొనవచ్చునట. విచారణ పద్ధతులలో మార్పుచేసినదనియున్నది.

రషియాలో వటదలు

50 గ్రామములు మునిగిపోవుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్రీ)

లండన్, ఆగస్టు 2:— అమూరు జిల్లాలో అధమము 50 గ్రామములైన మునిగిపోయినవని మాస్కోవార్తలు చెబుచున్నవి. 30 వేల జనసంఖ్యగల బ్లాగివెస్టినికు పట్టణముగూడ కొంతవరకు నశియైపోయినది.

మొస్కోవారు స్వచ్ఛందముగా విధానమును ప్రకటించినది. ఆగస్టు 2 తేదీన తీర్మానమును గావించుటకు నిర్ణయించుకొనిరి గాని వర్తమానము వారముగ ప్రకటించినది. సుపరమించుకొనిరి.

భారత వ్యవహారములు

చర్చించుటకు ఒకరోజును నిర్ణయింపకపోవుట—
“దురన్యాయము”

నకలత్వాల్లాగారి బహిరంగలేఖ

(నీయస్పర్శ)

లండన్, ఆగస్టు 1:— భారత వ్యవహారములను గూర్చి చర్చించుటకు ఈ పార్లమెంటు సమావేశమున నిశ్చయించకపోవుట ప్రధాన మాత్రుని దురన్యాయము పకలత్వాల్లాగారు బాల్వినుగారికి బహిరంగ లేఖను ప్రాసరి. ఇట్టిపనులే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాన్నియు ఉత్తరప్రదేశమున రుజువుజేయగల వనిరి. ప్రతిపక్షులను కార్మికపక్షమువారు పోరాడి ఒకరోజును నియమించునట్లు జేయబడి వారిది. ఈ సందర్భమున వారు తమ ధర్మమును నిర్వహించలేదు. ఈ సందర్భము భారత వ్యవహారముల చర్చ రాగూడినది బాల్వినుగారు కార్మికపక్షముతో ఒడంబడిక జేసిరి. దానివలననే భారత ప్రజల మెలల నెవరును విసలేదు.

ఇండియాకౌంటి, యభివృద్ధి, విశ్వక్రమమున కుత్తిరవాదులము పార్లమెంటు భాంతియుల మెలలను జేక్షుకొనటం కొక వేడికి సార్లు జేయబడియుండెడిది. కాని అట్లు చేయకపోవుటచే 800 కోట్ల భూమియులపట్ల పార్లమెంటు తన ధర్మమును విస్మరించును. ప్రధానమాత్రుని చర్చ గర్భము ప్రత్యేకముగా ఆయన నుద్దేశించి సందర్భించి ప్రతిపక్షులతో జయించబడిన ప్రజల నైతికవాక్కులను ప్రతిపక్షులను కార్మికపక్షముతో ఒడంబడిక జేయవలెను ప్రధానమాత్రుడు తన ధర్మమును స్వీకరించుచున్నాడు. ఇదివరలో కొన్ని సంవత్సరముల నుండి జరుగుచున్నది ఈ సంవత్సరము ఇండియాకౌంటి కొక రోజును నిర్ణయించబడియున్నది.

సైమన్ కమిషన్ వారు భారత సంస్కరణములను విస్తరింపజేయువిషయమై విచారణ ప్రారంభించిరి. సంస్థానాధీశ్వరులు, భూమిభారత ప్రభుత్వమునకు సంబంధములను బట్లరు కమిటీవారు ఆలోచించుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము ఇండియాకౌంటి కార్మిక ఆందోళనను బయలుదేరినది. గొప్పసమైక్యము జరిగెను. నందియ, నేలకొలిపింపు ఇండియా నున్నది. ముఖ్య పరిశ్రమలు గూడగలవు. అట్టి ముఖ్యమును విషయములంద ఒకరోజునైనను విస్మరించలేదు. పార్లమెంటుపద్ధతులతో గూడిన ప్రభుత్వములే ఇండియా నిరంకుశునిచే పాలింపబడుచున్నది ఇండియా ప్రభుత్వమును పార్లమెంటు సంరక్షణమున ఇచ్చుటను నిగంతుకాధికారముకంటె ఎక్కువ యుండదనిరి.

ముఖ్యవిషయములన్నిటిలోను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారే అధికారమునందుట జెట్టుకొనిరి. బ్రిటిష్ పార్లమెంటులో తప్ప ఈ విషయమును చర్చించుట కవకాశము లేదు.

అందుచే భారతీయులకు ఒకటే కర్తవ్యము గలదు బ్రిటిష్ పార్లమెంటును లక్ష్యముజేయుట. బ్రిటిష్ ప్రతినిధులను పూర్తిగా ఉపేక్షజేయు దనిరి.

ఇండియాను హైకోర్టు బిల్లు

లండన్, ఆగస్టు 1:— మూడవ తేదీన పార్లమెంటు ఆపుచేయబడును. ఆలోచన ఇండియాను హైకోర్టుబిల్లును ఇతర విషయములను గూర్చి ఆలోచించుటకు విలుండక పోవుటచే మానుకొనిరి.

అంతర్జాతీయ స్వచ్ఛందమున విధానమునే అవలంబింపుదని 270 వర్తకప్రతినిధులు బాల్వినుగారికి మహజరు సంతిరి.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య అధిపతీలకు జూన్ 18 తేదీ వరకు 180605 మందియు, యునైటెడ్ స్టేట్సుకు 22778 మందియు వలసపోయిరి. 47892 మందికి ఉచితముగను కొంత సహాయముతోను బంపిరి.

యుద్ధసింఘములను తగ్గించరు

జీవనవ్యయము 1919 కంటె హెచ్చినగాని యభివృద్ధి జేయరట. అందుచే ఉన్నదానినే స్థిరపరచిరి.

ప్రభుత్వమునందే తాను రాజీనామా నీయలేదని కర్నూలు అమెరికన్ డెబువుచున్నాడు.

లంకాపై గ్రాకవులు తప్పిపోయినది. పనిచాల్చు పనిలో ప్రవేశించుచున్నార.

ఇంగ్లండులో ఫ్యాక్టరీలు హెచ్చినవి. కర్మాగారములు తగ్గినవి. పరిశ్రమలు పరస్పరముగా అభివృద్ధిగాంచినవి. ఫ్యాక్టరీలు ఇంతగా ఎక్కువగుటకు కారణము చిన్నపనివాండ్రు సానే పెద్దపనివాండ్రు ఏర్పడుచున్నారనియు, యువకులకు జీవనోపాధి దొరకుచున్నదట.

బండిపోలు దొంగలు యునైటెడ్ స్టేట్సు పోలీసు మోటారు బండిని గుడ్లతో మంచెత్తి బండిలో పెట్టెలను దొంగిలించిరి.

బ్రిటిష్ ప్రజలు వలసపోయినచోల జీవనోపాధిని గడించుకొననట్లు లోనలు ప్రభువు ఏర్పాటులను జేయుచున్నార.

ఇటాలియా విమానములో మిగిలినవారు రోము జేరిరి. బ్రహ్మాండముగ స్వాగత మొసగిరి.

అమూరుజిల్లాలో వరదలచే బాధపడువారికి సహాయము పొగయోడ తేగి పట్టు జేయుచున్నది. కరకప్రములను పడుపాయమును చెలువును వంచిపెట్టిరి.

బ్రిటిష్ అబిలి కాళాభివృద్ధికొరకు 5500000 పానులను మంజూరుజేసిరి.

ఎల్వీమేకే కన్వెన్షన్ బాటు ఆవిమానములో చనిపోయినవారిలో బాధపడుచున్నవారి సహాయార్థము ఇండికేపు ప్రభువు లండన్ కోశాధిపతికి 10,000 పానుల నిచ్చిరి.

ఈనెల 27-వ తేదీన కెల్లాగు ఒడంబడికను సంతకము జేయుటకు ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమును ఆహ్వానించిరి. దోమినియను ప్రభుత్వములకు గూడ ఇట్టి ఆహ్వానములు పోవుచున్నవి.

ఓబ్రిగాన్ కాలిన్ గార్డు చనిపోయినగాని మెక్స్ కో మతపరిశీలులు బాగుండవని ఒకసభ్యాగిని యనుటచే ఆమాట బట్టుకొని ఓబ్రిగానుగారిని ఒకడు చంపెను. వారు స్వర్ణమునకు జోయి మంచివాడగు ఓబ్రిగాను గారిని గలిసికొనెదనను విశ్వాసము పొంతకుని కన్నుదబ.

యువరాజు నేటపికారు ఆఫ్రికాలో జరుపునట.

ఉదయపురము నువారాజు తన తరపున బట్లరు కమిటీ ఎదుట సర్ వెస్టీ స్కాట్ గారిని మాట్లాడవలెననిరి. పాటియా లాగారు చెప్పినట్లుల తాను అంగీకరించెద ననిరి.

ఆయుధ విపర్యయముగూర్చి ఆంగ్లో ప్రెంచి ప్రభుత్వములు జేసికొన్న ఒడంబడిక ప్రారంభ ఆయుధ విపర్యయసభవారి కంగీకారముగక.

సంతాన నిరోధముగూడదు

అని ఆంధ్రోనీ ఎం. లూడోవిసిగారు తాను రచించిన “నైటు హోయర్స్” అను గ్రంథమున వ్రాయుచున్నాడు. తలిదండ్రులు సంతాన నిరోధమును అర్జునించిన ఏ ఇద్దరినో ముగ్గురు పిల్లలతో కని యూరకున్న నుప్రసాదించిన మేధాసంపదగల స్త్రీపురుషులు మనకు లభించు దుర్లభమయ్యెదదని ఆతడు చెబుచున్నాడు అట్టివారు పుట్టుటకే అవకాశముండెడిదాడనుచున్నాడు.

కుటుంబము పెద్దదిగా యున్నపుడు వారికిపుట్టిన పిల్లలలో ఒకరుగాకున్న ఒకరైన మేధాసంకులగుటకు అవకాశముండుననియు, చిన్నకుటుంబమునో ఈ యవకాశము అరుదుగ నుండుననియు చెబుచున్నాడు. ఈ యభిప్రాయముతో అనుభవజ్ఞులగు అందరును ఏకీభవించెదరని నమ్ముచున్నాడను. ఇట్టి సందర్భములందే సంతాననిరోధము సమంజసము అని సందియముగనుచున్నది. సంతాననిరోధములను స్త్రీపురుషులకు ప్రమాదముగల్గునగాన అయ్యుడికూడదని మరికొందరివారు. వైద్యులుగూడదని నేనిరూపించుచున్నాడు. టూడోవిసిగారి వాదము లోకానభవమునకు సరిపోవుచున్నది. నెల్సును, నెపోలియనులు, క్లారండన్ ప్రభువు, బుల్వర్ కలిట్సును, వాస్కోడిగామా, ల్యాండుసీరు, జోసెఫ్ చాంబర్లెనుగారు, చార్లస్ జేమ్స్ పాక్సు గారు, మాంటేను, ట్రాకోపు, మున్నగు వాళ్ళుయ కొందరు పుట్టుటకు, వారితలిదండ్రులు ఇద్దరు పిల్లలనేకని యూరకున్న అవకాశమే యుండదను చున్నాడు. ఈ విషయమై చెన్నపురిలో కొత్తగ నెలకొల్పబడిన సంతాన నిరోధక సంఘము వారు తమ యభిప్రాయమును చెప్ప గోరుచున్నాడను.

జరుగుమిల్లి సాంబశివరావు బి. ఏ., ఆంధ్రపత్రికా సహాయసంపాదకుడు.

బాద్మి సత్యగ్రహము

బొంబాయి గవర్నరుగారి ప్రసంగమునకు శ్రీయుత వల్లభభాయిపటేలుగారి నొంగిన ప్రత్యుత్తరము

జూలై 24 వ తేదీన బొంబాయి శాసనసభలో గవర్నరుగారు చేసిన ప్రసంగమునకు వల్లభభాయిపటేలుగారి యిట్లు ప్రత్యుత్తరమునకి రస ప్రతికలలో ప్రకటింపబడినది. "గవర్నరుగారికి బిట్టి బెడరింపులతో గూడిన ప్రసంగము నొనరించెదరని నే నెన్నడును తలచియుండలేదు. ఆ యువస్వామి సమాలంకరణ సంతకములను ప్రజలలో కలుగుట కవకాశమును సమకూర్చుటకు, అట్టి అవకాశమును గవర్నరుగారు బుద్ధివంతముగా సమకూర్చినను అశాలోచితముగా సమకూర్చినను ఆ సంతకములను తొలగించుట నా ముఖ్యకర్తవ్యమై యున్నది. బాద్మి సమస్య కా స నో ల్లం ఘన మే యైనచో దాని నడచివేయుటకు ప్రభుత్వమునకు సర్వాధికారములను వినియోగించుటకు సిద్ధముగానున్నాను. అటులగాక యిప్పుడు పన్నులను హెచ్చించుట స్వాధీనము అశాస్యము అనునదియు ఈ భార్యచేమైనచో మరల విచారణ జరిపించుటకు దొరతనమువారు సమ్మతించుచున్నారని యీ హెచ్చుతప్పులను తమంతయు ముందుగా చెల్లించవలెను. ఈ ఆందోళనమును నిలిపేయవలెను. అటులచేసినచో స్టేటుమెంటులో వివరింపబడినట్టి సంపూర్ణ స్వతంత్ర బహిరంగవిచారణ జరిపించబడును" అని గవర్నరుగారు నడిచిరి. ఈ సమస్య కాసనోల్లంఘన మొత్తము త్రొక్కుముగాదని నేను చెప్పగలను. అట్టి యొద్దేము మాకెన్నడును లేదు. కాసనోల్లంఘనమును సమర్థులు స్వాధీనము? అది సహజితమా? అను విషయములలో దేశము నందలి వివిధ రాజకీయ పక్షములవారికి కి భిన్నాభిప్రాయములు కలవని నే నెరుగుదును. కాసనోల్లంఘనమును గూర్చి నాకు సిరమగునట్టి సమస్యకము ప్రత్యేకముగా నున్నదికాని కాసనోల్లంఘనము నొనరించుటకు అనుకుగల హక్కును సమర్థించుకొనుటకు బాద్మి సత్యగ్రహము దీక్షా ఆందోళనమును ప్రారంభించియుండలేదు. క్రొత్తగా హెచ్చించబడిన పన్నులను రద్దుపరచునట్లును అటుల హెచ్చించుట ఆక్రమమును నమ్మకము వారికి లేనిచో సత్యమును నిష్ఠాయించుటకు మరల విచారణచేయుట కొక నిష్పాక్షిక స్వతంత్ర సంఘమును నియమించునట్లును దొరతనమువారి నూలుకొల్పుటకే బాద్మి సత్యగ్రహము లీ ఆందోళనము నీపద్ధతినై సాగించుచున్నాడు. ఈ పద్ధతికి మీ రోపేక్ష పెట్టిననుసరే ఇది కాసనోల్లంఘన పద్ధతినై యనిననుసరే వారి సంకల్పమిది. అందులకే వారి పద్ధతి న నలంబించి చిరి. కావున పన్నులను హెచ్చించుట స్వాధీనము అశాస్యము అనునది యొక్కటియే సమస్యయైయున్నది. అందు విషయమున బహిరంగ నిష్పాక్షిక విచారణ జరుపుటయే దొరతనమువారి నిజాభిప్రాయమైనచో క్రొత్తగా హెచ్చించబడిన పన్ను వివాదాస్తవముగానుండుటచే దానిని ముందుగా చెల్లించవలెనని వారు రైతులనుకొరగూడదు. అదియే స్వాధీనము. ప్రజలకు ఇనుకటివాక్కుల నన్నిటిని కలసి నిచ్చివేయవలెను స్వతంత్ర నిష్పాక్షిక బహిరంగవిచారణ జరిపెదమని వారి పుడు తెలుపుచున్నారని నూరకులూ తెలుపబడిన వివరములనుబట్టి చూచినచో నది ఆభావమేయగునని సరియైన విచారణకాబలదని నేను ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నాను. ఈ విషయమున స్టేటుమెంటులో వివరింపబడిన మరల చాల హానికరముగానున్నది. ఒక రివిన్యూ కా ఖో ద్యోగి ఒక స్వాధీన కా ఖో ద్యోగి సహాయమున విచారణజరుపునని నూరకులూ స్టేటుమెంటులో నున్నది. అట్టి విచారణ సంపూర్ణ బహిరంగ స్వతంత్ర విచారణ యెటులగునో కావున గవర్నరుగారి బెడరింపులను బాటింపక నేను నివరించిన యాయొక్క విషయమునందే దేశీయులు తమ దృష్టిని లగ్నముచేయవలెనని కోరుచున్నాను" అని వల్లభభాయిగారు ప్రాసరి. (ఎంగుండియా, 26-7-28.)

బాద్మి సత్యగ్రహసహాయనిధి

బక న వ ర ణ సాంటాక్రాజునుండియు వెలువారేనుండియు శ్రీయుత గోకులభాయి పటేలుగారు విరాళముల చెక్కులను బాద్మి సత్యగ్రహ సహాయమును ఎంగుండియాపత్రికలో ప్రకటించుటలో ప్రతికోద్యోగుల తంత జాగ్రత్తగానుండినను కార్యభార మత్యధికముగానుండుటచే పారబాటు జరిగినది. వెలుపారే వాస్తవ్యులగు వాతలపేర్లువేయుటతో వారు సాంటాక్రాజు వాస్తవ్యులని పారబాటుగా వేయబడినందులకు గోకులభాయి పటేలుగారును, యితరులను క్షమింపగోరవను. ఈ పారబాటును నాకు తెలిపినందులకు గోకులభాయిగారికి నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను. (మో. క. గాంధీ-ఎంగుండియా 26-7-28)

దక్షిణహిందూదేశ నాట్యరంగము

ఏకారణముచే నయినకేమి,క్షిణింపిన ప్రాచీనభారతీయ కళలలో నాట్యకళనకూడ కేర్పొనడగును. కాళిదాస భవభూతి శ్రీహర్ష ప్రభృతులే నాట్యరచనకు మార్గదర్శకులు. వీరు రచించిన నాటకములు ఇప్పటికిని అత్యున్నతస్థానము నాక్రమించుచున్నవి. కాళిదాస మహాకవి కాకుంతుల నాటకము క్షేత్రియరుచుకాకవి ఉత్తమునాటక రాజములతో తులనాగుటయే గాక ఖండారతరములయందును సాగడ వందెను. మనరాజధానియందు తమిళులు ఆంగ్లము యొక్కపట్ల అమితోత్సాహమును చూపుచున్నాడు. ఈసందర్భమున ఒక ముఖ్యునియము గమనింపవలసియొచ్చును. విద్యాధితులు నాట్యరంగమును హేయముగా చూచుచున్నారని యొక కమెంటి అభిప్రాయమొచ్చెదను. వారితలవరకు ప్రదర్శనములనుమాత్రమ వీక్షించుచు హేళనకు విషయములకు పూనుకొందరేకాని నాట్యరంగమును అలంకరింపకున్నార. పూర్వపు బహువిధకవిత్వోదయ సభయందు సభ్యులందఱు విద్యాధితులే నాట్యరంగమును మొదలు భృత్యపాత్రమువరకు విద్యాధితులే పాత్రములను ధరించుచుండిరి. కనుకనే అదనములలో ఈసభకు ఎంతయోగోపమమండెడిది. తమిళ భాషనందు రావుబాద్మి పి.పంబంబంయెదలియారు గారు చేయుచున్న కృషి ప్రశంసనీయును. వీరు స్వయముగా గొప్పనటకలు. తమిళ భాషయందు అనేక స్వతంత్రనాటకములను రచించుటయే గాక మహాకవి క్షేత్రియరు నాటకరాజముల కొన్నిటిని భాషాంతరికరించిరి. దావాపు తమిళ భాషయందు ప్రదర్శింపబడు నాటకములన్నియు వీరికే. వీరికృషికి తగిన ఫలితము కనబడకుండుట శోచనీయును. తమిళ భాషనందు ఏ ముగిలినాసభ మరయు ఇత్యాదిసంఘములు కొద్దితప్ప కేవలము కళాభివృద్ధికై పాటుపడు అమెచూరుసంఘము లంతగాలేవు. కేవలము ధర్మార్థకారకు అనేక సంఘములు బయలుదేరుచున్నవి గాని నాట్యకళ నిజాశయములను పెంపొందింపకున్నవి. ఆంగ్లదేశీయుల నాట్యరంగపరిశితులు కొంత ముత్సాహమును ప్రబలింపదు. ఆంగ్ల తీకకపల్ల నెంతయో ఉత్సాహము కనబడచుచున్నార. ఆంగ్లదేశీయుల నాట్యరంగమునకు ఒక విధముగా పుట్టినిల్లును ప్రదేశము బహువిధము. కీర్తికేళులగు ధర్మవరము కృష్ణ చూచార్యులుగారియొక్కయు నింకను అనేక ముద్రాపిత నటుల యొక్కయు నాట్యకర్తలయొక్కయు జన్మస్థల వివిధము. కీర్తి కేళులగు కృష్ణ చూచార్యులుగారు నాట్యకళ విషయమై అపారముగ నేపయెనగ్గిరి. వీరు అనేక నాటకరాజములను నవీన పద్ధతులపై రచించి వీరి నాటకములలో ఎక్కువ సంఖ్య పారాణిక సంబంధములైనను మానవప్రకృతిని తదితర విషయములను నెంతయో చక్కగ పోషించిరి వారి సారంగధరనాటకము చక్కనినాటక రాజములలో ఒకటి. మీదమిక్కిలి తీరు గొప్ప నటకులగు టనలన స్వయముగా వారి నాటకములలోని నాయకపాత్రములను ధరించి ఖేలన మొనర్చి ప్రజలకు యెంతయో అభిరుచికలిగించుచుండెడివాడు. అందుకనియు వీరు సాగ్గ ఆంగ్ల నాటకపితామహులయిరి వారొనర్చిన నిరంతరకృషివలన ఆంగ్లదేశీయుల అనేక అమెచూరు సంఘములు బయలుదేరి యొకకప్పుల యెంతో ముత్సాహము జూపుచున్నార ఒక్కొక్కరి నాట్యరంగముకప్ప ఆంగ్ల నాట్యరంగమే అత్యున్నతస్థానముక్రమించుచున్నదని కొందరి విమర్శకుల తలంపు. ఈ విధముగ తమిళులు ఆంగ్లము యొక్కపట్ల ఉత్సాహమును చూపుచున్నార. చిత్రకళల కెంతో ప్రోత్సాహమున గురువు రసించుచుకాకవి నాట్యరంగ భివృద్ధికై చేయూతి నొసగుచున్నార మరీ అనేకమంది భారతీయ ప్రముఖులకూడ కృషి సలుపుచున్నార. అట్టివారిలో బహుశా ధానువాచారిగా రొకడు. వీరు కేవలము పుట్టుకనే నటకులై (Born actor) దక్షిణ హిందూదేశ నాట్యరంగముందు అవ్యక్తియైనానను నాక్రమించుచున్నార. రంగస్థలమున వీరొకవిశ్వవిద్యాలయముగ పరిగణింతురు. ఈసందర్భమున వారు పాశ్చాత్యనాట్యకళాభివృద్ధిని పరిక్షించుటకు ఖండారతరములకు వెడలుట ముఖ్యవిషయము. స్వదేశమునకు మరలివచ్చిన పిమ్మట వారిపాశ్చాత్యభ్యాసము నాట్యకళాభివృద్ధికితోడ్పడునని నమ్మెనను. ఆంగ్లసారస్వతము అన్నివిధముల అభివృద్ధి చెందుచున్న ను తగినవిమర్శక గ్రంథములుగాని, నూతనపద్ధతులపై ప్రాయబడుచున్న నాటకములుగాని అంతగా వెలువడకున్నవి. ఈ కారణ త్వరలో తీరినమంచిది. నీతిమార్గమును బోధించుటకేమి భగవద్భక్తి ప్రబోధంపనేమి, దేశభావనాపూరితుల చేయుటకేమి, యట్టి అనేకవిషయములకు జనులకు ముఖముగా భోదింపగల రంగస్థలమునుఒక విశ్వవిద్యాలయముగ నటకు తెల్లరు గ్రహించి నాట్యకళాభివృద్ధికై పాటుపడెదరుగాక! యడవల్లి నరసింహరావు

గుడివాడ

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి) యూనియనుబోర్డు ఎన్నికలు

మా యూనియనులోని 1, 2, 3, 4, 5 వార్డులలో 6 స్థానములు ఖాళీకాగా మూడవవార్డులోతప్ప మిగతావార్డులలో పోటీ అభ్యర్థులు లేనందున ఎన్నికలతో నిమిత్తములేకనే ఆ అభ్యర్థులు ఆయావార్డులకు సభ్యులుగ ప్రకటింపబడిరి. మూడవవార్డులోని రెండుస్థానములకును ఆంగ్ల ప్రత్యగ్గులు పోటీపలిపిరి. ఇందరువురు అభ్యర్థులు తమఅభ్యర్థిత్వమును ఉపసంహరించుకొనిరి. నల్లగు అభ్యర్థులమధ్య తీవ్రమైన పోటీకలెను. వీరిలో శ్రీయుతులు కూచిపూట్ల దత్తకామూరికొత్తయిల్లంరాజు నుదర్వరావుపంతులుగార్లు ప్రస్తుతము బోర్డులో సభికారమును వహించియున్న పక్షమువారి పక్షమున అభ్యర్థులు. వీరికొరకు మొన్నటివరకును యూనియనుబోర్డు అభ్యర్థులుగానుండిన సయ్యద్ ఇస్మాయిల్ సా హెబుగారును, ప్రస్తుతము పంచాయితీకోర్టు అధ్యక్షులగు శ్రీయుత మరీదు గోపయ్యగారును తమపలుకుబడిని యుపయోగించి ప్రచారము సలిపిరి. రెండవపక్షమున శ్రీయుతులు కొత్తపల్లి కుటుంబరావు, చోడవరపు నుర్సారావు పంతులుగార్లును కలసి పోటీచేసిరి. వీరికి కేటుపేయర్లసంఘము ఎడల సానుభూతి గలవారు కొందరు ప్రచారముసలిపి ఉధృతములములమధ్యను పోటీ దాదాపు సరిసమానముగ నుండుటచేత జయాపజయనిర్ణయము సాధ్యముగాకుండెను. నూట తొంబదిమంది ఓట్లలోను నుమారు నూటనలుబది మంది ఓట్లగు ఎన్నికలలో పాల్గొనుటనుబట్టి ప్రజలలో పెట్టి ప్రబోధము కలిగినవనియు, యూనియను ఎన్నికలలో ఎట్టికేదను వహించుచున్నదియు వ్యక్తముకాగలదు. కాని కొన్ని వార్డులలో ఓట్లగు యుదాసీనభావమును వహించి యున్నారనుట సత్యము. వారీయందు స్వపరిపాలనేచ్చను పెంపొందించి వారిపాక్షులను సద్వినియోగముగానివివి విధమును తెలుపు బాధ్యత విద్యాధికులైన పురప్రముఖులపై నిలచియున్నది. అట్టిప్రబోధము జరగనంతకాలము ప్రసాసేవయే తమజీవితముయొక్క పరమప్రమాదమని తెలు సాగ్యధరహేతులు స్వపరిపాలనాపంథులందు బ్రవేశమును బొందబాలరు. మూడవవార్డు ఎన్నికల ఫలితములు నిన్న ప్రకటింపబడినవి. 1-వ వార్డు—సయ్యద్ ఇస్మాయిల్ సాహెబుగారు ,, వహమ్మద్ హాలాసాహెబుగారు ,, శ్రీయుత చోడవరపు నుర్సారావుగారు ,, కొత్తపల్లి కుటుంబరావుగారు ,, రాచకుళ్ల వారసింహంగారు ,, వడ్డె వెంకటకృష్ణయ్యగారు కో-ఆపరేటివు అర్బన్ బ్యాంకు పై బ్యాంకు వాటాదార్ల సభ గత శుక్రవారమునాడు జరిగెను. నాటిసభలో యొక్రిందకేర్పొనబడినవారు పరిపాలకసభ సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. ఈయొన్నికల పిమ్మట సభలో కొరంలేదనియు, సభ ను మరొకనాడు జరుపవలెనని యు తెలిపినమీదట సభ చాలింపబడినది. ఆగస్టు 5వ తేదీ ని మరల మహాసభ జరుగనున్నది. నాటిసభలో ఆదాయవ్యయ ట్టిక, బ్యాంకునియమాసలి మొదలగు ముఖ్యవిషయములు చర్చింపబడును. ఎన్నుకొనబడిన పంచాయితీదాడు:— 1 శ్రీయుత చోడవరపు నుర్సారావుపంతులుగారు,అభ్యర్థులు 2 బొగ్గవరపు వెంకటకృష్ణయ్యగారు కార్యదర్శి. 3 నూతులపాటి వెంకటేశాలపంతులుగారు బి. ఏ. బి. యల్. 4 ఇట్లకవి రామకృష్ణయ్యపంతులుగారు బి. ఏ. 5 గడ్డమణుగు అప్పారావుపంతులుగారు బి. ఏ. 6 డాక్టరు ఉస్మాక్ సాహెబుగారు 7 ద్రోణాదుల ఆంజనేయులు నాయకుగారు 8 మొక్కపాటి వెంకటేశ్వరుగారు 9 లక్కరాజు కోకల్లేశ్వరరావుగారు. కో-ఆపరేటివు యూనియనులు గుడ్లవల్లేరు యూనియను, గుడ్లవల్లేరు, పామర్రు యూనియనులుగను, గుడివాడయూనియను గుడివాడ, ముడినే పల్లి యూనియనులుగను విభజింపబడినవి. ఈ విభాగము పరిపాలనాసౌకర్యమున కెంతయు తోడ్పడగలదు. గుడివాడ యూనియను నూతన పరిపాలకసభకు ఆగస్టు 5వ తేదీన ఎన్నుకొనబడును. అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్ గారు నూతన సంఘములను రిజిస్టరుచేయుటతోడనే పనిచేయుటకు ప్రారంభించును. ఈ విభాగముతో సహకారోద్యమము మారుమూలస్థలకు సైతము వ్యాపించి, రయుకు ప్రయోజనకారిగ నుండగలదని విశ్వసించెదము.

వృత్తాంత కన్యారిమాతలు

(75-8851)

4 మిక్కిలి ఘాటును నువ్వనగలది

1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన అనందముగా మండుటయే గాక ఆదర్శము, వారణము, జలము, శుభ్రము, దగ్గు, ఉప్పునము, కవము, చిన్నదిగ్గు నులు, కలరా, క్షేమ మొదలగు అనేకమగు వ్యాధులను వారించుటయే గాక బలమును, తేలిక 1 క్రింద, ఆరోగ్యమును గలిగించు నివృత్తపాదము.

ప్రతి గృహ ముందుంచుకొని. 250 మాత్రల సీసా 0-4-0 12 సీసాలు 4-8-0. వి. పి. చార్జి ఎన్నికైనా 0-3-0. వి. పి. జంతు శిక్ష, ఆయుర్వేద సమాజం, తెలివేటి, బెజవాడ.

ప్రకటన

(2046)

లోగల స్వయముగ వచ్చిగాని, బాబులద్యారానా లోగలక్షణములను తెలుపుదు చేసినచో లోగస్వభావము పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పద్మము, ఎగ్గెరాలు నివరము వైద్యముగ వ్రాసి, పంపబడును. (నెం 7)

బాక్సు (శ్రీ) పాన కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ

మోహినితైలము

5 తుం॥ నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అమ్మతాంబూలం డిపో, బొంబాయి - మద్రాసు

రు 500 లు బహుమానములు

చిలుకూరి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ., ఎల్. టి. గారు రచించిన గ్రంథరాజములు

సుప్రసిద్ధ గ్రంథకర్త. శాశ్వతములయిన గ్రంథములు 1 కురానుపరిపు-రు 4 లు, 2. అశోక చక్రవర్తి ధర్మశాసనములు రు 2 లు, 3. ఉపనిషత్తులు (ఈశ, కేన, కఠ, ఐతరేయ) చక్కనితెలుగుపద్యములు రు 0-6-0 లు, 4. ప్రాచీన హైందవ ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము రు 0-12-0 లు, 5. సంస్కృత లోకోక్తులు రు 1-0-0 లు.

800 పెట్టుమాత్రము మిగిలియున్నవి. పయి 5 గ్రంథములను పెట్టుగా కొనువారికి కొన్ని పదునాడుములు కల్పించినాము. ఇట్టిలో 50 పెట్టు బహుమానము లక్ష్మీకృపణి వారి కుంచినాము. వీరికి పెట్టు రు 6 లు మాత్రము తక్కినవాటిలో 125 గ్రంథాలయములకు, 125 ప్రత్యేక వ్యక్తులకు పార్శ్వలక్ష్మి కట్టి వేరేవరే ఉంచినాము. మొదటి 125 లో 25 లోను, రెండో 125 లో 25 లోను పదిరూపాయల నోట్లు ఉంచినాము. ఏపార్శ్వలక్ష్మి నోట్లు ఉన్నచో తెలియదు. ఆర్డరుచ్చివారి ఆద్యులు. బహుమానము కావలసినవారికి డి స్కాంబులేదు. రు 8-2-0 లు ఖరీ దిచ్చుకొనలెను. అందరి కిని పోటీకి ప్రత్యేకము. బహుమానము కావలసినదీ, అక్కుర లేనిదీ వ్రాయవలెను. ఇందున్నట్ల వచ్చేదనమును పెట్టి తెనుగులో ధర్మశాస్త్రములను ప్రకటించును. ఈ గ్రంథములను రికి అచ్చు చేయవలెను. త్వరపడును. తిరుగుముఖం చివరికి వారి నొచ్చుకొంటే లాభములేదు.

ప్రపంచ మత గ్రంథమాలా

కార్యస్థానము, రాజమహేంద్రవరము.

రాజరాజేశ్వరి జ్యోతిషాలయం

మీ జాతకముగాని, తేదిసమయముగాని పంపిన జై మిని శాస్త్రోక్త్య 20 లక్షములు కట్టి ఆయుర్వేదము, యోగ విషయము, కళత్రవిషయము, సంతానవిషయము వ్రాయుటకు రు 5-0-0 దాంతర్దక్షిణగోడవారు ఈ త్రవముద్వారా తెలిసికొనవలయును. ఆయుర్వేదము యోగవిషయము కళత్రవిషయము సంతానవిషయము తెలుపుటకు. 2-0-0 4972 బెజవాడ, పూర్ణానందంపేట

మహాసూర్యవర్తి

ప్రత్యేకమైన యోగము, ప్రతివారికి అవసరమయినవి. శుభములు, నోటనీరూపులు, కాళ్ళపాదములు మంటలు, నోటి, త, గుండెలలోపంటలు, మొదలగు సైత్యవికారమునకు వజ్రాభిషేకము. శ్రీ సూర్యులరాజావారి సంస్థానమున తయారయిన 2-వల రు 1-కి రు 5/- 2126 ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా).

పగుళ్లకుతైలము

డబ్బీ 1-కి రు 0-6-0; వి. పి. తో 0-11-0 అరికాళ్లు, అజిచేరులు, చర్మముకారకములను, కిటికరిలను పనిగిసిరుకారులయొ, జలపుట్టులయొ సంధించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లు మని జల పోయి మంచినర్కము రాగలదు. తగుళ్లబొప్పియనయమును, స్వచ్ఛక్రయము. అమ్మతాంబూలం డిపో, బొంబాయి - మద్రాసు

ఇది అమోఘమైన సబ్బు

4861-2

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦
2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచించబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగుపీఠిక గలదు ౨-౮-౦
3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౪-౦
4 పుటాపీ (చిన్నవిచిత్రకథ): శ్రీ రాయసం వేంకటేశ్వరుడుగారు, యమ్. ఏ., యల్. టి. ౦-౮-౦
5 వీటిని: ఇది యొక యుత్కృష్టసిద్ధిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలేండ్లకు ముం దొక భారతీయ పండితునిచే తిబెతుభాషయందు రచియింపబడి పదపది యనేకభాషల బరిచిత్రమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౪-౦
6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభద్రాగారియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు నెరసముగ వర్ణింపబడినది. సంపూర్ణసారముగ త్యాగరాజుగారు రచించిన కృతులును నిందు తేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
7 భక్తమతము (నవనము): బౌద్ధమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. బౌద్ధ మతధర్మోత్త్యయము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కిరాంబి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఏ., యల్. టి. ౦-౧౦-౦
8 భక్తమతము (అయిదంతముల నాటకము): నార్మేశ్వర కవిశిఖామణి యగు ఇబ్నెను గారి నాటకము అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పాణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. వి. యే. (అనర్ప) ౧-౦-౦
9 భక్తమతమునగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి శాశ్వతపత్తుగారు, వి. యే. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యవ్యవస్థాపక మగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత చరిత్ర నీటియు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౮-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

నిజాన్ ద్వారాకలిగి:—గావచ్చి గారీశంకరవర్మ అండ్ కో., 568, రెసిడెన్సీబజార్, హైదరాబాదు, డక్కన్.